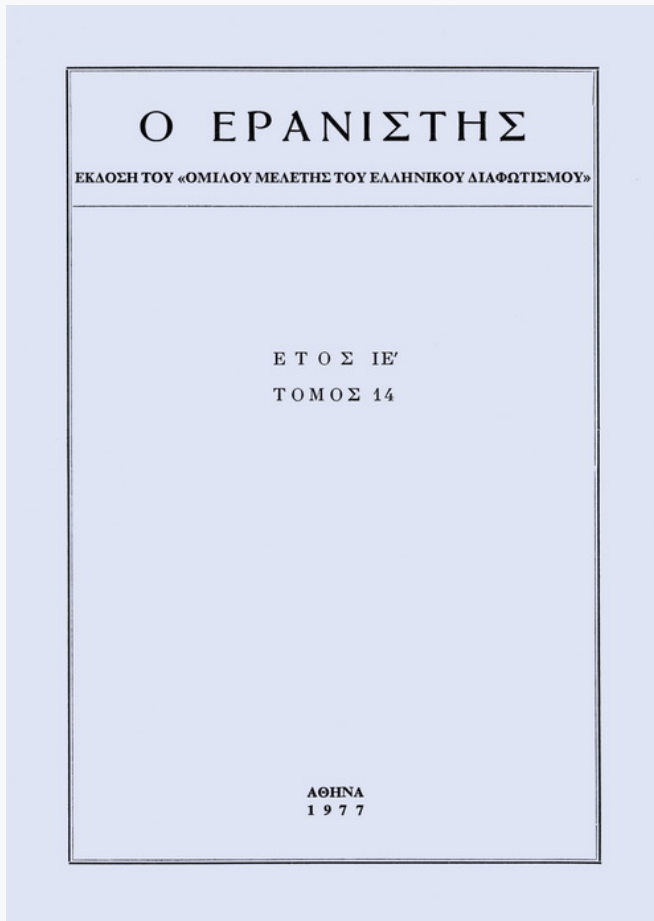

The Gleaner

Vol 14 (1977)

Τα Ημερολόγια στα χρόνια 1800-1863 (Με προσθήκες στην Ελληνική Βιβλιογραφία)

Μάνος Χαριτάτος

doi: [10.12681/er.374](https://doi.org/10.12681/er.374)

To cite this article:

Χαριτάτος Μ. (1977). Τα Ημερολόγια στα χρόνια 1800-1863 (Με προσθήκες στην Ελληνική Βιβλιογραφία). *The Gleaner*, 14, 93-137. <https://doi.org/10.12681/er.374>

ΤΑ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑ ΣΤΑ ΧΡΟΝΙΑ 1800 - 1863 (Με προσθήκες στην Έλληνική Βιβλιογραφία)

Α'. Η ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΩΝ ΤΟΝ 19ο ΑΙΩΝΑ

Τὰ ἡμερολόγια¹ ἀποτελοῦν ἓνα τομέα τῆς παραγωγῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ βιβλίου ὁ ὁποῖος δὲν ἔχει ἀκόμα μελετηθεῖ συστηματικά, ἀν ἐξαιρέσουμε μερικὰ σκόρπια ἄρθρα σὲ διάφορα περιοδικὰ καὶ ἐφημερίδες καὶ τὴ μόνη μέχρι σήμερα ἀξιόλογη μελέτη τοῦ Φ. Ἡλιοῦ², ἡ ὁποία ὅμως ἔχει σὰν χρονολογικὸ πλαίσιο τὰ χρόνια τῆς Τουρκοκρατίας ὡς τὴν Ἐπανάσταση τοῦ 1821. Ὅπως ὁ ἴδιος παρατηρεῖ «ἀπὸ τὴν ἴδια τους τὴ φύση τὰ ἔντυπα αὐτὰ εἶταν προορισμένα νὰ καταστραφοῦν μόλις θὰ τελείωνε ὁ κύκλος τῆς χρήσης τους γιὰ νὰ ἀντικατασταθοῦν ἀπὸ τὰ νέα Ἡμερολόγια τῆς καινούργιας χρονιᾶς κ.ο.κ. Ἔτσι, οἱ λίγες ἐκδόσεις ποὺ γνωρίζουμε δὲν πρέπει νὰ ἀποτελοῦν παρὰ ἓνα μικρὸ τμῆμα τῆς συνολικῆς παραγωγῆς»³. Αὐτὸ βέβαια ἰσχύει πολὺ περισσότερο γιὰ τὰ χρόνια μέχρι τὴν ἐγκατάσταση τυπογραφείων στὴν Ἀθήνα ἀπὸ τὸ 1835 καὶ ὕστερα, ὑπάρχουν, ὅπωςδῆποτε, λαθάνουσες ἐκδόσεις, ἀλλὰ αὐτὲς ἀντιστοιχοῦν, κυρίως, σὲ Ἡμερολόγια ποὺ ἐκδίδονταν ἔξω ἀπὸ τὰ ὅρια τοῦ Ἑλληνικοῦ κράτους· οἱ σειρὲς τῶν Ἡμερολογίων ποὺ ἔβγαιναν στὴν Ἀθήνα ἔχουν λίγο-πολὺ ἐντοπισθεῖ καὶ τὰ κενὰ στίς σχετικὲς μὲ αὐτὰ γνώσεις μας πρέπει νὰ εἶναι ἐλάχιστα.

Ἡ περίοδος ποὺ καλύπτεται χρονικὰ ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴ Βιβλιογραφία τῶν Δ. Σ. Γκίνη - Β. Γ. Μέζα (1800-1863) μπορεῖ, ἀπὸ τὴ σκοπιὰ ποὺ μᾶς ἐνδιαφέρει ἐδῶ, τῶν Ἡμερολογίων, νὰ διααιρεθεῖ σὲ τρεῖς

1. Στὴ μελέτη αὐτὴ μὲ τὸν ὄρο Ἡμερολόγιο ἐννοοῦμε, ἐπίσης, καὶ τὰ ἔντυπα βιβλία ποὺ βγῆκαν μὲ ἄλλους χαρακτηριστικὸς τίτλους, ὅπως: Μηνολόγιον, Καζαμίας, Προγνωστικόν, Σεληνοδρόμιον, κλπ.

Ἐκ τῆς κ. Τριαντάφυλλος Σκλαβενίτης εἶχε τὴν καλωσύνη νὰ μοῦ ὑποδείξει ὅσα ἀβιβλιογράφητα Ἡμερολόγια βρῆκε στὴ Μαρκιανὴ Βιβλιοθήκη τῆς Βενετίας. Δύο ἀπὸ αὐτὰ (Φοίνικος 1854

καὶ 1857) μοῦ ἦταν τελείως ἀγνωστα· γιὰ ἑπτὰ ἄλλα, ποὺ εἶχα βιβλιογραφήσει ἀπὸ ἀντίτυπα ποὺ σώζονται σὲ ἑλληνικὲς βιβλιοθήκες, προστίθεται ἡ ἐνδειξη ὅτι ἀντίτυπά τους σώζονται καὶ στὴ Μαρκιανή. Τὸν εὐχαριστῶ καὶ ἀπὸ τὴ θέση αὐτὴ.

2. Φ. Η. Ἡλιοῦ, *Προσθήκες στὴν Ἑλληνικὴ Βιβλιογραφία*, Α' Ἀθ. 1973, σ. 207 - 218.

3. αὐτ., σ. 210.

μικρότερες ενότητες: τὰ χρόνια ὡς τὴν Ἐπανάσταση (1800-1821)· τὰ χρόνια ἀπὸ τὴν Ἐπανάσταση ὡς τὰ 1835, ὁπότε κυκλοφορεῖ τὸ πρῶτο τυπωμένο στὴν Ἀθήνα ἡμερολόγιο καὶ τὰ χρόνια 1835-1863. Στὴ διάρκεια τῆς περιόδου κυκλοφόρησαν, συνολικά, 171 τουλάχιστον Μηνολόγια, Ἡμερολόγια καὶ Καζαμίες⁴.

Ἀναλυτικώτερα, ἡ παραγωγή ἡμερολογίων παρουσιάζει, ἀπὸ τὴν ἀποψη τῆς πυκνότητος καὶ τῆς γεωγραφίας τῶν τόπων ἐκδόσεών τους, τὰ ἀκόλουθα χαρακτηριστικά.

Μέχρι τὸ 1821. Ἡ Βενετία ἐμφανίζει τὴν ὑψηλότερη παραγωγή — ὕστερα ἀπὸ τὴν ἀπότομη διακοπή, τὸ 1797, τῆς ἐτησίας ἐκδόσεως τῶν Καλενταριῶν καὶ τῶν Ἡμερολογίων τοῦ Βεντότη καὶ τῶν Πούλιων στὴ Βιέννη — μὲ τὶς ἐκδόσεις τοῦ Π. Θεοδοσίου καὶ τοῦ Ν. Γλυκῆ. Στὰ χρόνια αὐτὰ ἡμερολόγια τυπώθηκαν ἐπίσης στὴν Κωνσταντινούπολη, στὴ Βούδα, στὴν Κέρκυρα καὶ στὴ Βιέννη.

Ἔτσι, τῆς Βενετίας γνωρίζουμε, τώρα, τὰ Μηνολόγια τοῦ Γλυκῆ τῶν ἐτῶν 1800, 1805, 1809, 1812, 1814 καὶ 1816 καὶ τὰ Μηνολόγια τοῦ Θεοδοσίου τῶν ἐτῶν 1808, 1809 καὶ 1815⁵. Πρέπει νὰ ὑποθέσουμε ὅτι λανθάνουν πολλὰ ἡμερολόγια ἀπὸ αὐτὲς τὶς δύο σειρὲς πού, ὅταν βρεθοῦν, θὰ ἀποκαταστήσουν, μᾶλλον, τὴ χρονικὴ συνέχεια τῆς παραγωγῆς.

Στὴν Κωνσταντινούπολη τυπώθηκαν, ἀπὸ τὸ Πατριαρχικὸ Τυπογραφεῖο, τὰ Μηνολόγια τοῦ 1800 καὶ τοῦ 1801. Στὴν Κέρκυρα τὰ γαλλόγλωσσα Almanach, ἀπὸ τὴν Αὐτοκρατορικὴ τυπογραφία, γιὰ τὰ χρόνια 1811 καὶ 1812. Στὴ Βούδα, τὰ Ἡμερολόγια τοῦ Τράττνερ τὸ 1809, 1810 καὶ 1819. Τέλος, στὴ Βιέννη τυπώθηκαν τὰ Ἡμερολόγια τοῦ Ρουσιάδη τὸ 1819, τοῦ Σνεϊρερ τὸ 1820 καὶ τοῦ Δαβιδοβίχη τὸ 1821⁶.

4. Τὰ ἡμερολόγια βιβλιογραφοῦνται κανονικά στὸ ἔτος ἐκδόσεώς των, ὅπως ἐξἄλλου καὶ ὅλα τὰ ἄλλα ἐντυπα τῆς Βιβλιογραφίας Γκίνη - Μέζα. Ἐπειδὴ ὅμως τὶς περισσότερες φορὲς δὲν ἀναφέρεται τὸ ἔτος ἐκδόσεως, ἀλλὰ τὸ ἔτος γιὰ τὸ ὁποῖο πρόκειται, (ἂν καὶ συνήθως ἔχει τυπωθεῖ τὸ προηγούμενο), σὲ ὅσα δὲν ἔχουμε ἔτος ἐκδόσεως τὸ βιβλιογραφοῦμε στὸ ἔτος στὸ ὁποῖο ἀναφέρεται.

5. Ὁ Φ. Ἡλιοῦ, ὁ.π., σ. 213 διατυπώνει τὴν ὑπόθεση ὅτι ὁ Θεοδοσίος ἔχει τυπώσει ἓνα Ἡμερολόγιο τὸ 1800 ἢ 1801 μὲ ἐπιμέλεια τοῦ Πούλιου.

6. Συγκεντρωμένες ἐνδείξεις γιὰ τὶς ἐκδόσεις αὐτὲς βλ. Φ. Ἡλιοῦ, ὁ.π., σ. 213 καὶ 216 - 218. Γιὰ μερικὲς μεταγενέστερες προσθήκες ἢ πληρέστερες περιγραφὰς βλ. Ph. Iliou, *Un projet bibliographique d'Émile Legrand: la "Bibliographie Hellénique du XIXe siècle"*, Ἀθ. 1977, σ. 24-25, ἀρ. 4 καὶ σ. 38, ἀρ. 55 (γιὰ τὶς ἐκδόσεις Μηνολογίων τοῦ Γλυκῆ τοῦ 1800 καὶ τοῦ 1812) καὶ ἐδῶ, σ. 116, ἀρ. Α1635 (γιὰ τὴν ἐκδοση Θεοδοσίου τοῦ 1809)· σ. 116, ἀρ. Α1636 (γιὰ τὴν ἐκδοση Γλυκῆ τοῦ 1816)· σ. 134 (γιὰ τὴν ἐκδοση Γλυκῆ τοῦ 1805).

Ἀπὸ τὸ 1822 μέχρι τὸ 1835. Στὰ χρόνια αὐτὰ καὶ μὲ σταθμὸ τὸ 1835, ὅποτε βρίσκουμε καὶ τὸ πρῶτο ἡμερολόγιο ποὺ τυπώθηκε στὴν Ἀθήνα, μοῦ εἶναι γνωστὲς εἴκοσι μία ἐκδόσεις ἡμερολογίων μὲ ἐξαίρεση δύο, ἕλα τὰ ἄλλα ἔχουν τυπωθεῖ σὲ τυπογραφεῖα ποὺ βρίσκονται ἔξω ἀπὸ τὰ ὅρια τοῦ ὑπὸ συγκρότηση ἑλληνικοῦ κράτους.

Ἔτσι στὴν Βενετία τυπώνονται τὰ Μηρολόγια ἢ Ἡμερολόγια (ὁ ἐκδότης χρησιμοποιοεῖ καὶ τοὺς δύο τίτλους) τοῦ Γλυκῆ γιὰ τὰ χρόνια 1824, 1826⁷, 1829⁸, 1830⁹, 1831^{9α}, 1832¹⁰, 1834¹¹ καὶ 1835¹² καὶ τὰ Ἡμερολόγια καὶ Σεληνοδρομία τοῦ Ἀνδρεόλα γιὰ τὰ χρόνια 1833, 1834¹³ καὶ 1835¹⁴.

Στὴν Κέρκυρα τὸ ἰταλόγλωσσο Almanacco degli Stati Uniti delle Isole Ionie γιὰ τὰ χρόνια 1827¹⁵ καὶ 1828¹⁶, τὸ ἐπίσης ἰταλόγλωσσο Almanacco τοῦ Ναννούτσι γιὰ τὰ χρόνια 1828-1831¹⁷ καὶ τὸ μοναδικὸ ἡμερολόγιο σὲ ἑλληνικὴ γλῶσσα ποὺ συναντᾶμε στὴν Κέρκυρα, τὸ Μηρολόγιο τοῦ Ε. Ἰωαννίδου τοῦ 1833¹⁸.

Στὴν ἴδια περίοδο καὶ συγκεκριμένα τὸ 1827, τυπώνεται καὶ ἓνα Ἡμερολόγιο στὴν Πέστη, ἀπὸ τὸν Ἰω. Λεονάρδο στὸ τυπογραφεῖο τοῦ Ματθαίου Τράττηερ¹⁹.

Τὸ πρῶτο γνωστὸ μας Ἡμερολόγιο ποὺ τυπώνεται στὴν ἑλληνικὴ ἐπικράτεια εἶναι τὸ Μηρολόγιο τῆς Αἴγινας, ἀπὸ τὸ Ἐθνικὸ Τυπογραφεῖο, στὰ 1828²⁰: εἶναι καὶ τὸ μοναδικὸ ποὺ μᾶς ἔδωσε ἡ Αἴγινα ἢ, τουλάχιστον, τὸ μόνον ποὺ γνωρίζουμε. Δεύτερο ἔρχεται τὸ Ἡμερολόγιο τοῦ Δ. Μπίστη τυπωμένο στὸ τυπογραφεῖο τῶν Ἀγγελιδῶν στὴν Ἀθήνα, τὸ 1835²¹.

Ἀπὸ τὸ 1836 μέχρι τὸ 1863. Ἀπὸ τὸ 1836 καὶ ὕστερα στὴν Βενετία τυπώνονται ἀπὸ ἓνα ἕως τρία ἡμερολόγια κάθε χρόνο: συνολικά, γνωρίζουμε 49 ἐκδόσεις ἡμερολογίων ὡς τὸ 1863 ποὺ κατανέμονται μὲ τὴν ἀκόλουθη τάξη (κατὰ χρόνο καὶ τυπογραφεῖο):

7. Καὶ τὰ δύο λαοθάουν· βλ. πιδ κάτω, σ. 136.

8. Γκίνης - Μέξας, ἀρ. 10195.

9. Ph. Πίου, *Un projet*, ὁ.π., σ. 51, ἀρ. 116.

9α. Λαοθάουν· βλ. ἐδῶ, σημ. 157.

10. Ph. Πίου, ὁ.π., σ. 52 - 53, ἀρ. 123.

11. αὐτ., σ. 55, ἀρ. 135.

12. Ε. Φραγκίσκος, *Ἑλληνικὴ Βιβλιογραφία 1800-1863. Προσθήκες*, «Ὁ Ἑραριστής» τ. Α' 1963, σ. 248, ἀρ. Α 43.

13. Λαοθάουν· βλ. πιδ κάτω, σ. 136.

14. Βλ. ἐδῶ, σ. 118, ἀρ. Α 1639.

15. Γκίνης - Μέξας, ἀρ. 1626.

16. É. Legrand - H. Pernot, *Bibliographie Ioniennne*, τ. Α', ἀρ. 1123.

17. Τὰ τρία πρῶτα λαοθάουν· γιὰ τὸ τέταρτο, τοῦ 1831, βλ. ἐδῶ, σ. 118, ἀρ. Α 1638.

18. Γκίνης - Μέξας, ἀρ. 2292.

19. Βλ. ἐδῶ, σ. 118, ἀρ. Α 1637.

20. Γκίνης - Μέξας, ἀρ. 1771.

21. αὐτ., ἀρ. 2495.

- 1836: Ἄνδρεόλα²².
 1837: Ἄνδρεόλα²³- Γλυκῆ²⁴.
 1838: Ἄνδρεόλα²⁵.
 1839: Ἄνδρεόλα²⁶.
 1840: Ἄνδρεόλα²⁷- Φοίνικος²⁸.
 1841: Φοίνικος²⁹.
 1842: Φοίνικος³⁰.
 1843: Φοίνικος³¹.
 1844: Φοίνικος³².
 1845: Γλυκῆ³³- Φοίνικος³⁴.
 1846: Γλυκῆ³⁵- Φοίνικος³⁶.
 1847: Γλυκῆ³⁷- Φοίνικος³⁸.
 1848: Γλυκῆ³⁹- Φοίνικος⁴⁰.
 1849: Γλυκῆ⁴¹- Φοίνικος⁴².
 1850: Φοίνικος⁴³.
 1851: Ἀγ. Γεωργίου⁴⁴- Φοίνικος⁴⁵.
 1852: Ἀγ. Γεωργίου⁴⁶.
 1853: Ἀγ. Γεωργίου⁴⁷- Φοίνικος⁴⁸.
 1854: Ἀγ. Γεωργίου⁴⁹.

22. αὐτ., ἀρ. 2658.
 23. αὐτ., ἀρ. 2659.
 24. Εὐρ. Δημητρακοπούλου, Ἑλλη-
 νικὴ Βιβλιογραφία 1800-1863. Προσ-
 θήκες, «Ὁ Ἑραμιστής», τ. Γ', 1973,
 σ. 262, ἀρ. Α1299.
 25. Γκίνης - Μέξας, ἀρ. 2972.
 26. Βλ. ἐδῶ, σ. 118, ἀρ. Α1640.
 27. Γκίνης - Μέξας, ἀρ. 3321.
 28. Ἐδῶ, σ. 119, ἀρ. Α1641.
 29. Γκίνης - Μέξας, ἀρ. 3484.
 30. Ἐμ. Φραγκίσκος, ὁ.π., σ. 250,
 ἀρ. Α56.
 31. Ph. Iliou, *Un projet*, ὁ.π., σ.
 62, ἀρ. 175.
 32. Ἐμ. Φραγκίσκος, ὁ.π., σ. 250,
 ἀρ. Α61.
 33. Λανθάνει: βλ. ἐδῶ, σ. 136.
 34. Ἐμ. Φραγκίσκος, ὁ.π., σ. 251,
 ἀρ. Α65.
 35. Ἐδῶ, σ. 122, ἀρ. Α1644.
 36. Ἐδῶ, σ. 123, ἀρ. Α1645.
 37. Ἐδῶ, σ. 124, ἀρ. Α1646.
 38. Γκίνης - Μέξας, ἀρ. 4341.
 39. Ph. Iliou, *Un projet*, ὁ.π., σ.
 67 - 68, ἀρ. 204.
 40. Γκίνης - Μέξας, ἀρ. 4743.
 41. αὐτ., ἀρ. 4952.
 42. Ἐδῶ, σ. 125, ἀρ. Α1647.
 43. Ε. Φραγκίσκος, ὁ.π., σ. 253, ἀρ.
 Α83.
 44. Γ. Σ. Πλουμίδης, *Τὸ βενετικὸ
 τυπογραφεῖο τοῦ Ἁγίου Γεωργίου
 (1850-1882)*, «Ὁ Ἑραμιστής», τ. Η'
 1970, σ. 179, ἀρ. Α1023.
 45. Γκίνης - Μέξας, ἀρ. 5442.
 46. αὐτ., ἀρ. 5705. Τὸ ἴδιο ἡμερολόγιο
 βιβλιογραφεῖται καὶ ἀπὸ τὸν Γ. Πλου-
 μίδη, *Τὸ βενετικὸ τυπογραφεῖο τοῦ Ἁ-
 γίου Γεωργίου (1850-1882)*, «Ὁ Ἑρα-
 μιστής» τ. Η', 1970, σ. 179, ἀρ. Α1024.
 47. Ἐδῶ, σ. 125, ἀρ. Α1648.
 48. Γκίνης - Μέξας, ἀρ. 5983.
 49. αὐτ., ἀρ. 6234.

1855: 'Αγ. Γεωργίου⁵⁰- Φοίνικος⁵¹.

1856: 'Αγ. Γεωργίου⁵².

1857: 'Αγ. Γεωργίου⁵³- «'Η Χρυσάλλις»⁵⁴- Φοίνικος⁵⁵.

1858: 'Αγ. Γεωργίου⁵⁶- «'Η Χρυσάλλις»⁵⁷.

1859: 'Αγ. Γεωργίου⁵⁸- «'Η Χρυσάλλις»⁵⁹.

1860: 'Αγ. Γεωργίου⁶⁰- «'Η Χρυσάλλις»⁶¹- Φοίνικος⁶².

1861: 'Αγ. Γεωργίου⁶³- «'Η Χρυσάλλις»⁶⁴- Φοίνικος⁶⁵.

1862: 'Αγ. Γεωργίου⁶⁶- «'Η Χρυσάλλις»⁶⁷.

1863: 'Αγ. Γεωργίου⁶⁸- «'Η Χρυσάλλις»⁶⁹- Φοίνικος⁷⁰.

Και για τὰ χρόνια αὐτά, τὰ κενὰ στὶς γνώσεις μας πρέπει νὰ εἶναι σημαντικά, ὅπως μπορεῖ νὰ διαπιστώσει κανεὶς ἀπὸ τὸν παραπάνω πίνακα ὅπου σημειώνονται πολλὰ κενὰ σὲ σειρὲς πού, κανονικά, θὰ ἔπρεπε νὰ παρουσιάζονται χωρὶς διακοπή. Ἡ παραγωγή αὐτὴ συνεχίζει ὡς τὰ τέλη τοῦ αἰώνα: στὰ χρόνια 1864-1900 στὴ Βενετία τυπώνονται 63 ἡμερολόγια ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἕνας μεγάλος ἀριθμὸς ἀντιστοιχεῖ σὲ παραδοσιακὰ ἡμερολόγια, ἐνῶ μὲ τὸ Ἡμερολόγιο τῆς «Χρυσάλλιδος» βρισκόμαστε σὲ μιὰ νέα μορφή τοῦ ἡμερολογιακοῦ εἴδους.

Τὰ περισσότερα σὲ ἀριθμὸ ἡμερολόγια τῆς περιόδου 1836-1863 τυπώνονται στὴν Ἀθήνα ἀπὸ διάφορους ἐκδότες ἔχουν ἐντοπισθεῖ 57 ἡμερολόγια καὶ καζαμιές γι' αὐτὴ τὴν περίοδο, χωρὶς νὰ ὑπολογίζουμε τίς δευτερές ἢ καὶ τρίτες ἐκδόσεις ὀρισμένων καζαμιῶν μέσα στὸν ἴδιο χρόνο.

Δημοσιεύω ἐδῶ συνοπτικὸ πίνακα τῶν ἡμερολογίων πού τυπώθηκαν στὴν Ἀθήνα: (οἱ τίτλοι παρουσιάζονται περιληπτικά μέσα σὲ παρένθεση: τὰ τυπογραφεῖα ὅπου τυπώθηκε τὸ κάθε ἡμερολόγιο).

50. Ἐδῶ, σ. 126, ἀρ. Α1650.	59. Γκίνης - Μέξας, ἀρ. 7896.
51. Γ. Βελουδῆς, Ἑλληνικὴ Βιβλιογραφία 1800 - 1863. Προσθήκες, «Ὁ Ἑραριστής», τ. Δ' 1966, σ. 185, ἀρ. 567.	60. αὐτ., ἀρ. 8228.
52. Γκίνης - Μέξας, ἀρ. 6938.	61. αὐτ., ἀρ. 8243.
53. αὐτ., ἀρ. 7230.	62. Ε. Φραγκίσκος, ὁ.π., σ. 262, ἀρ. Α133.
54. Λανθάνει βλ. ἐδῶ, σ. 137.	63. Γκίνης - Μέξας, ἀρ. 8657.
55. Λανθάνει. Τὸ ἀντίτυπο πού ὑπῆρχε στὴν Ἑθνικὴ Βιβλιοθήκη δὲν βρίσκεται σήμερα στὴ θέση του.	64. αὐτ., ἀρ. 8673.
56. Γκίνης - Μέξας, ἀρ. 7564.	65. Ἐδῶ, σ. 130, ἀρ. Α1660.
57. αὐτ., ἀρ. 7576.	66. Γκίνης - Μέξας, ἀρ. 9125.
58. Ph. Pliou, <i>Un projet</i> , ὁ.π., σ. 82, ἀρ. 286.	67. αὐτ., ἀρ. 9142.
	68. Ε. Φραγκίσκος, ὁ.π., σ. 264, ἀρ. Α149.
	69. Γκίνης - Μέξας, ἀρ. 9667.
	70. αὐτ., ἀρ. 9643.

- 1835: 'Ημερολόγιο Δ. Μπίστη⁷¹.
 1836: —
 1837: 'Εφετηρίς (Almanach) Α.Ι. Κλάδου⁷²- Μηνολόγιο (Βασιλ. Τυπογραφία)⁷³.
 1838-1842: —
 1843: 'Ημερολόγιο (Α. Κορομηλά)⁷⁴.
 1844-1845: —
 1846: Σεληνοδρόμιο/Καζαμίας Α. Πουλῆ (Α. Κορομηλά)⁷⁵.
 1847: 'Ημερολόγιο/Καζαμίας (Α. Κορομηλά)⁷⁶- Καζαμίας (Α. Γκαρπολά)⁷⁷.
 1848: 'Ημερολόγιο/Καζαμίας (Α. Κορομηλά)⁷⁸.
 1849: 'Ημερολόγιο/Καζαμίας (Ν. 'Αγγελίδου)⁷⁹- 'Ημερολόγιο/Καζαμίας (Α. Κορομηλά)⁸⁰.
 1850: 'Ημερολόγιο/Καζαμίας (Α. Γκαρπολά)⁸¹- Καζαμίας (Α. Κορομηλά)⁸².
 1851: 'Αλμενάχιον ('Εφημ. τοῦ Λαοῦ)⁸³- Καζαμίας (Κ. 'Αντωνιάδου)⁸⁴- Καζαμίας/'Ημερολόγιον (Μ. Γκαρπολά)⁸⁵.
 1852: 'Αλμενάχιον ('Εφημ. τοῦ Λαοῦ)⁸⁶- Καζαμίας (Κ. 'Αντωνιάδου)⁸⁷- 'Ημερολόγιον/Καζαμίας (χ.τ.)⁸⁸.
 1853: 'Ο Κάλχας ('Εφημ. τοῦ Λαοῦ)⁸⁹- Καζαμίας (Κ. 'Αντωνιάδου)⁹⁰- 'Ημερολόγιον/Καζαμίας (Α. Κορομηλά)⁹¹- Καζαμίας (Ι. 'Αγγελοπούλου)⁹².
 1854: Καζαμίας (Κ. 'Αντωνιάδου)⁹³- 'Ημερολόγιον/Καζαμίας (Α. Κορομηλά)⁹⁴.

71. Γκίνης - Μέξας, ἀρ. 2495.
 72. αὐτ., ἀρ. 2801
 73. Χρ. Παγώνη, 'Ελληνική Βιβλιογραφία 1800 - 1863. Προσθήκες, «'Ο 'Εραμιστής», τ. Β', 1964, σ. 248, ἀρ. Α199.
 74. Ε. Φραγκίσκος, ὁ.π., σ. 250, ἀρ. Α57.
 75. Γκίνης - Μέξας, ἀρ. 4446.
 76. αὐτ., ἀρ. 4342.
 77. αὐτ., ἀρ. 10535.
 78. αὐτ., ἀρ. 4458 καὶ 4744.
 79. Ε. Φραγκίσκος, ὁ.π., σ. 252, ἀρ. Α74.
 80. Γκίνης - Μέξας, ἀρ. 4953.
 81. Ε. Φραγκίσκος, ὁ.π., σ. 257,

ἀρ. Α103.
 82. Γκίνης - Μέξας, ἀρ. 5287.
 83. αὐτ., ἀρ. 10615.
 84. αὐτ., ἀρ. 5253.
 85. αὐτ., ἀρ. 5593.
 86. αὐτ., ἀρ. 5624.
 87. αὐτ., ἀρ. 5497.
 88. Ε. Φραγκίσκος, ὁ.π., σ. 258, ἀρ. Α110.
 89. Γκίνης - Μέξας, ἀρ. 6058.
 90. αὐτ., ἀρ. 6062.
 91. αὐτ., ἀρ. 10695.
 92. 'Εδῶ, σ. 125, ἀρ. Α1649.
 93. Γκίνης - Μέξας, ἀρ. 6291.
 94. αὐτ., ἀρ. 6103 καὶ 10696.

1855: Καζαμίας (Κ. Ἀντωνιάδου)⁹⁵ - Ἡμερολόγιο/Καζαμίας (Α. Κορομηλά)⁹⁶.

1856: Καζαμίας (Κ. Ἀντωνιάδου)⁹⁷ - Καζαμίας (Α. Γκαρπολά)⁹⁸ - Καζαμίας (Μ. Γκαρπολά)⁹⁹ - Καζαμίας (Σ. Γκαρπολά)¹⁰⁰ - Ἡμερολόγιο/Καζαμία (Α. Κορομηλά)¹⁰¹.

1857: Καζαμίας (Κ. Ἀντωνιάδου)¹⁰² - Καζαμίας/Ἡμερολόγιο (Μ. Γκαρπολά)¹⁰³ - Ἡμερολόγιο Καζαμία ὑπὸ Γ. Α. (Καραμπίνη - Βάφα)¹⁰⁴ - Χρονολόγιον Δ. Αἰνιᾶνος (Χ. Νικολαΐδης - Φιλαδελφεύς)¹⁰⁵.

1858: Ἡμερολόγιο Καζαμία ὑπὸ Ἐμμ. Γεωργίου (Καραμπίνη - Βάφα)¹⁰⁶ - Ἡμερολόγιο Καζαμία (Α. Κορομηλά)¹⁰⁷ - Καζαμία Ἡμερολόγιο (Σ. Γκαρπολά)¹⁰⁸.

1859: Καζαμία Ἡμερολόγιο (Σ. Γκαρπολά)¹⁰⁹ - Καζαμία Ἡμερολόγιο, «ἔκδοσις τρίτη» [οἱ δύο πρώτες λανθάνουν] (Δ. Ἀθ. Μαυρομάτη)¹¹⁰ - Ἡμερολόγιο Καζαμία (Σ. Παυλίδου)¹¹¹.

1860: Καζαμίας (Α. Γκαρπολά)¹¹² - Ἡμερολόγιο Καζαμία (Α. Κορομηλά)¹¹³ - Καζαμίας, ἔτος Ζ' (χ. ἐκδ.)¹¹⁴ - Καζαμία Ἡμερολόγιο, «ἔκδοσις δευτέρα» [ἡ πρώτη λανθάνει] (Δ. Α. Μαυρομάτη)¹¹⁵ - Καζαμία Ἡμερολόγιο, «ἔκδοσις τρίτη» (Δ. Α. Μαυρομάτη)¹¹⁶.

1861: Καζαμία Ἡμερολόγιο, «ἔκδοσις δευτέρα» [ἡ πρώτη λανθάνει] ὑπὸ Σ. Γκαρπολά (τυπ. Καραμπίνη - Βάφα)¹¹⁷ - Καζαμίας (Δ. Α. Μαυρομάτη)¹¹⁸ - Καζαμία Ἡμερολόγιο ὑπὸ Α. Κ. Γ. (τυπ. τοῦ Μέλλοντος τῆς Πατρίδος)¹¹⁹.

1862: Ἡμερολόγιο Καζαμία (Α. Κορομηλά)¹²⁰ - Καζαμία Ἡμερο-

95. αὐτ., ἀρ. 10726.

96. αὐτ., ἀρ. 10765.

97. αὐτ., ἀρ. 7014.

98. Ἐδῶ, σ. 128, ἀρ. Α1654.

99. Ἐδῶ, σ. 126, ἀρ. Α1652.

100. Ἐδῶ, σ. 129, ἀρ. Α1655.

101. Ἐδῶ, σ. 127, ἀρ. Α1653.

102. Ν. Pierris, *Bibliographie Ioniennne*, Ἀθ. 1966, σ. 101, ἀρ. 473.

103. Γκίνης - Μέξας, ἀρ. 7100.

104. Ε. Φραγκίσκος, *Ἑλληνικὴ Βιβλιογραφία 1800-1863. Προσθήκες*, α' Ὁ Ἐραμιστής, τ. ΣΤ', 1968, σ. 30, ἀρ. Α933.

105. Γκίνης - Μέξας, ἀρ. 10805.

106. Ε. Φραγκίσκος, δ.π., α' Ὁ Ἐ-

ραμιστής, τ. Α', 1963, σ. 261, ἀρ. Α128.

107. Γκίνης - Μέξας, ἀρ. 7714.

108. αὐτ., ἀρ. 7747.

109. Ἐδῶ, σ. 129, ἀρ. Α1655.

110. Ἐδῶ, σ. 129, ἀρ. Α1656.

111. Γκίνης - Μέξας, ἀρ. 8052.

112. αὐτ., ἀρ. 7989.

113. αὐτ., ἀρ. 8417.

114. Ἐδῶ, σ. 129, ἀρ. Α1657.

115. Ἐδῶ, σ. 129, ἀρ. Α1658.

116. Ἐδῶ, σ. 129, ἀρ. Α1659.

117. Ἐδῶ, σ. 131, ἀρ. Α1661.

118. Ἐδῶ, σ. 131, ἀρ. Α1662.

119. Ph. Iliou, *Un projet*, δ.π., σ. 85, ἀρ. 303.

120. Γκίνης - Μέξας, ἀρ. 9359.

λόγιο (Μηλιάδης - Ίγνατιάδης)¹²¹- Καζαμία 'Ημερολόγιο, ὑπὸ Α. Κ. Γ. (Δ. Καρακατσάνη)¹²² - Καζαμία 'Ημερολόγιο (Α. Μαυρομμάτη)¹²³ - 'Ο Χρόνος, δαπάνη Σ. 'Ανδρεάδου (Λόγιος 'Ερμῆς)¹²⁴.

1863: 'Ημερολόγιο 'Αθηναϊκὸ (Χ. Ν. Φιλαδελεφεύς)¹²⁵- 'Ημερολόγιο Καζαμία (Α. Κορομηλᾶ)¹²⁶- Καζαμία 'Ημερολόγιο (Δ. Α. Μαυρομμάτη) πέντε ἐκδόσεις ἀπὸ τις ὁποῖες οἱ τρεῖς λανθάνουν¹²⁷- 'Ο Χρόνος, δαπάνη Σ. 'Ανδρεάδου (Λόγιος 'Ερμῆς)¹²⁸.

'Εκτὸς ἀπὸ τὰ ἡμερολόγια τῆς Βενετίας καὶ τῆς 'Αθήνας, στὰ χρόνια 1838-1863 ἡμερολόγια τυπώνονται καὶ στοὺς ἐξῆς τόπους:
Βουκουρέστι: 1838 (τυπ. 'Ηλιάδου καὶ Χριστίδου)¹²⁹.

Σμόρνη: 1839 (τυπ. 'Αμερικ. Τυπογρ.)¹³⁰- 1850 (τυπ. Ν. Σταμένη)¹³¹ — 1855 (τυπ. Π. Μακροπούλου)¹³² — 1857 (τυπ. Α. Δαμιανοῦ)¹³³ — 1857 (;)¹³⁴ — 1860 (Daveroni - Sougiolli)¹³⁵.

Ναύπλιο: — 1842 (Τόμπρα - Κ. 'Ιωαννίδου)¹³⁶ — 1843 (Τόμπρα - Κ. 'Ιωαννίδου)¹³⁷ — 1845 (Τόμπρα - Κ. 'Ιωαννίδου)¹³⁸.

Κωνσταντινούπολη: 1845 (τυπ. Δ. Πασπαλλῆ)¹³⁹ — 1862 (τυπ. Κορομηλᾶ - Πασπαλλῆ)¹⁴⁰.

Κεφαλληνία: 1852 ('Η Σάλπιγξ)¹⁴¹.

Ζάκυνθος: 1852¹⁴².

Παρίσι: 1861, 1862, 1863. Καὶ τὰ τρία τοῦ Μαρίνου Παπαδοπούλου Βρετοῦ, (τυπ. Firmin - Didot)¹⁴³.

'Απὸ τὰ 1864 ὡς τὰ τέλη τοῦ αἰῶνα ὁ ρυθμὸς μὲ τὸν ὁποῖο ἐκδίδονται ἑλληνικὰ ἡμερολόγια αὐξάνει μὲ ἐκπληκτικὸ ρυθμὸ: ἀσυγκριτικῶς πρὸς ἄλλα τὰ ἔθνη, ἐν 'Ελλάδι τὰ 'Ημερολόγια κυκλοφοροῦσιν ὡς ἀκρίδες, περισσοτέρους δὲ θὰ εὔρητε ἐκδότας 'Ημερολογίων ἢ ἀγοραστάς, διαβάζουμε στὸν πρόλογο ἐνὸς ἡμερολογίου τοῦ 1891¹⁴⁴.

121. 'Εδῶ, σ. 131, ἀρ. Α1663.	135. Ν. Pierris, ὁ.π., σ. 107, ἀρ. 509.
122. 'Εδῶ, σ. 131, ἀρ. Α1664.	136. 'Εδῶ, σ. 120, ἀρ. Α1642.
123. 'Εδῶ, σ. 132, ἀρ. Α1665.	137. Γκίνης - Μέξας, ἀρ. 3887.
124. Γκίνης - Μέξας, ἀρ. 8807.	138. 'Εδῶ, σ. 121, ἀρ. Α1643.
125. αὐτ., ἀρ. 9124.	139. Γκίνης - Μέξας, ἀρ. 10748.
126. αὐτ., ἀρ. 9894.	140. αὐτ., ἀρ. 8808.
127. 'Εδῶ, σ. 132-133, ἀρ. Α1666 καὶ Α1667.	141. αὐτ., ἀρ. 5594.
129. Λανθάνει. Βλ. ἐδῶ, σ. 136.	142. αὐτ., ἀρ. 5864.
130. Γκίνης - Μέξας, ἀρ. 10344.	143. αὐτ., ἀρ. 8655, 8601, 9051.
131. αὐτ., ἀρ. 5191.	144. <i>Εἰκονογραφημένον 'Ημερολόγιον τοῦ ἔτους 1891</i> . 'Εκδιδόμενον ὑπὸ Μ. Ι. Φωτιάδου, 'Αθ. 1891, σ. 23.
132. αὐτ., ἀρ. 10719.	
133. αὐτ., ἀρ. 10774.	
134. Λανθάνει, Βλ. ἐδῶ, σ. 137.	

Ἐνδεικτικὰ σημειώνω ὅτι γιὰ τὰ τριανταεπτὰ χρόνια τῆς περιόδου αὐτῆς γνωρίζουμε 537 ἐκδόσεις καὶ φυσικὰ θὰ ὑπάρχουν καὶ ἄλλες πού ὁπωσδήποτε θὰ μᾶς διαφεύγουν¹⁴⁵.

* *

Χαρακτηριστικὴ εἶναι ἡ ὑπερβολικὴ, ἴσως, ἀλλὰ πάντως ἐνδεικτικὴ, πληροφορία πού παρέχει στὰ 1892, ὁ Ἀνέστης Κωνσταντινίδης, ἐκδότης ἡμερολογίων, ὅτι οἱ Καζαμίες του τυπώνονται σὲ 100.000 ἀντίτυπα¹⁴⁶. Δὲν διαθέτουμε πολλὰ στοιχεῖα γιὰ τὰ τραβήγματα τῶν ἡμερολογίων, ἀλλὰ, ὁπωσδήποτε, καθὼς πρόκειται γιὰ λαϊκὲς ἐκδόσεις πού ἀπευθύνονται σὲ ἓνα εὐρύτατο κοινό, φυσικὸ εἶναι νὰ θεωρήσουμε ὅτι ἡ κυκλοφορία τους πρέπει νὰ πραγματοποιεῖται σὲ πολὺ ὑψηλὰ ἐπίπεδα. Ἔτσι, μαζί μὲ τὴν πληροφορία τοῦ Α. Κωνσταντινίδη πού μνημόνευσα πιὸ πάνω γιὰ κυκλοφορία ὀρισμένων Καζαμιῶν σὲ 100.000 ἀντίτυπα, στὰ τέλη τοῦ 19ου αἰώνα, ἐνδεικτικὰ, πρὸς τὴν ἴδια κατεύθυνση, εἶναι τὰ στοιχεῖα πού παρουσιάζει ὁ Φίλιππος Ἡλιοῦ γιὰ τὰ τραβήγματα ὀρισμένων ἡμερολογίων πού τυπώθηκαν στὴ Βενετία. Σύμφωνα μὲ τὰ στοιχεῖα αὐτά: ὁ Γλυκῆς τύπωσε τὰ Ἡμερολόγια του: τοῦ 1824 σὲ 600 ἀντίτυπα· τοῦ 1826 σὲ 10.000 ἀντίτυπα· τοῦ 1832 σὲ 4.000 ἀντίτυπα· τοῦ 1834 καὶ τοῦ 1845 σὲ 1500 ἀντίτυπα καὶ τοῦ 1847 σὲ 1000 ἀντίτυπα. Ὁ Fr. Andreola τύπωσε τὰ δικά του Ἡμερολόγια: τοῦ 1832 καὶ τοῦ 1833 σὲ 3.000 ἀντίτυπα· τοῦ 1834 σὲ 6.000 ἀντίτυπα· τοῦ 1836 σὲ 9.000 καὶ τοῦ 1837 σὲ 10.000 ἀντίτυπα. Τὸ λανθάνον Ἡμερολόγιο τοῦ 1846 τοῦ Φιλίππου κυκλοφόρησε σὲ 1.000 ἀντίτυπα. Τέλος ἀπὸ τὴν τυπογραφία τοῦ Φοίνικος κυκλοφόρησαν τὰ Ἡμερολόγια: τοῦ 1840 σὲ 10.000 καὶ τοῦ 1841 σὲ 12.000 ἀντίτυπα· τοῦ 1842 σὲ 1.000 τοῦ 1843 καὶ τοῦ 1844 σὲ 2.000 ἀντίτυπα· τοῦ 1845 καὶ τοῦ 1848 σὲ 3.000 ἀντίτυπα¹⁴⁷.

145. Ἐτοιμάζω τὴν ἐκδοση συνολικῆς βιβλιογραφίας γιὰ τὰ Ἡμερολόγια τοῦ 19ου αἰώνα. Ἐκεῖ θὰ δοθοῦν καὶ τὰ πλήρη στοιχεῖα γιὰ τίς ἐκδόσεις αὐτές. Μὲ τὴν εὐκαιρία, ἀπευθύνομαι σὲ ὅλους ὅσους κατέχουν ἐκδόσεις ἡμερολογίων νὰ τίς ἀνακοινώσουν, προκειμένου νὰ ἀποκτήσει ἡ Βιβλιογραφία τῶν Ἡμερολογίων τὴ μεγαλύτερη δυνατὴ πληρότητα.

146. Βλ. *Προφητικὸν Ἡμερολόγιον*

τοῦ διασήμου ἀστρονόμου Καζαμία τοῦ βισέκτου ἔτους 1892 Μετ' εἰκόνων ὑπὸ Ἀνέστη Κωνσταντινίδου. Ἔτος Γ' Ἐκδοσις Α' εἰς 100.000 ἀντίτυπα. Ἡ ἴδια πληροφορία στοὺς Καζαμίες τοῦ ἴδιου ἐκδότη γιὰ τὰ χρόνια 1893, 1894, 1895 καὶ ἐπίσης στὰ 1892 στὸν Καζαμία τοῦ Ἀντωνίου Στ. Γεωργίου, ἔτος Α', ἐκ τῶν καταστημάτων Ι. Νικολαΐδου, Ἐν Ἀθήναις.

147. Βλ. Φιλ. Ἡλιοῦ, *Νέες σημειώ-*

Για όλους αυτούς τους αριθμούς πρέπει πάντα να θυμόμαστε ότι αντιστοιχούν σε μια έτήσια έκδοση ή καθένας και ότι κάθε χρόνο έχουμε πολλές εκδόσεις ήμερολογίων από διαφορετικούς εκδότες και όρισμένες φορές, δυο ή τρεις επανεκδόσεις του ίδιου ήμερολογίου τον ίδιο χρόνο.

Β' ΠΡΟΛΟΓΟΙ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΩΝ

Οί πρόλογοι τους οποίους προτάσσουν οί τυπογράφοι ή οί εκδότες στα διάφορα ήμερολόγια που γνωρίζουμε, περιέχουν αξιόλογα στοιχεία και για την κίνηση των ήμερολογίων και για την εκδοτική κίνηση της εποχής. Για τον λόγο αυτό θεώρησα σκόπιμο να παρουσιάσω, στις επόμενες σελίδες, όρισμένους από τους προλόγους αυτούς¹⁴⁸:

Νέον Ήμερολόγιον τοῦ 1821 (Βιέννη, Δαβιδοβίκης, 1821)

Π ρ ο γ ι ν ω σ κ ό μ ε ν α. Τὸ ὄνομα Καλενδάριον εἶναι τοῖς πᾶσιν ἤδη γνωστόν, ἀλλὰ δὲν εἶναι ἴσως περιττόν νὰ εἰπῶμεν, πόθεν παρήχθη. Καλάνδαι ἐλέγετο παρὰ τοῖς παλαιοῖς Ῥωμαίοις ἡ πρώτη ἡμέρα ἐκάστου μηνός. Παράγεται δὲ τὸ ὄνομα ἀπὸ τοῦ καλῶ ῥήματος, ἐπειδὴ ὁ ἱερεὺς προεκήρυντε τῷ λαῷ τὴν νομηνίαν, καὶ τὸν ἐκράζειν εἰς τὸ Καπιτώλιον, διὰ νὰ εορτάσῃ τὴν ἀρχιμηνίαν. Πρὸς τούτοις ἦτον συνήθεια παρ' αὐτοῖς ταῖς πρώταις ἡμέραις τοῦ μηνός νὰ λογαριάζωσι τοὺς τόκους, καὶ διὰ περισσοτέραν ἐνκολίαν εὔρον καλὸν νὰ κάμωσιν ἓνα κατάλογον τῶν πιπτόντων τόκων, τὸν ὅποιον ὠνόμασαν Καλενδάριον, καὶ ἐκ τούτου ἔλαβε τὴν ὀνομασίαν καὶ τὸ ἡμέτερον Ήμερολόγιον ἕως τῆς σήμερον.

Τὸ Καλενδάριον οὖν εἶναι ἓνας ἀκριβῆς κατάλογος περιέχων ὅλας τὰς ἡμέρας τοῦ χρόνου σημειωμένας μὲ τὰ ὀνόματα τῶν Ἀγίων, καὶ διωρισμένας καθ' ἑβδομάδας καὶ μῆνας, τοὺς κύκλους τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης, τὰς ἰνδικτιῶνας, τὰς διαφόρους φάσεις τῆς σελήνης, τὰς ἰσημερίας, καὶ τὰ ἡλιοστάσια, τὰς ἐκλείψεις, καὶ ἕτερα χρήσιμα πράγματα. Ὅλα δὲ τὰ ἄλλα, ὡς αἱ ὄψεις τῶν πλανητῶν, αἱ προῤῥήσεις τῶν μελλόντων κακῶν, αἱ ἐκλογαὶ τῶν ἡμερῶν, καὶ τὰ παρόμοια εἶναι μάταια καὶ ἀνωφελῆ, ὡς τῇ φύσει καὶ τῇ θρησκείᾳ ἀντιβαίνοντα· διὸ καὶ δικαίως παραλιμπάνονται. . .

σεις για τὰ τραβήγματα τῶν ἐλληνικῶν βιβλίων, α' Ο' Ἐρκανιστής», τ. ΙΑ', 1974 [1977], πιν. Ι. Γενικότερα για τὸ θέμα, βλ. τοῦ ἴδιου, *Κυκλοφορίες τῶν ἐλληνικῶν βιβλίων*, Ἀθ. 1977 [ἀνάτυπο

ἀπὸ τὸ π. «Ο Πολίτης» 13 / 1977].

148. Για τὸς προλόγους ἡμερολογίων που βιβλιογραφοῦνται για πρώτη φορά ἐδῶ, βλ. πινὸ κάτω, σ. 116 ἐξ.

Μηνολόγιον τοῦ 1830 (Βενετία, Γλυκῆς)

ΜΙΧΑΗΛ ΓΛΥΚΥΣ
Ο ΤΥΠΟΓΡΑΦΟΣ

1825 α' Αδγούστου

Ἡ Ἑλληνικὴ Τυπογραφία, ἡ ἐν ταύτῃ τῇ Μεγαλοπόλει ἀπὸ δύο Αἰῶνας σωζομένη, κτήμα τῆς Οἰκογενείας μου, καὶ ἀπὸ 77 χρόνους καὶ ἐπέκεινα ὑπὸ τὴν ἐμὴν διοίκησιν, εἶναι πεπλουτισμένη ἀπὸ ἰκανὴν ποσότητα Βιβλίων, ὡς τὸ ἀποδείχνουσι οἱ ἐδικοὶ μου δύο Κατάλογοι, δηλ. ὁ εἰς Ἑλληνικῶν, καὶ Ἑλλ. Λατ. 1820, καὶ ὁ εἰς Κοινῶν βιβλίων. Ἐτόπωσα δύο Λεξικά ἀναγκαιότατα, τὸ μὲν ἀρχόμενον ἀπὸ τὸ Ἑλληνικόν, καὶ διερμηνεῖον τὰς Λέξεις εἰς τὸ Ἀπλοῦν, καθὼς τὸ τοῦ Κ. Ἀρθίμου Γαζῆ, πεπλουτισμένον ὁμοῦ ἀπὸ Παραδείγματα τῶν παλαιῶν Λογογράφων καὶ Ποιητῶν, καὶ ἐντελέστερον ἀπὸ τὸ τοῦ Γεωργίου. Ἡ Τιμὴ του χωρὶς συγκατάβασιν, Λιρ. 90.

Τὸ δὲ ἕτερον εἶναι ὁ Θησαυρὸς Γερασίμου τοῦ Βλάχου, ἀρχόμενον ἀπὸ τὸ Ἀπλοῦν εἰς τὸ Ἑλληνικόν μόνον, καὶ περιέχον τάτε Συνώνυμα καὶ τὰ ἐπίθετα ἐκάστης Λέξεως· διὸ ἀναγκαιότατον καὶ τοῦτο εἰς τὰ Σχολεῖα, ἐξαιρέτως διὰ τὴν Θεματογραφίαν. Ἡ δὲ Τιμὴ του εἶναι Λ. 26 καθαροί.

Χρῆός ἔχομεν πρὸς τούτοις νὰ κηρύξωμεν τοῖς πᾶσιν ὅτι τὸ ἐδὼ Σχολεῖον τοῦ πίκλην ΦΛΑΓΓΙΝΟΥ, διὰ τῶν ἀξιεπαίων φροντίδων καὶ τῆς μεγάλης δαπάνης τῶν ἐγκοίτων τοῦ Γένους, ἀνακαινίσθη καὶ ἐκαλλοπίσθη ὅλον, ὅχι μόνον εἰς τὸ ὄλικόν μέρος, ἀλλ' ἐξαιρέτως καὶ εἰς τὸ ἠθικόν, ἔχον τὰ νῦν ἀντὶ ἐνὸς δύο Διδασκάλους, οἳ τινες, ἐκτὸς τῆς Ἑλληνικῆς, παραδίδουσι Λατινικὴν, Ἰταλικὴν, καὶ Γαλλικὴν γλῶσσαν, καὶ τὰς ἀναγκαιοτέρας Ἐπιστήμας, καὶ τὴν Καλλιγραφίαν, (εἰς παράδοσιν τῆς ὁποίας ἐφηφίσθη ὁ περίφημος Προφῆσορ Κύριος Ποντζιλᾶκονας) καὶ ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν ἔφθασεν ἕως τώρα ὑπὲρ τοὺς πενήτηκοντα. Νεωστὶ προσετέθη καὶ γ' σοφὸς Διδάσκ. τῆς Ἑλλ. γλώσσης.

Ἡ χαροποιὰ αὐτῇ εἰδησις ἄς χρησιμεύσῃ εἰς ὅλους τοὺς ἀπόντας Ὅμογενεῖς μας, διὰ νὰ μὴ στέλλωσι πλέον τοὺς παῖδας των εἰς τὰ ἑτερογενῆ Σχολεῖα, ἐπειδὴ εἰς τὸ ἡμέτερον Ἑλληνικόν θέλουσιν ἔχη ἐπιστήμονα καὶ χριστιανικὴν Ἀγωγὴν, ὑγιεινὴν δίαιταν, καὶ Φύλαξιν κατὰ τούτον, ἐντὸς τοῦ Σχολείου αὐτοῦ ἢ εἰς τὴν Οἰκίαν τοῦ διδασκάλου Σ. Βλαντῆ, ὃς τις ἐδέχθη καὶ δέχεται (μὲ πληρωμὴν μετρίαν) τροφίμους μαθητάς, ἀπὸ 8, ἕως 12 χρόνων τῆς ἡλικίας των. («ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω»).

Ἡμερολόγιον ἦτοι Καλενδάριον . . . παρὰ Διον. Μπίστη (Ἀθήνα, 1835)

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΣ. Προσφέρω πρὸς τοὺς φίλους ὁμογενεῖς μου τὸ παρὸν παντοτινὸν Πασχάλιον μὲ ὄλα τὰ ἐπό-
μενα αὐτοῦ, ἐξερχόμενον ἤδη ἐν τῇ ἀναστάσει Ἑλλάδι νεογνοῦ Τυπο-
γραφίας.

Πολλοὺς χρόνους ἔπασχον οἱ Ἕλληνες ἔλλειψιν Πασχαλίων καὶ Ἡμερολογίων, περιμένοντες πότε νὰ ἔλθωσιν ὀλίγα τινα σενταπτόμενα, καὶ ἐκτοπούμενα ἔξω τῆς Ἑλλάδος. Τώρα δὲ ἡ σὺν Θεῷ ἀναστᾶσα Ἑλλάς, καὶ Βασιλεύουσα διὰ τῆς προστασίας τοῦ Μεγαλειοτάτου καὶ Φιλομουσοτάτου Βασιλέως αὐτῆς ὉΘΩΝΟΣ τοῦ Α΄. ἐπιχειρεῖ νὰ ἀνα-
λαμβάνῃ αὐτὴ ἑξ' αὐτῆς τὰ μέσα τοῦ φωτισμοῦ τῆς, καὶ μεγάλα καὶ μικρά.

Ἄναγνῶσται! τὸ παρὸν, ὅσο μικρὸν καὶ ἂν ἦναι, συμβάλλει καὶ αὐτὸ πρὸς ὀδηγίαν εἰς τὰς ἀναγκαίας γνώσεις, περὶ τῶν ὁποίων πραγμα-
τεύεται.

Τὸ συνέταξα κατὰ τὸ σῦνηθες τῆς Ἀνατολικῆς ἡμῶν Ἐκκλησίας, χωρὶς τινος μεταβολῆς, φοβούμενος πᾶσαν καινοτομίαν, οὐδὲ κἂν τὰς σνηθῆεις τυπουμένας ψευδεῖς προγνώσεις τῶν πολιτικῶν περιστάσεων τοῦ Χρόνου ἀπέβαλον, ἕως νὰ μάθῃ τὸ Κοινὸν μας νὰ τὰς καταφρονῇ ὡς ἀτόχρημα ψευδολογίας, καὶ νὰ μὴν τὰς ζητῇ, διότι τὰς ἔχουσι καὶ τὰ Ἰταλικά Ἡμερολόγια.

Παρακαλῶ λοιπὸν τὴν ἀγάπην σας, νὰ γίνητε συγκαταβατικοὶ καὶ συγγνώμονες εἰς τὰς ἑλλείψεις τῆς προτοπειρίας μου.

Ἐὶ ὅ ω σ θ εἰ!

Ὁ Ἐκδότης.

Διονύσιος Μπίστης

Ἡμερολόγιον τοῦ 1835 (Βενετία, Γλυκῆς)

ΕΙΔΗΣΙΣ τοῦ Τυπογράφου. Ἡ πρὸ δύο αἰώνων καὶ ἐπέκεινα συστηθεῖσα ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, καὶ μετὰ τοσαύτας ἀνωμαλίας τῶν πραγμάτων σωζομένη ἔτι ἑλληνικὴ Τυπογραφία, ἣ ἐγνωσμένη ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ ἐσχάτως κυβερνήσαντος αὐτὴν Μιχαῆλ Γλυκῆ, διὰ τὸ βαθύτατον τούτου γῆρας, καὶ νόμον κληρονομικόν, μετέβη ἤδη πρὸς ἑνὸς περιπίου ἔτους εἰς τὴν προστασίαν καὶ διεύθυνσιν τοῦ γαμβροῦ αὐτοῦ, Ἰωάννου Α. Μιχαῆλ Μυλωνοπούλου. Γλυκῆ.

Ἐγύσχηται δὲ καὶ οὗτος, καθὼς καὶ οἱ πρὸ αὐτοῦ μέχρις τῆς σή-

μερον, νὰ δουλεύσῃ τοὺς ὁμογενεῖς καὶ ὄλους τοὺς φίλους, μὲ τὴν αὐτὴν προθυμίαν καὶ τὸν ὁμοιον ἐκείνων ζῆλον, τόσον εἰς ἔκδοσιν νέων βιβλίων, ὅσον καὶ εἰς προμήθειαν ἄλλων παλαιότερων, καὶ εἰς ἑτέρας Τυπογραφίας ἐκδοθέντων· διὰ τὴν ὁποῖαν αἰτίαν καὶ καταγίνεται, ὅσον τὸ δυνατόν, καὶ τοῦ καιροῦ αἱ περιστάσεις συγχωροῦσιν, εἰς τὸ νὰ διακρατῇ τὴν εἰρημένην Τυπογραφίαν ἐνεργοῦσαν, καὶ συλλογὴν διαφόρων ξένων βιβλίων ἔχουσαν.

Ἀπόδειξις τῆς προθυμίας του ταύτης εἶναι ἡ διὰ Συνδρομῆς μετατόπισις τοῦ Λεξικοῦ Α. Γαζῆ τοσοῦτον ὠφέλιμον καὶ πολυζήτητον, τὴν ὁποῖαν οὗτος προτίθεται νὰ κάμῃ, μόλις συλλεχθῇ ἀριθμὸς Συνδρομητῶν ἀρκετός, μὲ πᾶσαν ἀκριβείαν, κατὰ τὶς συνθήκας τῆς ἐκδοθείσης Προκηρύξεως.

Ὅσοι λοιπὸν ἐδουλεύοντο ἀπ' αὐτὴν ἕως τώρα, δύνανται καὶ εἰς τὸ ἐξῆς νὰ διευθύνωνται πάλιν πρὸς τὴν αὐτὴν, πεπεισμένοι ὄντες περὶ τῆς πιστῆς, καὶ κατ' ἀρέσκειαν αὐτῶν εὐχαρίστου ἐκδουλεύσεως εἰς πᾶσαν παραγγελίαν των· γινώσκοντες ἐν ταυτῷ, ὅτι καὶ ἡ πρότερον συνηθισμένη συγκατάβασις θέλει εἶσθαι ἡ αὐτή, καὶ ὀλίγον τι μάλιστα ἐπηρεξημένη.

Πρὸς τούτοις δηλοποιεῖται ὅτι, λαβὼν μέρος ὁ ὀρθεὺς Τυπογράφος καὶ εἰς ἐν Φαρμοακοπωλεῖον (*all' insegna dell' Orso*) Ζηλίου Μ. Ζώρζη, ὅσοι διευθυνθῶσι πρὸς αὐτὸν διὰ τὰ εἰς ἐκεῖνο ἀναφερόμενα εἶδη, θέλουσιν ἔχει τὰς ὁποίας εὐκολίας πᾶς τις ἄλλος δὲν ἤθελε δυνθῆ νὰ κάμῃ.

Ὅποιος δὲ ἤθελεν ἐπιθυμήσειν νὰ ἀποκτήσῃ βιβλία τοῦ Ἑλληγίμουτ. Διδασκάλου Κυρ. Κ. Μ. Κούμα, ἄς διευθυνθῇ πρὸς τὴν Τυπογραφίαν αὐτὴν, ὅπου πωλοῦνται τὰ ἐφεξῆς.

Φιορ.

1. Ἱστορία τῶν ἀνθρωπίνων πράξεων κτλ. εἰς δώδεκα Τόμους	38
2. Ἱστορία τῶν Ἀβδηριστῶν Βελαΐδου εἰς Τ. δύο	4
3. Σύνταγμα Φιλοσοφίας εἰς Τ. τέσσαρα	10
4. Ἱστορία τῆς Φιλοσοφίας εἰς Τ. δύο	3
5. Σύνοψις τῆς Χρονολογίας	1
6. Σύνοψις τῆς παλαιᾶς Γεωγραφίας μὲ 3. Γεωγραφικὸς χάρτας	2
7. Σειρὰ τῶν Μαθηματικῶν καὶ Φυσικῶν ἐπιστημῶν εἰς Τ. 8	11
8. Ἀγάθων εἰς Τ. τρεῖς	6
9. Γραμματικὴ, διὰ τὰ Σχολεῖα	4
10. Λεξικὸν τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης εἰς Τ. δύο	30

Ἐν Βενετίᾳ τῇ 31. Ἰουλίου 1831.

ΙΩΑΝΝ. Α. ΜΙΧΑΗΛ.
ΜΥΛΩΝΟΠΟΥΛΟΣ ΓΛΥΚΗΣ

Ἡμερολόγιον τοῦ 1836 (Βενετία, Ἀνδρεόλας)

ΕΙΛΗΣΙΣ. Πρὸς τὰ ἄλλα Ἐκκλησιαστικὰ καὶ διδακτικὰ βιβλία, κατὰ καιροὺς εἰς τὴν Τυπογραφίαν μου ἀνατυπωθέντα, ὡς γίνεται φανερὸν ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐξέδωκα κατάλογον, εἰδοποιεῖται τὸ κοινόν, ὅτι περὶ τὰ τέλη τοῦ παρελθόντος ἔτους καὶ περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρόντος ἐξῆλθον ἐκ τῶν πιεστηρίων μου καὶ τὰ ἀκόλουθα.

Ὡρολόγιον τὸ μέγα, μεταρῶθμισθὲν ἤδη καὶ διωρθωθὲν ὑπὸ Βαρολομαίου Κουτλουμουσιανοῦ τοῦ Ἰμβρίου· δευτέρα ἔκδοσις, ὁμοία κατὰ πάντα μὲ τὴν πρώτην.

Ἀπόστολος, εἰς χαρακτῆρας λαμπροὺς καὶ καλὸν χαρτίον. Ἡ ἔκδοσις αὕτη εἶναι ἀσυγκρίτως ὤραιότερα, πλουσιωτέρα καὶ ἀκριβεστέρα ἀφ' ὅλας, ὅσαι ἀνεφάνησαν μέχρι τοῦδε, καὶ μ' ὅλα ταῦτα ἡ τιμὴ της μένει, κατὰ τὸ σῆθηες, εἰς Βενετικὰς Λ. 9.

Εἰς τὴν Τυπογραφίαν μου δὲ πωλεῖται καὶ τὸ Περὶ καθηκόρων τῶν ἀνδρῶν ἐγχειρίδιον, πόνημα σοφοῦ ἀνδρὸς Ἰταλοῦ, τὸ ὁποῖον μετεφράσθη εἰς τὴν νεωτέραν Ἑλληνικὴν ὑπὸ Δημητρίου Προύσης, καὶ ἐξεδόθη ὑπ' αὐτοῦ εἰς φῶς διὰ τῶν πιεστηρίων μου εἰς λαμπρότατον χαρτίον, καὶ εἰς χαρακτῆρας τοὺς αὐτοὺς μὲ τοὺς τῆς παρούσης εἰδήσεως. Ἡ τιμὴ δὲ αὐτοῦ εἶναι, χωρὶς καμμίαν συγκατάβασιν, Ἀύστριακ. Λ. 1: 60.

Ἐν Βενετία τῇ 8 Ἰουλίου 1835.

Ὁ Τυπογράφος

Ἡμερολόγιον τοῦ 1837 (Βενετία, Ἀνδρεόλας)

ΕΙΛΗΣΙΣ. Ἡ ἑλληνικὴ αὕτη τυπογραφία, ἀνεγερθεῖσα κατὰ τὸ ἔτος 1830 παρὰ Φραγκίσκον τοῦ Ἀνδρεόλα, καί, ὑπὸ τὴν φροντίδα τοῦ ἀξίου αὐτῆς διευθυντοῦ κυρίου Θωμᾶ Φιλίππη, προοδεύσασα οὐκ ὀλίγον κατὰ τὸ ἐξαιετὲς τοῦτο διάστημα, καὶ μὲ διάφορα βιβλία τόσον ἐκ τῶν πιεστηρίων της ἐξελθόντα, ὅσον καὶ ἀλλαχόθεν ἀποκτηθέντα, πλουτισθεῖσα, ὡς ἐκ τοῦ καταλόγου αὐτῆς φαίνεται, ἡ τυπογραφία, λέγω, αὕτη μετέβη ἤδη εἰς τὴν κυριότητα καὶ ἀποκατέστη κτῆμα τοῦ ἐνταῦθα ἐμπόρου ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΔΙΑΜΑΝΤΙΔΟΥ.

Ὁ νέος ἰδιοκτῆτης, ἐνθαῶνθεις ἀπὸ τὴν εὐμενῆ ὑποδοχὴν καὶ προτίμησιν, τὴν ὁποίαν οἱ ὁμογενεῖς ἔδειξαν καὶ δεικνύουσι μέχρι τοῦδε εἰς τὰς ἐργασίας τῆς τυπογραφίας ταύτης, ἐπεχείρησε νὰ δώσῃ, καθὼς καὶ δίδει, εἰς αὐτὴν βελτιωτέραν μορφήν δι' ἀξήσεως πιεστηρίων, νέων λαμπρῶν χαρακτῆρων, ὤραιον χαρτίον, κομψότητος εἰς τὸ σχῆμα καὶ εἰς τὸ δέσιμον τῶν βιβλίων, καὶ δι' ἄλλων πολλῶν βελτιώσεων ἄφησε

καὶ πάλιν τὴν διεύθυνσιν τῆς τυπογραφίας του εἰς τὸν ὀρθήντα κύριον Φιλίππην, ὡς εἰς ἄνδρα ἄξιον καὶ τοῦ ἔργου εἰδήμονα, καὶ πρὸ πάντων ἐπεμελήθη νὰ ἐφοδιάσῃ αὐτὴν μὲ πεπαιδευμένους ἄνδρας, πρὸς ἀκριβῆ διόρθωσιν τῶν βιβλίων, προσπαθῶν οὕτω νὰ τύχῃ εὐμενεστέρας καὶ γενναιοτέρας τῆς συνδρομῆς τῶν ὁμογενῶν του.

Καὶ ἐπὶ τοῦ παρόντος μὲν κεῖνται ὑπὸ τὰ πιεστήρια τὸ μέγα Ὁρολόγιον, ἐκ νέου διορθωθὲν καὶ ἀξήνηθὲν μὲ τὰ πασχάλια ἕως τοῦ ἔτους 1900, τὸ Πεντηκοστάριον, καὶ ἡ Σύνοψις, ἣτις τυπόμεται εἰς νέους χαρακτῆρας, καὶ καλλωπίζεται μὲ χαλκογραφίας· ἀκολούθως δὲ θέλουσιν τυπωθῆν αἱ Ἀραβικαὶ Μυθολογίαι, ἓν νέον Ἐπιστολάριον, καὶ ἄλλα ἐκκλησιαστικὰ καὶ διδακτικὰ βιβλία.

Μολοντί δὲ ἡ τιμὴ τοῦ χαρτίου ἠῤῥησε 40 περίπου τοῖς ἑκατόν, τὰ βιβλία μολοταῦτα μένουσιν εἰς τὰς αὐτὰς τιμὰς, ἐκτὸς τοῦ μεγάλου Ὁρολόγιου, τοῦ ὁποίου ἡ ἀξία, διὰ τὴν εἰς αὐτὸ ἐκ τῆς προσθήκης πασχάλιων προξενηθεῖσαν ἀΐξισιν, προσδιορίζεται εἰς τὰς Βενετικὰς Λ. 18, μὲ τὰς συνήθεις ὅμως καὶ εἰς τὰ λοιπὰ βιβλία συγκαταβάσεις, ὅπότεν πωλῆται συνωδευμένον μὲ διαφόρων εἰδῶν βιβλία.

Ἡ τυπογραφία εἶναι προσέτι πλουσίως ἐφοδιασμένη καὶ ἀπὸ ὅσα κατὰ τὸ παρὸν εὐρίσκονται εἰς τὴν τυπογραφίαν τοῦ Γλυκὸ βιβλία.

Ἐκ τῶν ὧσων ἤδη ἐξετέθησαν γίνεται φανερόν, ὅτι ὁ ἰδιοκτῆτης τῆς τυπογραφίας καταβάλλει πᾶσαν φροντίδα καὶ κόπον, διὰ νὰ φανῇ ἀρεστός καὶ χρήσιμος πρὸς τοὺς ὁμογενεῖς του· ὅθεν ἐλπίζει βασίμως, ὅτι καὶ αὐτοὶ διὰ τῆς προτιμῆσεως καὶ τῶν γενναίων διαταγῶν των θέλουσιν τὸν ἐγκαρδιώσασιν εἰς ὠφελιμωτέρας ἐπιχειρήσεις.

Βενετία, τὴν 27 Ἰουνίου, 1836.

Ἡμερολόγιον τοῦ 1838 (Βενετία, Ἀνδρέουλας)

ΦΙΛΟΙ ΟΜΟΓΕΝΕΙΣ! Ἀπὸ τὴν εἰς τὸ περυσινὸν Ἡμερολόγιον ἀγγελίαν ἐπληροφορήθητε, ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ τυπογραφία τοῦ Ἀνδρέουλα ἀποκατέστη ἰδιοκτησία τοῦ ὑπογεγραμμένου, ὅς τις εὐγνωμονεῖ πρὸς τοὺς Ὅμογενεῖς διὰ τὴν ὁποίαν ἔδειξαν προτίμησιν εἰς τοὺς τυπογραφικούς κόπους του, καὶ δὲν ἀμφιβάλλει, ὅτι καὶ εἰς τὸ ἐξῆς θέλουσιν τοὺς προτιμᾶν πάντοτε.

Τίς ἡ χρεία, φίλοι Ὅμογενεῖς, ματαίων κανχήσεων? ὅμως εἶδετε καὶ ἐξετάσατε τὰ βιβλία τῆς τυπογραφίας μου· ὅταν δὲ ἰδῆτε καὶ τὰ νεωστὶ ἤδη ἐκδοθέντα, ὡς τὸ μέγα Ὁρολόγιον, τὴν Σύνοψιν, τὴν Παρακλητικὴν, τὸ Πεντηκοστάριον, τὸν Ἀπόστολον, καὶ ἄλλα πάμπολλα,

θέλετε γνωρίσειν ἀκριβῶς τὴν κατὰ πάντα βελτίωσίν των, καὶ πρὸ πάντων κατὰ τὴν διόρθωσιν τινῶν ἐκ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, ἦτις, παραμεληθεῖσα ἤδη πρὸ πολλοῦ, ἔγινεν ἔργον τοῦ ὀσιωτάτου καὶ ἐλλογίμου κυρίου Βαρθολομαίου Κουτλουμουσιανοῦ, ἀνδρὸς κατὰ πάντα ἀρίστου, καὶ εἰς ἔπαινον τοῦ ὁποίου δὲν φέρω ἄλλην μαρτυρίαν, παρὰ τὴν πρὸς τὴν Ὁσιότητά του ἐπιστολὴν τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, τὴν ἀναγινωσκομένην εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ μεγάλου Ὁρολογίου μου.

Δὲν παύω ἐν τοσοῦτῳ νὰ ἐκδίδω διὰ τοῦ τύπου νέα καὶ πάντῃ ἐλλείψαντα βιβλία, καταβάλλων εὐχαρίστως πάντα κόπον καὶ πᾶσαν φροντίδα διὰ νὰ φανῶ χρήσιμος εἰς τὸ γένος μου, ἦτις εἶναι ἡ μόνη μου ἐπιθυμία.

Ἡ τυπογραφία μου προσέτι πλουτεῖ καὶ ἀπὸ ὅσα βιβλία εὐρίσκονται εἰς τὴν τοῦ κυρίου Γλυκῦ, καὶ ὅσον οὐπω θέλω ἐκδώσειν νέον γενικὸν κατάλογον πρὸς ὁδηγίαν τοῦ κοινοῦ.

Προειδοποιῶ ἐν τοσοῦτῳ, ὅτι τὰ βιβλία μου πωλοῦνται εἰς Ἀουστριακὰς Αἰρας κατὰ τὸν τοῦ κυρίου Γλυκῦ νέον κατάλογον, καὶ μὲ τὰς συνήθεις συγκαταβάσεις.

Ἐρῶσθε!

Γεώργιος Διαμαντίδης

Ἐν Βενετίᾳ, τῇ 20 Ἰουνίου, 1837.

Ἡμερολόγιον τοῦ 1841 (Βενετία, Φοῖνιξ)

ΕΙΛΗΣΙΣ. Ἴδον καὶ ἐφέτως προκύπτει εἰς φῶς ἐκ τῶν πιεστηρίων τοῦ Φοίνικος τὸ σύνθημα ἐτήσιον μηρολόγιον, πλουτισμένον καὶ πάλιν μὲ τινα περιεργα. Ἡ Τυπογραφία αὕτη, ἡ ὁποία δικαίως ἐμπορεῖ νὰ ὀνομασθῇ, Ἐκκλησιαστικὴ Τυπογραφία τοῦ Ὁρθοδόξου γένους, διὰ τὴν εἰς αὐτὴν ἀνατύπωσιν ὄλων σχεδὸν τῶν πρὸς τὰς ἀκολουθίας καὶ θείας τελετὰς ἀναγκαίων ἱερῶν βιβλίων, τὰ ὁποῖα εἶχον ἐκλείπειν, ἐξακολουθεῖ ἀδιακόπως μὲ τὸν ἴδιον ζῆλον εἰς νέας αὐτῶν ἐκδόσεις. Τινὰ ἐξ αὐτῶν, ὡς τὸ μέγα Ὁρολόγιον, τὸ Πεντηκοστάριον, τὸ Εὐαγγέλιον, (τοῦ ὁποίου ἔγινεν ἤδη νέα ἔκδοσις), ἐπιδιωρθώθησαν, ὡς εἶναι γνωστόν, παρὰ τοῦ ὀσιωτάτου Κυρίου Βαρθολομαίου Κουτλουμουσιανοῦ τοῦ Ἰμβρίου, διδασκάλου τὴν σήμερον εἰς τὸ ἐν Κωνσταντινουπόλει Πατριαρχικὸν Θεολογικὸν Σχολεῖον καὶ τοῦ ὀσίου τούτου ἀνδρὸς οἱ θεάρεστοι καὶ ἀξιέπαινοι πρὸς ἐπιθεώρησιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν βιβλίων κόποι θέλουν ἐξακολουθεῖν νὰ συμβοηθοῦν τὸν τυπογράφον καὶ εἰς τὰς ἀκολουθίας ἐκδόσεις.

Πρὸς δὲ τὰ ἐκκλησιαστικά, ὁ Φοῖνιξ πλουτεῖ καὶ ἀπὸ ὅλα τὰ λοιπὰ κοινὰ καὶ σχολαστικά βιβλία, ἐνασχολούμενος καὶ εἰς τούτων τὴν ἀκριβῆ ἀνατέπωσιν.

Βενετία, τῆ 3, Ἰουνίου, 1840.

Ἡμερολόγιον τοῦ 1843 (Ἀθήνα, Α. Κορομηλᾶς)

Διὰ τὴν καταστήσω τὸ παρὸν Καλανδάριον πολὺ χρησιμότερον τῶν ἄχρι τοῦδε δημοσιευόμενων, ἐπρόσθεσα, μεταφράσας ἐκ τοῦ ἀξιολόγου Καλανδαρίου τῆς Γόττας, τὴν γενεαλογίαν τῶν Βασιλέων τῆς Εὐρώπης, βοήθημα πρόχειρον τῶν ἀναγινωσκόντων τὰς Εὐρωπαϊκὰς εἰδήσεις, χωρὶς τοῦ ὁποίου ἀδύνατον εἶναι τὴν ἐννοίησιν τῶν πλειοτέρων πολιτικῶν συνδυασμῶν καὶ τὰς μεταξὺ τῶν διαφόρων ἐπικρατειῶν σχέσεις· ἀφῖνω ὅτι, ὡς ἐκ τῆς ἐλλείψεως τῶν τοιούτων βοηθημάτων, περιπίπτουν εἰς ψηλαφητὰ λάθη καὶ αὐτοὶ οἱ ἔχοντες ἔργον τὴν κοινοποίησιν τῶν εἰδήσεων τῆς Εὐρώπης, καθὼς ἐσχάτως εἰς διαφόρους τῆς Πρωτευούσης ἐφημερίδας ἀνέγνωμεν ὅτι ὁ Πρίγκηψ τῆς Ζουαμβάλλης νομφεύεται τὴν θ υ γ α τ ε ρ α τοῦ Ἀυτοκράτορος τῆς Βρασιλίας, ἐν ᾧ ὁ μὲν Ἀυτοκράτωρ τῆς Βρασιλίας μόλις συνεπλήρωσεν ἤδη τοὺς δεκαεπτὰ τῆς ἡλικίας του χρόνους, ἡδὲ μελλόνυμφος Πρίγκηπέσσα εἶνε ἀδελφὴ μὲν αὐτοῦ, θυγάτηρ δὲ τοῦ ἀποθανόντος πατρὸς του. Τὴν προθυμίαν μου ταύτην ἐλπίζω ὅτι θέλει ἐκτιμῆσθαι τὸ Κοινὸν ἀποχρώντως, ὥστε, διὰ τῆς εὐμενοῦς ἀποδοχῆς του ἐνθαζόμενος, τὴν καταστήσω τελειότερον εἰς τὸ μέλλον καὶ τοῦτο τό, μικρὸν μὲν, ἀλλ' ἀναπόφευκτον εἰς ὅλας τὰς τάξεις τῆς κοινωνίας, βιβλίον.

* *

Ἐπειτα ἀπ' ὅσα ἐδόθησαν περὶ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει νέας ἐκδόσεως τῶν μηναιῶν, ἔπειτα ἀπὸ τὰ περὶ τούτου δημοσιευθέντα ἐγκαίρως ἐπίσημα ἐγγράφα, δι' ὧν ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκκλησιαστικὴ ἐπιτροπὴ ἀδικήουξεν ΑΠΑΡΑΔΕΚΤΟΝ ὡς πρὸς τὴν χρῆσιν τῶν ἀγίων Ἐκκλησιῶν πᾶσαν ἄλλην ἐκδοσιν, ὡς ταράττουσαν τό, ἀπανταχοῦ ἀπαιτούμενον, ὁμοιόμορφον καὶ ἀπαράλλακτον τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν, τίς ἠλπίζεν ὅτι οἱ ἐν Βενετία Τυπογράφοι τοῦ Φοίνικος ἤθελον ἐπανέλθῃ πάλιν μετὰ τὴν αὐτὴν ἀναισχυρτίαν εἰς τὸ αὐτὸ ἀντικείμενον. Καὶ ὅμως ἐν κεφαλίδι τοῦ ἐκ τῆς Τυπογραφίας ταύτης ἐκδοθέντος Ἡμερολογίου τοῦ 1843 ἔτους ἐφάνη Εἰδησις περὶ νέας δῆθεν ἀνατυπώσεως τῶν μηναιῶν ἐν Βενετία!!! Καὶ πρὸς μὲν τοὺς Κυρίους αὐτοὺς ὡς «τὸν περὶ κορεῶν θέοντα» κατὰ τὴν παροιμίαν, ἤθελον εἶναι πᾶσα ἀπάντησις περιττή· Πρὸς τὸ Κοινὸν ὅμως κρίνομεν χρεὸς μας τὴν ἐπα-

ναλάβωμεν καὶ αἴθεις, λαμβάνοντες ἀφορμὴν ἀπὸ τὴν εἶδησιν ταύτην, ὅτι ἡ μετατύπωσις τῶν Μηρναίων καὶ λοιπῶν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀκολουθίας βιβλίων ἤρχισεν ἤδη πρὸ καιροῦ καὶ ἐξακολουθεῖ δραστηρίως ἐν Κωνσταντινουπόλει, ὑπὸ τὴν ἐφορίαν ἀνδρῶν προσκληθέντων εἰς τοῦτο παρὰ τῆς κοινῆς γνώμης, καὶ ἐχόντων ὑπ' ὄψιν τὰς καλλητέρας διορθώσεις τῶν ἀοιδίμων ἀνδρῶν ὅσοι κατὰ καιροὺς ἐφιλοτημήθησαν νὰ καθαρίσουν τὰς ἱερὰς ταύτας βίβλους ἀπὸ τὰ ἀσυγχώρητα σφάλματα μὲ τὰ ὁποῖα οἱ ἀμαθεῖς ἐργολάβοι τῆς Βενετίας τὰς εἶχον ἄχρι τοῦδε κατασκοτίσῃ· ἐπομένως, ἂν ὑποθεθῇ καὶ διὰ μίαν στιγμὴν ὅτι ἐκδίδονται συγχρόνως τὰ βιβλία αὐτὰ καὶ ἐν Βενετία (μ' ὅλον ὅτι εἴμεθα πληροφορημένοι τὸ ἐναντίον), ἕκαστος δύναται νὰ κρίνῃ ποῖα τῶν δύο ἐκδόσεων εἶν' ἐπόμενον νὰ ἦνε προκριτοτέρα. Καὶ περὶ μὲν τούτου ἐπειδὴ δὲν δύναται νὰ ὑπάρχῃ οὔτε ἀπλῆ ἀμφιβολία, δὲν ἐκτεινόμεθα περισσότερον· Ἐπιθυμούσαμεν ὅμως, ἂν ἦτον τρόπος, οἱ Κύριοι Τυπογράφοι τῆς Βενετίας νὰ ἦσαν εὐσχημότεροι ὡς πρὸς τὰς ἐκφράσεις των, καὶ νὰ ἐδείκνυνον περισσότερον σέβας πρὸς τὸ Κοινόν, ὁμιλοῦντες περὶ τοῦ ἐν Ἑλλάδι τύπου ἐν γένει· Ἄλλ' ἐπειδὴ τοῦτο μᾶς φαίνεται ἀκατόρθωτον, περιοριζόμεθα νὰ τοὺς εὐχηθῶμεν τὸν κοινὸν τουλάχιστον νοῦν καὶ πλειοτέραν εἰς ἄλλα ἐπιτυχίαν.

³ Ἐν Ἀθήναις, τῇ 15 Δεκεμ. 1842.

A. Κορομηλάς.

Ἡμερολόγιον τοῦ 1843 (Βενετία, Φοῖνιξ)

ΕΙΔΗΣΙΣ. Λιὰ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ συνήθους ἐτησίου ἡμερολογίου λαμβάνει εὐκαιρίαν ὁ Φοῖνιξ νὰ φανερώσῃ κ' ἐφέτως πρὸς τὸ Ὁρθόδοξον τῶν ὁμογενῶν πλήρωμα, ὅτι ἐξακολουθεῖ ἐπιμελῶς τὴν ἀνατύπωσιν ὅλων τῶν ἐκκλησιαστικῶν βιβλίων, μὴ παρενοχλῶν τὸν ἀναγνώστην μὲ ματαιὰς ἐπαναλήψεις περὶ τῆς κατὰ πάντα βελτιώσεως αὐτῶν, ἀφοῦ αὐτὰ τὰ πράγματα τόσα ἤδη ἔτη τὸ ἐβεβαίωσαν ἀναντιῶ-ρήτως, ὡς μὴ ὀρεγόμενος τὴν χαμερπῆ ἠδονὴν τοῦ νὰ χειροκροτῇ μεγαλαυχῶν πρὸς ἴδιον ἔπαινον, καὶ νὰ γλωσσαλγῇ ἐμπαθῶς διὰ τῶν ἐφημερίδων πρὸς συκοφαντίαν τοῦ ἑτέρου.

³ Ἐπὶ τοῦ παρόντος ὁ Φοῖνιξ, ἐφωδιασμένος ἀφθόνως ἀπὸ ὅλας τὰς ἄλλας ἱερὰς βίβλους, ἐνασχολεῖται εἰς τὴν ἀνατύπωσιν τῶν Μηρναίων διὰ νέων ἐπὶ τούτῳ χυμένων χαρακτῆρων καὶ καλοῦ χαρτίου· τὸ ἔργον προοδεύει, καὶ μόνον αἴτιον τῆς ὀψοσοῦν βραδύτητος τῆς ἐνάρξεώς του ὑπῆρξεν ἡ ἄφηνκτος ἀνάγκη ἀκριβοῦς διορθώσεως καὶ ἐπιμελοῦς

ἐκκαθάσεως ἀπὸ τὰ εἰς αὐτὰ κατὰ καιροὺς παρεισφρήσαντα οὐκ ὀλίγα τυπογραφικὰ λάθη. Τὴν ἀρίστην δὲ ταύτην διόρθωσιν ἐξετέλεσεν ἤδη ὁ ἐν Ἱερομονάχοις σοφὸς καὶ ἐνάρετος Κ. Β. Κουτλουμουσιανός, ἀνὴρ γνωστός ἤδη εἰς τὸ γένος διὰ τὴν μετὰ βαθυτάτης ἐκκλησιαστικῆς πολυμαθείας διόρθωσιν καὶ ἄλλων ἱερῶν τευχῶν, καὶ πρὸς τὸν ὁποῖον ἄκρα χροεωστεῖται ἐγγνωμοσύνη, διότι, καίτοι ἀσθενῆς καὶ προβεβηκῶς τὴν ἡλικίαν, κοπιᾷζει ἀνευδότης καὶ ἀφιλοκερδῶς εἰς πᾶν ὅ,τι ἀγαθὸν καὶ ὠφέλιμον ὑπὲρ τοῦ γένους.

Προκειμένου δὲ λόγον περὶ τῶν Μηναίων, κοίνομεν ἀναγκαῖον, διὰ νὰ μὴ ὑπερισχύσῃ ἢ ἀπάτη κατὰ τῆς ἀληθείας, νὰ εἰπῶμεν ὀλίγα τινὰ περὶ τῶν πολλῶν καὶ διαφόρων προκηρύξεων, τῶν ἐν Ἀθήναις, Κωνσταντινουπόλει καὶ ἀλλαγῶ ἐκδοθεισῶν περὶ τυπώσεως τῶν ἐκκλησιαστικῶν βιβλίων. Ὁ Φοῖνιξ δὲν φθονεῖ ὅτι καὶ ἄλλοι ἀγωνίζονται νὰ τρέξωσι τοῦτο τὸ στάδιον, τὸ ἐπιθυμεῖ μάλιστα ὅταν τοῦτο συντείνῃ πρὸς πλειότεραν τοῦ γένους ὠφέλειαν, δὲν δύναται ὅμως νὰ ἀποσιωπήσῃ ψεύδη τινὰ ἀπαντώμενα εἰς τὰς προκηρύξεις ταύτας. Ἀδιαφορῶν εἰς ὅσα αὐταὶ ἀκαιροβοῶσι περὶ ὑπερόγκου τιμῆς καὶ ἐνδείας βιβλίων τοῦ καταστήματός του, ὡς εὐκόλον εἰς πάντα σκεπτικὸν καὶ ἀπαθῆ ἀναγνώστην νὰ γνωρίσῃ ἐξ αὐτῶν τῶν πραγμάτων τὸ ἀβάσιστον τῶν διαλαλήσεων των, εὐχαριστεῖται νὰ διαδηλώσῃ ὀλίγας τινάς, ἀλλὰ τὰς οὐσιωδέστερας, ἐκ τῶν ψευδολογιῶν τούτων, διὰ νὰ γνωρισθῇ ἐκ τούτου ποία καὶ πόση πίστις πρέπει νὰ δίδεται εἰς αὐτάς.

Καὶ πρῶτον διασαλπίζουσιν εἰς τὸ κοινόν, ὅτι ἅπαξ τυπωθέντα (καὶ πότε ἄρα θέλον τυπωθῆ!) τὰ παρ' αὐτῶν ἀγγελλόμενα ἐκκλησιαστικὰ βιβλία, αὐτὰ μόνον θέλον εἶσθαι τὰ γνήσια καὶ παραδεκτά· ψεύδος προφανές, καθότι οὐδὲν συνοδικὸν διάταγμα ἐπεκύρωσεν εἰς αὐτὰ τοιοῦτο ἀποκλειστικὸν δικαίωμα, οὐδὲ ὁ ἀγαθὸς ἡμῶν Πατὴρ, ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, εἰς τὴν ταπεινὴν πρὸς τὴν Παναγιότητά του περὶ τούτου ἐρώτησιν τοῦ Φοίνικος ἐπεβεβαίωσε τι τοιοῦτο. Ἄλλ' αἱ ἐφημερίδες, αὐταὶ ἀφ' ἑαυτῶν ὡς ἀπὸ τρίποδος χρησιμοδοτοῦσαι, δὲν ἐδειλίασαν νὰ δημοσιεύσωσιν, ὅτι ἐπιτροπὴ ἐξ ἀρχιερέων συστηθεῖσα εἰς ἐξέτασιν τῆς τοῦ Φοίνικος ἀναφορᾶς, αὐτὴν μὲν ἀπεδοκίμασεν, ἐνέκρινε δὲ τὰ παρὰ τῶν προκηρύξεων ὄνειροπωλούμενα· ἄλλο ψεῦδος οὐχ' ἤττον διάδηλον, ἐπειδὴ καὶ ὁ πλεόν μικρὸς νοῦς εὐκόλως καταλαμβάνει, ὅτι σεβάσμιοι ἀρχιερεῖς, φύλακες ἄγρυπνοι τοῦ ὀρθοῦ καὶ δικαίου, δὲν ἤθελαν ποτὲ φθάσει, εἰς τοσοῦτον, ὥστε, διὰ τέλη προστασίας ἢ συγγενείας, ν' ἀποφασίσωσι τὴν καταστροφὴν ἐνὸς τοιοῦτου κοινωφελοῦς καταστήματος, ὁποῖον τὸ τοῦ Φοίνικος.

Προχωροῦσαι ἐν τοσούτῳ καὶ εἰς ἄλλας ματαιολογίας αἱ ἐφημερίδες, διῶχνοντες, ὅτι πρὸ χρόνων ἐξεδόθη διάταγμα τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, ὑποχρεόνον τοὺς ὅσοι ἐκ τῶν τυπογράφων ἤθελον ἐπιχειρηθῆναι τὸν τύπον ἐκκλησιαστικῶν βιβλίων, νὰ ζητῶσι καὶ λαμβάνωσι παρ' αὐτῆς τὴν ἐπὶ τούτῳ ἄδειαν, καὶ ὅτι οἱ τῶν εἰρημένων προκηρύξεων αὐτοῦργοι ἐζήτησαν καὶ ἔτυχον τῆς τοιαύτης ἀδείας. Ὁ Φοῖνιξ, τὸ μόνον τυπογραφεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν βιβλίων, ἀγνοεῖ τὸ πολυθρόλητον τοῦτο διάταγμα, ἐνῶ ὡς πρὸς τυπογραφικὸν κατάστημα ἔπρεπε μάλιστα νὰ σταλῆ καὶ πρὸς αὐτόν, ἂν τοιοῦτο τι ποτὲ ὑπῆρξε. Στεροῦμενος ὁμως τούτου, τοῦ εἰς τὰς κεφαλὰς τινῶν ἴσως μόνον ὑπάρξαντος, πλουτεῖ μὲ ἄλλο πασίγνωστον καὶ γνήσιον πατριαρχικὸν διάταγμα, μὲ τὴν ἐπιστολὴν, λέγω, τὴν πρὸς τὸν Κ. Β. Κουτλουμουσιανὸν κατὰ τὸ 1832, τοῦ σοφωτάτου προῦχου Πατριαρχοῦ Κ. Κωνσταντίου, δι' ἧς ἡ Αὐτοῦ Παναγιότης, γνωρίσασα καὶ ἐπαινέσασα τὸν περὶ τὴν ὅσον ἐνεστί βελτιωμένην ἔκδοσιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν βιβλίων ζῆλον τοῦ τυπογράφου, εἰς αὐτόν μὲν ἐπέτρεψε καὶ πατρικῶς παρεκέλευσε, πρὸς τὴν τῶν ἄλλων, καὶ τῶν Μηναίων τὴν ἀνατύπωσιν, εἰς δὲ τὸν Κ. Β. Κουτλουμουσιανὸν ἀνέθεσε τὴν ἐπιδιόρθωσίν των. Ὡς γνήσια λοιπὸν τέκνα τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ἀμφοτέροι ὑπακούσαντες εἰς τὴν Πατριαρχικὴν προσταγὴν, ἀνεδέχθησαν προθύμως ἕκτοτε τὸ πολύπονον καὶ πολυδάπανον ἐπιχείρημα τῆς διορθώσεως καὶ ἀνατυπώσεως των καὶ ἂν μέχρι τοῦδε ἐβράδυνεν ἢ δημοσιεύσειεν των, ἀποκρινόμεθα πρὸς τινὰς, ὅτι αἱ ἐκκλησιαστικαὶ βιβλίοι δὲν εἶναι μυθιστορικά βιβλία, ὥστε ν' ἀνακύπτωσιν εὐκόλως ἐκ τῶν πιεστηρίων, καὶ νὰ πωλῶνται ἀκόπως διὰ συνδρομῆς· τὸ δὲ κατάστημα τοῦ Φοίνικος, ἐνῶ διὰ μεγάλης δαπάνης διατηρεῖται πάντοτε ἐφωδιασμένον μὲ ὅποιονδήποτε βιβλίον, δὲν προσκαλεῖ ποτὲ εἰς συνδρομὴν, ἀλλὰ πωλεῖ ἄνευ πλεονεξίας πρὸς τοὺς ζητοῦντας τὰ βιβλία του.

Ταῦτα ἐβιάσθημεν ν' ἀναφέρωμεν, διὰ νὰ γνωρίσωσιν οἱ φίλοι ὁμογενεῖς, ποῦ κεῖται ἡ ἀλήθεια καὶ τὸ δίκαιον. Ἐδῶσθε.

Ἐν Βενετία, τῆ 2/14 Ἰουλίου, 1842.

Ἡμερολόγιον τοῦ 1845 (Βενετία, Φοῖνιξ)

ΕΙΔΗΣΙΣ. Ἀκολουθῶν τὴν ἀρχαίαν συνήθειαν, ἐκδίδει κ' ἐφέτως ὁ Φοῖνιξ τὸ Μηρολόγιον, καὶ δι' αὐτοῦ εὔχεται πρὸς τοὺς φίλους ὁμογενεῖς πᾶν καταθύμιον.

Περὶ τῶν τυπογραφικῶν ἐργασιῶν του δὲν ἐκτείνεται εἰς ματαίους

λόγους, ὅτι ἡ μὲν ἔκδοσις τῶν μηναίων, ἀποπερατωθεῖσα πρὸ μηνῶν ἤδη, ἀπέδειξε διὰ τῆς λαμπρότητος ἀληθεῖς ὄλας τὰς περὶ αὐτῆς ὑποσχέσεις, ἡ δ' ἑξακολούθησις τῆς διορθώσεως καὶ τῶν λοιπῶν ἐκκλησιαστικῶν βιβλίων θέλει ἀναδείξει τὰς νέας αὐτῶν ἐκδόσεις πολὺ τῶν προτέρων ὑπερετερούσας.

Κοινοποιεῖ προσέτι ὅτι ἀπεφάσισε νὰ μεταδόρθησῃ εἰς τὸ ἀπλούστερον καὶ τὸν κατάλογον τῶν βιβλίων του, ἐκτιμῶν ἐκάστον βιβλίον τὴν ἀξίαν καθαρὰν εἰς Αὐστριακὰς Λίρας, ἄνευ τῶν ἀσημάντων ἐκείνων ἐκπεσμῶν τοῦ 40 καὶ 30%.

Ἐρῶσθε.

Ἡμερολόγιον τοῦ 1850 (Βενετία, Φοῖνιξ)

ΕΙΔΗΣΙΣ. Ἡ Τυπογραφία τοῦ Φοῖνικος προσφέρουσα καὶ ἐφέτως, πρὸς ὑμᾶς, ὧ φιλόκαλοι Ὀμογενεῖς, τὸ σύνθηρες ἐτήσιον μηνολόγιον, μὲ χαρὰν σᾶς ἀναγγέλλει, ὅτι ἐξῆλθεν ἐκ τῶν πιεστηρίων τῆς δευτέρας καὶ λαμπρὰ ἔκδοσις τοῦ Τριωδίου, εἰς ὠραιότατον χαρτίον, καὶ μὲ νέας προσθήκας καὶ ἐπιδιορθώσεις τοῦ ἐν Ἱερομονάχους σοφοῦ Βαρθολομαίου τοῦ Κουτλονμουσιανοῦ, καὶ μὲ ἄλλας οὐχ ἥττον σημαντικὰς παρὰ τῶν διορθωτῶν γενομένας ἐκ παλαιῶν ἐκδόσεων καὶ χειρογράφων. Πρὸς ἔπαινον καὶ σύστασιν τῆς ἐκδόσεως ταύτης τοῦ Τριωδίου, δύναται καθεὶς νὰ εἴπῃ, ὅτι οὕτως ἀναπληρωθεῖσης κατὰ τὰς ἐλλείψεις, καὶ ἐκκαθαρθείσης ἀπὸ μυρία λάθη, τὰ κατὰ καιροὺς εἰς αὐτὸ παρεισφρησάντα, ἀποκαθίσταται ἡ ἐντελεστέρα ἀφ' ὅσας μέχρι τοῦδε ἀνεφάνησαν.

Πρὸς δὲ τοῦτο, ἡ ἰδίᾳ Τυπογραφία ἐξέδωκε νέαν τῆς Ὀκτωήχου ἔκδοσιν, κατὰ τὴν ἀκριβῆ καὶ σπανίαν, τὴν γενομένην παρὰ Νικολάου Γλωκῆ τῷ 1777.

Ἐπὶ τοῦ παρόντος ἡ Τυπογραφία τοῦ Φοῖνικος ἐνασχολεῖται εἰς τὴν ἀνατύπωσιν καὶ ἄλλων ἐπωφελῶν βιβλίων, ὧν τὸν Κατάλογον θέλει δημοσιεύσει ἅμα ἐκδοθῶσιν.

Ἐρῶσθε!

Ο ΤΥΠΟΓΡΑΦΟΣ

«Εἰδήσις», στὸ Ἡμερολόγιον τοῦ 1850
(Ἀθήνα, Γκαρμπολᾶς)

Πολλὰ ἡμερολόγια ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Καζαμίον ἐκδίδονται κατ' ἔτος εἰς διάφορα μέρη τῆς Ἱταλίας καὶ εἰς αὐτὴν ἀκόμη τὴν Φαέντζαν, ὅπου ὑπάρχει ὁ ἀληθὴς Καζαμίας τυπώνονται μυριάδες φυλλαδίων τὰ

ὅποια πωλοῦσι καὶ κηρύττουσιν ὡς Καζαμίας. Ἐὐτὸνχρήσαντες νὰ ἀποκτήσωμεν ἀνταποκριτὴν ἀξιόχρεων εἰς τὴν πατριδα τοῦ Καζαμίου, ἐλάβομεν προσφάτως δι' αὐτοῦ τὸ παρὸν γνήσιον ἡμερολόγιον τοῦ ἀληθοῦς Καζαμίου·

Ἡμερολόγιον τοῦ 1853 (Βενετία, τυπ. Ἁγ. Γεωργίου)

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΦΙΛΟΥΣ ΟΜΟΓΕΝΕΙΣ. Ἡ εὐμενὴς διάθεσις καὶ προστασία, ἧς εἰς τὸ διάστημα ἐνὸς περιόπου ἔτους ἠξιώθη τὸ ἐνταῦθα τοῦ ἉΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ, καὶ ἡ ἀπαστος ἐπιζητήσις τῶν βιβλίων του, ἐξαιρέτως δὲ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, λαμπρῶς τετυπωμένων, κομψῶς δεδεμένων, καὶ εἰς συμφερούσας τιμὰς πωλουμένων, ταῦτα πάντα ἐνεθάρρουν τὸ Τυπογραφεῖον νὰ ἐπιχειρήσῃ, μετὰ τὴν τύπωσιν τῶν ἀναγκαιοτέρων Ἐκκλησιαστικῶν Βίβλων καὶ τοῦ Ἱεροῦ Ἐὐαγγελίου, ὑπερέχοντος οἰανδήποτε ἄλλην ἔκδοσιν, διὰ τὴν ἀκριβῆ διόρθωσιν, τὸ, τε μέγεθος τῶν χαρακτήρων, καὶ τὸ λαμπρὸν τῶν Εἰκόνων, νὰ ἐπιχειρήσῃ, λέγω, καὶ τὴν πολυδάπανον ἔκδοσιν τῶν Δώδεκα Μηναιῶν ἥτις καὶ πρὸ ἐνὸς ἡδὴ μηνὸς ἀπεπερατώθη· ἔργον τῶντι πολύπονον, ὅπερ ἐπεχειρήσαμεν, μόνον ἀφορῶντες πρὸς ὠφέλειαν τοῦ Ὁρθοδόξου πληρώματος, νικτὸς καὶ ἡμέρας ἀκαμάτως φιλοπονοῦντες, ἵνα καὶ ἡ παροῦσα Ἐκκλησιαστικὴ Βίβλος ἀποβῆ κατὰ τὸ ποθούμενον τῶν, ὅσοι πολλαχόθεν οὐ παύονται ἐκζητοῦντες αὐτήν. Ταύτης δὲ τῆς ΔΕΥΤΕΡΑΣ ΕΚΛΟΣΣΕΩΣ πρώτιστος συνεργὸς ὑπήρξεν ὁ σεβάσμιος ἐν Ἱεροδιδασκάλοις Βαρθολομαῖος Κουτλουμουσιανός· ὃς τις, ἰδὼν καὶ ἐπαινέσας τὴν ἐξακριβωθεῖσαν τοῦ Ἐὐχολογίου ἔκδοσιν, μαθὼν δὲ καὶ περὶ μελλούσης τῶν Μηναιῶν ἀνατυπώσεως, περιχαρῶς ἐδέξατο τὴν εἶδησιν ταύτην· καὶ οὐ μόνον τὰς μετὰ τὴν προτέραν ἔκδοσιν τοῦ Φοίνικος γενομένας παρ' αὐτοῦ προσθήκας καὶ ἐπιδιορθώσεις εἰς ὄλον τὸ Δωδεκάμηρον ἀπέστειλεν ἐκ τοῦ Ἁγίου Ὅρους πρὸς τοὺς κυρίους Ἀδταδέλφους Ἰωάννην καὶ Σπυρίδωνα Βελούδους, ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς τούτους, ὡς διορθωτάς, καὶ τὸ ἀοτισύστατον Ἑλληνικὸν Τυπογραφεῖον τοῦ Ἁγίου Γεωργίου συνέστησεν ἀνδρὶ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπισημοτέρων τε καὶ θεοσεβεστέρων, ὡς γίνεται δῆλον ἐκ τῆς εἰς τὸν Σεπτέμβριον μῆνα προτεταγμένης Εἰδήσεως.

Πλουτισθὲν οὖν ἡδὴ τὸ Τυπογραφεῖον παντοίοις βιβλίοις εἰς τρόπον, ὥστε νὰ ἐκτελέσῃ πᾶσαν παραγγελίαν, πέποιθε νὰ ἰδῆ ἐκτεινόμενον τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐντολέων του, οἱ τινες οὐχὶ μόνον θέλουσιν εὐχαριστηθῆν ὡς πρὸς τὴν ποιότητα τῶν βιβλίων, τὸ δέσιμον, καὶ τὰς τιμὰς, ἀλλὰ

θέλουσιν ἀπολαύσει καὶ πᾶσαν ἄλλην ὠφέλειαν, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἐκπεσμούς, καὶ τὰ ἔξοδα τῆς ἀποστολῆς.

Ἐν Βενετία, τῇ 1/19 Μαΐου 1852.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ

Ἡμερολόγιον τῆς «Χρυσυλλίδος» τοῦ 1858

(Βενετία, τυπ. Ἀγ. Γεωργίου)

ΕΙΛΗΣΙΣ. Τὰς Χαλκογραφίας τοῦ παρελθόντος ἔτους, παριστανούσας τὰ ὠραιότερα τῆς Βενετίας οἰκοδομήματα, διαδέχονται σήμερον εἰκονογραφία τινῶν ἡρώων τῆς κοινῆς πατρίδος, καὶ ἡ ἔξωθεν ὄψις τοῦ ἐνταῦθα περικαλλοῦς Ναοῦ τοῦ ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου, νῦν ἐξ ἐπίτηδες περιγραφέντος παρὰ τοῦ αὐταδέλφου μου Ἰωάννου. Παρεκτός τοῦ καλλωπισμοῦ τοῦ ἡμετέρου Ἡμερολογίου, δὲ καὶ Χρυσυλλίδος ἐπεγράψαμεν, καὶ ἕτερον προσάπτεται, τὸ ἠθικόν, ἡ ἔνωσις δηλαδὴ τῆς πατρίδος μετὰ τῆς Θρησκείας· καθότι χωρὶς Θρησκείας, κενὸν καὶ ἀνύπαρκτον ἡ πατρίς· εἰ δὲ καὶ τὴν σήμερον οἱ φίλτατοι Ὀμογενεῖς μας ἀναγεννηθέντες ἀποτελοῦσιν Ἕθνος, τοῦτο πρὸ πάντων ὀφείλουσιν εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν, τὴν ἀπὸ τῶν Ἀποστολικῶν χρόνων διαμείνας ἐν μέσῳ ξένων καταδιωγμῶν καὶ πολιτικῶν μεταβολῶν ἀμετάβλητον καὶ ἀκλόνητον· ἥτις ὡς ἄλλη Κιβωτός, καὶ γλῶσσαν διέσωσε, καὶ χαρακτηριστικὰ τοῦ Ἀνατολικοῦ δόγματος ἀρχαῖα καὶ ἱερώτατα ἔθιμα, τέλος δὲ καὶ τὸ Ἕθνος.

Ταῦτα ἐπαναλαμβάνοντες, ἀναμιμνήσκομεν τισὶ τῶν ἐν Εὐρώπῃ παροικούντων Ὀμογενῶν τοῖς ἀδιαφοροῦσι περὶ τὰ ἀρχέτυπα καὶ αὐτοῖς τοῖς ἕτεροδόξοις σεβάσμα ἡμέτερα ἔθιμα· μᾶλλον δὲ ἐνχόμεθα, ὅπως τὰ πάτρια ἀκριβῶς τηροῦντες, φανῶσι καὶ γνησιώτεροι τῶν Ἑλλήνων παῖδες, καὶ ἀμέτοχοι ψευδοῦς τινος πολιτισμοῦ, ὑπεισάγοντες κατὰ μικρὸν πανταχοῦ τὰς αὐτὰς ἰδέας, τ' αὐτὰ φρονήματα καὶ τὴν αὐτὴν ἔτι τῶν ἡθῶν ἰσότητα, καὶ διὰ τούτων ἐξαλείφοντες πάντα τύπον θρησκευτικῶν τε καὶ ἐθνικῶν· ἀλλ' ἀμετατρέπτως ὑποστηρίζοντες διὰ τῶν ἀξίων καὶ ἀδελῶν παραδειγμάτων τὰ παρὰ τῶν πατέρων ἡμῖν παραδεδομένα, διαφυλάξομεν τὸν λαμπρότερον τῆς ἀρχαίας καὶ νεωτέρας ἡμῶν ἱστορίας στέφανον, ἐλκύνοντες ἐφ' ἡμᾶς αὐτοὺς καὶ τὴν προσοχὴν καὶ τὸ σέβας τῶν ἀληθῶς πεπαιδευμένων καὶ ἐναρέτων τῆς Εὐρώπης ἀνδρῶν.

Ἐν Βενετία, τῇ 1/13 Ὀκτωβρίου 1857

Σπυρίδων Βελοῦδης.

Γ' ΑΓΝΩΣΤΑ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑ

ΠΡΟΣΘΗΚΕΣ ΣΤΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΚΙΝΗ - ΜΕΞΑ

* **A1635** — **Μηνολόγιον** πρόχειρον τοῦ ἔτους χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ ἐνάτου. 1809 Μετὰ προσθήκης τῶν μηνῶν Ἑλλήνων, Ἑβραίων, καὶ Τούρκων καὶ Ἑρμηνείας τινὸς περὶ τοῦ Νέου Καλενδαρίου. Ἐν Βενετίᾳ Παρὰ Πάνω Θεοδοσίου τῷ ἐξ Ἰωαννίνων.

32ο, σ. 2 λ. + 36 + 2 λ. — Βιβλιοθήκη Μ. Χαριτάτου.

Περιεχόμενα: σ. 2: Προγνωστικόν. Τὰ Σημεῖα τοῦ Ζωδιακοῦ. σ. 3: Πασχάλιον. σ. 4 - 27: Ἑορτολόγιον. σ. 28: Νέον φεγγάριον. σ. 29: Ἐποχαί - Χρονολογία μερικὴ. σ. 30: Κανόνιον τῶν μηνῶν καὶ ἡμερῶν. σ. 32: Μῆρες Ἑλλήνων. σ. 33: Πανηγύρια. σ. 34: Ἀριθμοί. σ. 36: Ἀναλογία τῆς Βενετικῆς Αἴτρας μετὰ τὴν Ἰταλικήν.

* **A1636** — **Μηνολόγιον** πρόχειρον τοῦ βισέκτου ἔτους χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ Δεκάτου ἕκτου. 1816 Μετὰ προσθήκης Διαφόρων ἀξιολόγων εἰδήσεων. Ἐν Βενετίᾳ. Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων.

12ο, σ. 48. — Βιβλιοθήκη Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης: φ. 14331.

Περιεχόμενα: σ. 3 - 5 Ὁ τυπογράφος Γλυκεῖς [πρὸς τοὺς ἀναγνώστες]. σ. 6: Πασχάλιον. σ. 7: Ἐποχαί. σ. 8: Προγνωστικόν. σ. 9-43: Ἑορτολόγιον. σ. 44: Πανηγύρια. σ. 45: Ἀριθμοί. σ. 47: Ἀναλογία Βενετικ. Αἴτρας μετὰ τὴν Ἰταλικ. σ. 48: Ἀναλογία Ἰταλικ. Αἴτρας μετὰ τὴν Βενετικ.

Ἀναδημοσιεύεται, ἐδῶ, ἡ προσφώνησις τοῦ τυπογράφου στοὺς ἀναγνώστες:

Ο ΤΥΠΟΓΡΑΦΟΣ ΓΛΥΚΥΣ. Διὰ τὸ νὰ μὴν εἶναι εὐκόλον, μάλιστα εἰς τοὺς ἀπόντας, νὰ ἔχωσιν εἶδησιν τῶν ἐν τῇ Τυπογραφίᾳ μου Βιβλίων, διὰ τοῦτο ἐφάνη μοι ἀρμόδιον νὰ προσθέσω τὰ ἐφεξῆς ἐν τῷ παρόντι Μηνολογίῳ.

Ἔστω οὖν γνωστὸν ἐκάστῳ τῶν Ὀμογενῶν μου ὅτι ἐκ τῶν δύο Καταλόγων μου, ὁ μὲν περιλαμβάνει πάμπολλα Ἑλληνικά καὶ Ἑλληνο-λατινικά Βιβλία, διαφόρων παλαιῶν τε καὶ νέων Ἐκδόσεων, καὶ τινὰ σπάνια καὶ δυσεύρετα, τὰ ὁποῖα μὲ κόπον καὶ δαπάνην ἀπέκτησα πρὸς χρῆσιν καὶ ὠφέλειαν τῶν Φιλολόγων· ὁ δὲ ἕτερος περιέχει πάντα τὰ Ἐκκλησιαστικά καὶ κοινά. Ἐντεῦθεν θέλοντες πληροφορηθῆναι οἱ ἐντυχάνοντες διὰ τὴν φιλοτιμίαν καὶ ἔφρουν, ἣν ἔλαβα πάντοτε εἰς τὸ νὰ κρατῶ πεπλουτισμένην τὴν Τυπογραφίαν μου, ἣτις θεῖα συνάρσει πρὸ δύο Αἰῶνων καὶ ἐπέκεινα διετήρησεν ὅλην τὴν ὑπόληψιν, καθὼς δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι καὶ εἰς τὸ ἐξῆς θέλει προτιμᾶται, διὰ τὸν ζῆλον καὶ τὴν ἐπιμέλειάν μου εἰς ὅσα τείνουσι πρὸς μείζονα καλλωπισμὸν καὶ εὐπρόεπιαν τόσον τοῦ Τύπου, ὅσον καὶ τοῦ Δεσμίματος τῶν Βιβλίων μου.

Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω δύο Καταλόγων, ἔχω καὶ Τρίτον ἐπιγραφόμενον, ΔΟΚΙΜΙΟΝ, ἧτοι Ἐνδειξεις ὄλων τῶν Χαρακτήρων καὶ χαλκογραφικῶν καλλωπισμάτων τῆς Τυπογραφίας μου, κατὰ μίμησιν τῶν νῦν πλέον φημισμένων Τυπογράφων τῆς Εὐρώπης· ἐκ τοῦ ὁποίου ὁ θέλων νὰ τυπώσῃ κἀνενα βιβλίον, ἢ νέον Πόνημάτου, δύναται νὰ ἐκλέξῃ ὁποῖον χαρακτῆρα θέλει, καὶ νὰ λάβῃ πᾶσαν ἄλλην πληροφορίαν.

Ἐτύπωσα νεωστὶ καὶ ΛΕΞΙΚΟΝ Γραικο - Τουρκικόν, καὶ Τουρκο - Γραικικόν εἰς Τόμους δύο, δεμένους εἰς ἓν μόνον σῶμα.

Προσφέρω εἰς τὸ Γένος μου καὶ ἄλλα τρία ΛΕΞΙΚΑ. Τὸ Α΄. εἶναι Γαλλικο - γραικικόν, ἤγουν ἀρχίζει ἀπὸ τὸ Φραντζέζικον, καὶ ἐξηγεῖ τὰς λέξεις εἰς τὴν γλῶσσάν μας. Τοῦτο προέκρινεν πρῶτον εἰς φῶς ἐν τῷ πρὸ τούτου ἔτει.

Τὸ Β΄. εἶναι τὸ τοῦ Κυρίου ΒΛΑΝΤΗ Ἰταλικό - Γραικικόν, ὅμως πλουτισμένον εἰς τρόπον, ὥστε διὰ τὴν Ἰταλικὴν γλῶσσαν τολμῶ εἶπειν ὅτι δὲν θέλει μᾶς χρειάζεται ἄλλο Λεξικόν.

Τὸ Γ΄. ἄρχεται ἀπὸ τὸ Γραικικόν, καὶ ἐξηγεῖ τὰς λέξεις εἰς τὸ Γαλλικόν, καὶ Ἰταλικόν, ὥστε χρησιμεύει καὶ διὰ τὰς τρεῖς αὐτὰς γλῶσσας. Ἀπεφάσισα τέλος πάντων νὰ τυπώσω καὶ τοῦτο, βλέποντας ὅτι πολλοὶ τὸ ἐζήτουν μετὰ πόθου, εἰς ἀναπλήρωσιν τῶν τριῶν τούτων Τόμων.

Δηλοποιῶ πρὸς τούτοις ὅτι πρὸς τὸ ἡμῖν τοῦ παρόντος Χρόνου θέλω τελειώσει καὶ τὸν Τύπον τῆς ΕΒΔΟΜΑΔΑΡΙΑΣ, ἧτοι ΠΑΝΘΕΚΤΗΣ. Θέλει εἶναι αὐτὴ ἢ Τρίτη Ἐκδοσίς μου καταπολλά ἀνωτέρα ἀπὸ τὰς ἄλλας δύο προηγουμένας, διὰ τε τοὺς λαμπροὺς Χαρακτῆρας, διὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ Χαρτίου, καὶ διὰ κάθε ἄλλον καλλωπισμὸν τοῦ Τύπου. Ἡ ἀναγκαιότης αὐτῆ Βίβλος, ἣτις, καθὼς δηλοῖ ἢ ἐπιγραφή της, ΠΑΝΘΕΚΤΗ, περιέχει εἰς ἓν μόνον σῶμα, διηρημένον εἰς δύο Τόμους, πᾶσας τὰς Ἀκολουθίας τοῦ ὄλου Ἐνιαυτοῦ, ὥστε ὅς τις ἀποκτήσῃ αὐτήν, οὐ χρειᾶν ἔχει ἄλλων Ἐκκλησιαστικῶν Βιβλίων, ἧτον πρότερον νὰ τυπωθῇ μὲ πᾶσαν ἐπιμέλειαν, ἀκριβείαν διορθώσεως, καὶ μὲ κάθε ἄλλον στολισμὸν ὅθεν κατέβαλα ὄλας μου τὰς δυνάμεις διὰ νὰ δουλεύσω καὶ εἰς τοῦτο τὸ ἀγαπητόν μου Γένος, ἐξαιρέτως δὲ τοὺς Ταξειδιώτας, τὰ Μοναστήρια, καὶ ἀπλῶς ἅπαντας τοὺς τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου.

Βλέποντας πρὸς τούτοις τὴν μεγαλοτάτην ζήτησιν, ἣν ἔχει τὸ μετὰ τῶν Σχολίων τοῦ μακαρίτου Νεοφύτου ΕΠΙΣΤΟΛΑΡΙΟΝ ΤΟΥ ΣΥΝΕΣΙΟΥ, ἐν τῷ 1812. ἔκαμα Νέαν λαμπροτάτην καὶ ἀκριβεστάτην Ἐκδοσιν καὶ τούτου, πρὸς ὠφέλειαν τῶν Φιλολόγων τοῦ Γένους μου.

* **A1637**—**Ἡμερολόγιον** τοῦ σωτηρίου ἔτους 1827. Παρὰ Ἰωάννου Λεονάρδου, τοῦ ἐξ Ἀμπελακίων τῆς Θεσσαλίας. Ἐν ᾧ προσετέθη καὶ μία σύντομος περιγραφή τῆς Κοιλιάδος τῶν Τεμπῶν. Ἐν Πέστῃ. Ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ Τυπογραφείου τοῦ εὐγενοῦς Ματθαίου Τραττηερ ἐκ Πετρούζας.

12ο, σ. 32 χ. ἄρ.— EBE II 1095M.

Περιεχόμενα: σ. 2: *Οἱ Τέσσαρες καιροὶ τοῦ παρόντος χρόνου*—Ἐποχαί. σ. 3: *Ἐκλείψεις*. σ. 4-27: *Μηνολόγιον*. σ. 28-32: *Περὶ τῆς κοιλιάδος τῶν Τεμπῶν*. σ. 32: *Ἐμπορικαὶ τινες πανηγύρεις εἰς Οὐγγαρίαν*.

* **A1638**—**Almanacco** per l' anno 1831. In cui si contengono cose da fare scappare i cani, e da far perdere il cervello a chi non lo ha. Del famoso astrologo Don Pipistrello Pappagrilli da San Rocco. Dottore delle hasaque, Membro corrispondente dei Maccheroni Socio ordinario delle Pappardelle, Istoriografo delle Luqanighe, Direttore dei Tortellini, Segretario perpetuo delle Frittelle, Bibliotecario delle Trippe, Cavaliere dei Ceci e dei Finocchi ec. ec. Mondo Della Luna. 1831.

16ο, σ. 2 χ. ἄρ.+3-95+1 χ. ἄρ.— Τυπώθηκε στὴν Κέρκυρα ἀπὸ τὸν Βικέντιο Ναννοῦτση. Στίς σ. 91-95 ἑλληνικὲς μεταφράσεις δύο ἰταλικῶν ποιημάτων ἀπὸ τὸν Ἀνδρέα Λασκαράτο.— Βιβλιοθήκη Μ. Χαριτάτου.

* **A1639**—**Ἡμερολόγιον καὶ σεληνοδρόμιον** τ[οῦ] ἔτους 1835] Ἐν [Βενετία] Ἐκ τῆς Ἑλλην. Τυπογραφίας] Φραγκίσκου Ἀνδρεώλα

32ο, σ. 48+24 γὰ τὴν ἰταλικὴ ἔκδοση: *Giornale e Lunario per l' anno 1835 Venezia Francesco Andreola*. (Ἡ προμετωπίδα τοῦ ἀντιτύπου ποὺ χρησίμεψε γι' αὐτὴ τὴν περιγραφή εἶναι φθαρμένη· μέσα σὲ ἀγκύλες συμπλήρωσα τὰ τμήματα τοῦ τίτλου ποὺ λείπουν).— EBE II 1140.

* **A1640**—**Ἡμερολόγιον καὶ σεληνοδρόμιον** τοῦ ἔτους 1839 Ἐν Βενετία Ἐκ τῆς Ἑλλην. Τυπογραφίας Φραγκίσκου Ἀνδρεώλα

32ο σ. 64. Κοσμῆματα ἐντὸς κειμένου.— EBE II 1140 —Βιβλιοθήκη Φ. Ἡλιοῦ—Βιβλιοθήκη Μ. Χαριτάτου—, Μαρκεζινὴ Βιβλιοθήκη Βενετίας: *Strenne* 1367.

Περιεχόμενα: σ. 3-4: *Πρὸς τοὺς ὁμογενεῖς!* σ. 5: *Ἐποχαί*. σ. 7: *Προγνωστικόν*. σ. 8: *Πασχάλιον*. σ. 9-48 *Ἐορτολόγιον*. σ. 49-64 *Ποικίλα*: *Ἀξία τῶν Βασιλικῶν χρυσαυρωμάτων εἰς Ἀγγλίαν*.— *Στρατιωτικὴ δύναμις τῆς Κίνας*— *Ἐτησία προαγωγὴ σιδήρου εἰς τὴν Εὐρώπην*— *Πόσον ζῶμεν?*— *Ὁ ἀδάμας τῶν ἀδαμάντων*.

Ἀναδημοσιεύεται, ἐδῶ, ἡ προσφώνηση τοῦ ἐκδότη στοὺς ἀναγνώστες:

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΟΜΟΓΕΝΕΙΣ! Ἀπὸ τὰς εἰς τὰ παρελθόντα μνηρολόγιά μου εἰδήσεις ἐπληροφορήθητε ἤδη, ὅτι κατέστην μόνος ἰδιοκτῆτης τῆς τυπογραφίας Ἀνδρεώλα. Καὶ μολονότι, πρὸς τὸ ἐνταῦθα ἐμπορικὸν κατάστημά μου, δὲν εἶναι μικρὸν βάρος, ὡς καθεὶς δύναται νὰ γνωρίσῃ, καὶ ἡ νέα αὕτη, ἐπιχειρήσις μου, δὲν παύω μολοντοῦτο καὶ μὲ χρήματα πολλὰ καὶ μὲ κόπους μεγίστους νὰ φροντίζω ἀόκνως περὶ τῆς βελτιώσεώς της, παρηγορούμενος μὲ μόνην τὴν ἐλπίδα τοῦ νὰ φανῶ κ' ἐγὼ κατὰ τι χρήσιμος πρὸς τὸ σεβαστὸν γένος μου. Δύνασθε δὲ νὰ γνωρίσετε τὴν κοινωφελῆ ταύτην ἐπιθυμίαν μου, ἂν παρατηρήσητε, ὅτι οὔτε τῶν βιβλίων τὴν τιμὴν ἠῤῥησα, οὔτε τὰς εἰς αὐτὰ συγκαταβάσεις ἐσμίκρυνα, ἀλλ' ἐξακολουθῶ τὰ αὐτὰ ὡς καὶ πέρουσιν, προσέτι οὐδὲ καταχωρῶμαι εἰς τὴν πώλησιν πολλῶν βιβλίων, καὶ μάλιστα ἐκκλησιαστικῶν, τὰ ὁποῖα εἰς ἄλλην τυπογραφίαν δὲν εὐρίσκονται.

Τὰ βιβλία τῆς τυπογραφίας μου, διὰ τὴν γενικὴν βελτιώσιν των, εἶναι αὐτοσυστάτα, οἱ δὲ φίλοι ὁμογενεῖς, γνωρίσαντες ἤδη τὰ αἰσθηματά μου, τρέφουσι πρὸς ἐμέ, ὡς ἐλπίζω, ἀγαθὴν διάθεσιν· ἀλλὰ καὶ πάλιν συστήνω ἑμαυτὸν πρὸς ὑμᾶς, ἀγαπητοί, παρακαλῶν νὰ μὲ τιμᾶτε μὲ διαταγὰς σας. Γνωρίζω τὸν πρὸς τὰ καλὰ ζῆλον σας, καὶ εἶμαι βέβαιος, ὅτι θέλετε μ' ἐγκαρδιώσειν καὶ συνδράμειν εἰς τοὺς σκοποὺς μου, οἳ τινες, μεθ' ὅρκου σᾶς λέγω, ἐὰν ἀποβλέπωσιν εἰς μικρὰν ἰδίαν μου ἀφέλειαν, κύριον ὅμως τέλος ἔχουσι τὸ κρινὸν καλόν, καὶ τὴν διατήρησιν τῆς ὀρθοδόξου ἡμῶν πίστεως.

Πολλὰ καὶ διάφορα βιβλία μετετέπωσα κ' ἐξακολουθῶ μετατυπῶν, ὡς γνωρίζετε ἀπ' ὅσα ἐκ τῆς τυπογραφίας μου συνεχῶς στέλλονται, καὶ θέλετε γνωρίσειν καλῆτερα, ἂν διορίσητε τοὺς φίλους σας νὰ προμηθεύωνται ταῦτα παρ' ἐμοῦ, ὅτι εἰς ὅλα ἐν γένει τὰ βιβλία μου ἔγινεν ἐπαισθητὴ βελτίωσις· καὶ ἐνῶ ἐνασχολοῦμαι εἰς τὴν μετατύπωσιν νέων βιβλίων, προμηθεύομαι ὅσα ἔτι δὲν ἐτύπωσα ἀπ' ἄλλων τυπογραφιῶν, χωρὶς νὰ ἀμελῶ καὶ τούτων τὴν ἐπιδιόρθωσιν καὶ ἀνατύπωσιν.

Ἀπὸ τὸν ἐντὸς ὀλίγον ἐκδοθησόμενον κατάλογον θέλετε ἰδεῖν τὰ μέχρι τοῦδε παρ' ἐμοῦ τυπωθέντα βιβλία, καὶ τοὺς λαμπροὺς χαρακτῆρας, μὲ τοὺς ὁποίους ἐπλούτισα ἐκ νέου τὴν τυπογραφίαν μου.

Ἐρῶσθε.

Γεώργιος Διαμαντίδης.

* A1641 — Ἡμερολόγιον καὶ σεληνοδρόμιον τοῦ βισέκτου ἔτους 1840 Ἐν Βενετίᾳ Ἐκ τῆς Ἑλλην. Τυπογραφίας τοῦ Φοίνικος

32ο, σ. 2 χ.ά. + 3 - 64 + 32 χ.άφ. γιὰ τὴν ἰταλικὴ ἐκδοσὴ: *Giornale e lunario per l'anno bisestile 1840 Venezia Tommaso Filippi.*— EBE Π 1141 —, Μαρκιανὴ Βιβλιοθήκη Βενετίας: Strenne 1367.

Περιεχόμενα: σ. 3 - 4: *Εἰδήσεις*. (Τὴν ὑπογράφει ὁ Γεώργιος Διαμυντίδης). σ. 5 - 48: ἡ συνήθης ἡμερολογιακὴ ὕλη. σ. 51 - 53: *Ὁ Λόγος καὶ ὁ ληστής*. σ. 54 - 55: *Ἀδυναμία τῆς ἀνθρωπότητος*. σ. 55 - 57: *Ἐνέπνιον τοῦ Μεγάλου Φρειδερίκου*. σ. 57 - 59: *Αἱ ἐπισημότεραι πόλεις τῆς Εὐρώπης*. σ. 59 - 61: *Παράδειγμα σπανίου καὶ σταθεροῦ ἐνθουσιασμοῦ*. σ. 62 - 64: *Ποιήματα*.

Ἐναδημοσιεύεται, ἐδῶ, ἡ «Εἰδήσις» τοῦ ἐκδότη:

ΕΙΛΗΣΙΣ. Ἡ Ἑλληνικὴ Τυπογραφία, ἣτις ἐγνωρίζετο ὑπὸ τὸ ὄνομα, Ἑλληνικὴ Τυπογραφία Φραγκίσκου Ἀνδρέωλα, καὶ τῆς ὁποίας ἰδιοκτίτης ἀποκατέστη πρὸ τριῶν ἡδὴ ἐτῶν καὶ ἐπέκεινα ὁ ὑπογεγραμμένος, ὡς ἐπληροφορήθη τὸ κοινὸν ἐκ διαφόρων κατ' ἔτος εἰδήσεων αὐτῆ, λέγω, ἡ ἰδία ἔλαβε πρὸ ὀλίγου ἡδὴ καιροῦ τὴν ἐπωνυμίαν, Ἑλληνικὴ Τυπογραφία τοῦ Φοίνικος, καὶ οὕτω θέλει ὀνομάζεσθαι εἰς τὸ ἐξῆς.

Ὁ ὑπογεγραμμένος, δίδων τὴν εἶδησιν ταύτην πρὸς τὸ κοινὸν εἰς ἀποφυγὴν πάσης ἀμφιβολίας περὶ τῆς ταυτότητος τοῦ εἰρημένου τυπογραφικοῦ καταστήματός του ὡς πρὸς τὴν παλαιὰν καὶ νέαν ὀνομασίαν, δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ ἐνοχλήσῃ τοὺς Ὀμογενεῖς μὲ μακρὰς ἐξιστορήσεις τῶν ἀδιαλείπτων κόπων καὶ φροντίδων του ὑπὲρ τῆς βελτιώσεως παντὸς βιβλίου ἐξεροχομένου ἀπὸ τὰ πιεστήριά του. Δὲν ἀμφιβάλλει, ὅτι ἐγνωρίζαν ἤδη οἱ Ὀμογενεῖς τὸν ἄοκρον ζῆλόν του, καὶ εἰς αὐτοὺς ἔχει ἀφιερωμένας ὄλας του τὰς ἐλπίδας.

Βενετία, τῆ 3, Ἰουλίου, 1839.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΙΑΜΑΝΤΙΔΗΣ

Τὸ Ἡμερολόγιο καὶ σεληνοδρόμιο τοῦ Φοίνικος γιὰ τὸ 1840 εἶναι καὶ τὸ πρῶτο τῆς σειρᾶς τῶν Ἡμερολογίων ποὺ θὰ ἐκδοθοῦν ἀπὸ αὐτὸ τὸ τυπογραφεῖο, ἀνελλιπῶς, σχεδὸν μέχρι τῆς ἀρχῆς τοῦ 20οῦ αἰῶνα. Κατὰ τὴ γνώμη μου τὸ πρῶτο αὐτὸ Ἡμερολόγιο τοῦ Φοίνικος εἶναι τὸ ἴδιο μὲ τὸν ἀριθμὸ 3321 τῆς βιβλιογραφίας τῶν Γκίνη - Μέξζα, τὸ ὅποιο ἀποδίδεται ἀπὸ τὸν Κομμανοῦδὴ στὸν Ἀνδρέωλα καὶ σημειώνεται χωρὶς ἀστερίσκο.— Ἐκτὸς ἀπὸ τῆς σαφεῖς ἐνδείξεως γι' αὐτό, ποὺ διαβάζομε στὴν «Εἰδήσιν» τοῦ ἐκδότη, Ἡμερολόγιο τοῦ Ἀνδρέωλα δὲν ἐπανεμφανίζεται μετὰ τὸ 1839, χρονιὰ τὴν ὁποία θεωρῶ σὰν καὶ τὴν τελευταία τῆς ἐμφανίσεως Ἡμερολογίου μὲ ἐκδότη τὸν Ἀνδρέωλα. Συνεπῶς θεωρῶ ὅτι ὁ ἀριθμὸς Γκ.- Μ. 3321 χωρὶς * θὰ πρέπει νὰ διαγραφεῖ.

* **A1642** — Προγνωστικὸν περίεργον διὰ τὸ ἔτος 1842, ἐκ τοῦ Καλενδαρίου τοῦ Καζαμία. Προσετέθησαν δὲ καὶ αἱ ἡλικίαι τῶν Βασι-

λέων, καὶ αἱ Βασιλικαὶ ἑορταὶ τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος. Μεταφρασθὲν ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ εἰς τὴν ἡμετέραν διάλεκτον, παρὰ τοῦ *Κυρίτζη Μαργαρίτου*, Ἐφόρου τοῦ Β. Ὀρφανοτροφείου. Ἐν Ναυπλίῳ, Ἐκ τῆς Τυπογραφίας Κωνσταντίνου Τόμπρα καὶ Κωνσταντίνου Ἰωαννίδου. 1842.

8ο, σ. 6 χ.ἀρ.+25+1 λ.— Βιβλιοθήκη ΕΣΗΕΑ —, Βιβλιοθήκη Βουλῆς—, Βιβλιοθήκη Μ. Χαριτάτου.

Στίς σ. 3 - 4 χ.ἀρ. δημοσιεύεται τὸ ἀκόλουθο κείμενο τοῦ ἐκδότη:

Φίλοι ἀναγνωσταί. Τὸ πολλὰ περιέργον προγνωστικὸν τοῦ Καλενδαρίου τοῦ Καζεμία διὰ τὸ τρέχον ἔτος τοῦ 1842. μετ' ἠνάγκασεν ἡμετέρας ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν εἰς τὴν ἡμετέραν διάλεκτον πρὸς εὐχαρίστησιν καὶ περιέργειαν τῶν ὁμογενῶν μου, διότι δὲν τὸ ἴδον μικροῦ λόγου ἄξιον, ἐπειδὴ ἀφοῦ ἐκθέτει τὸ γενικὸν προγνωστικὸν τοῦ διὰ τοὺς τέσσαρας καιροὺς τοῦ χρόνου κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν Καλενδαρίων, κάμνει πρόγνωσιν καὶ εἰς κάθε τέταρτον πάσης Σελήνης ὄλου τοῦ ἐνιαυτοῦ προσδιορίζων καὶ θετικὰς ἡμέρας καὶ ὥρας δι' ὅλα τὰ ἀξιόλογα συμβάντα, δηλαδὴ ἐκλείψεις Ἡλίου καὶ Σελήνης, σεισμοὺς, μεταβολὰς καιρῶν, ἐπιτυχίας καὶ ἀποτυχίας καρπῶν καὶ ταῦτα ὡς πρὸς τὴν φύσιν· τὰ δὲ ἀνθρώπινα ἔτι περιεργότερα, διότι ἀναφέρει περὶ ἀσθενειῶν καὶ τῆς φύσεως αὐτῶν, περὶ θανάτων, περὶ ἐκστρατειῶν, περὶ ἀποστολῆς ταχυδρομῶν, περὶ φυλακίσεως ἐπισήμων προσώπων, περὶ χρεωκοπιῶν καὶ λοιπῶν περιέργων.

Ἄλλὰ διὰ νὰ μὴν ἀφήσω ξηρὸν μόνον τὸ προγνωστικὸν ἐπρόσθεσα εἰς τὸ τέλος τούτου διὰ τὸ τρέχον ἔτος, τὰς ἰνδικτιώνας, τοὺς κύκλους τοῦ Ἡλίου, τοὺς κύκλους τῆς Σελήνης, τὸ θεμέλιον αὐτῆς, τὴν παραμονὴν τῶν Χριστουγεννῶν, τὰς ἡμέρας τῆς κρεωφαγίας, πότε ἄρχεται τὸ τριώδιον, τοὺς ἤχους τὰ ἐωθινὰ, τὴν ἀπόκρουσιν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, τὸ νομικὸν φάσκα, τὸ ἅγιον Πάσχα τῆς Ἀναλήψεως, τῆς Πεντηκοστῆς, τῶν ἁγίων πάντων, τὴν νηστείαν τῶν ἁγίων Ἀποστόλων καὶ τὴν μνήμην αὐτῶν, προσέτι τὰς ἡλικίας τῶν βασιλέων, καὶ ἕνα κατάλογον τῶν βασιλικῶν ἰδικῶν μας ἑορτῶν· ἐρῶσθε.

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 2 Φεβρουαρίου 1842.

ΚΥΡΙΤΖΗΣ ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ

* **A1643** — Περιέργον προγνωστικὸν τοῦ Καζεμία διὰ τὸ ἔτος 1845 Προσετέθησαν δὲ καὶ αἱ ἡλικίαι τῶν βασιλέων, καὶ αἱ Βασιλικαὶ ἑορταὶ τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος, καὶ αἱ γενεαλογίαι τοῦ Βασιλέως Ὀθωνος, καὶ τῆς Βασιλίσσης Ἀμαλίας. Μεταφρασθὲν ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ. Ἐν Ναυπλίῳ Ἐκ τῆς Τυπογραφίας Κ. Τόμπρα καὶ Κ. Ἰωαννίδου. 1845.

80, σ. 24. (Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα λείπει ἡ σ. τίτλου καὶ ὁ πρόλογος τοῦ ἐκδότη ὁ ὁποῖος ὑπάρχει στὰ ἡμερολόγια τοῦ 1842 καὶ 1843). — Βιβλιοθήκη ΕΣΗΕΑ—, Βιβλιοθήκη Μ. Χαριτάτου.

* **A1644.**—**Ἡμερολόγιον καὶ σεληνοδρόμιον τοῦ 1846 ἔτους Ἐν Βενετίᾳ Ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς Τυπογραφίας Νικολάου Γλυκῆ τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων.** Ὅδὸς Ἀγ. Ἀντωνῖνος. Ἀρ. 5481.

320, σ. 72 + 32 γιὰ τὸ ἰταλικὸ ἡμερολόγιο: *Giornale per l'anno 1846.*—EBE Π 1139.

Περιεχόμενα: σ. 2 - 8: *Εἰδήσεις*. σ. 9 - 10: *Ἐποχαί*. σ. 11: *Προγνωστικόν*. σ. 12: *Πασχάλιον*. σ. 13 - 62: *Ἐορτολόγιον*. σ. 63 - 69: *ᾨδὴ εἰς τὸ Ἔαρ, Θέρος, Φθινόπωρον, Χειμῶνα (ποιήσις)*. σ. 70: *Ἀδύνατον εἶναι τὸ κακὸν νὰ θεραπευθῆ ὅταν μεταβληθῆ εἰς ἕξιν*. σ. 71 - 72: *Ἀστειύτατος ἔλεγχος τῆς ἀμαθείας*. σ. 72: *Τίμα τὰς σπουδαίας πράξεις, καὶ μὴ τὰς ματαίας*.

Ἀναδημοσιεύεται, ἐδῶ, ἡ «Ἐἰδήσις» τοῦ τυπογράφου:

ΕΙΔΗΣΙΣ. ΦΙΛΟΚΑΛΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ! Ἡ ἔκπαλα διαβόητος τοῦ Νικολάου Γλυκῆ ἑλληνικὴ Τυπογραφία, βαδίζουσα ἀκριβῶς εἰς τὰ ἔργη τοῦ αὐιδίμου Κτίτορός της, ἐκτελεῖ πιστῶς καὶ ἐντελῶς τὰς ὁποίας δίδει ὑποσχέσεις εἰς τοὺς Ὀμογενεῖς. Μέχρι τοῦδε ἐξέδωκεν ἐκ τῶν πιεστηρίων της τὸν Ἀπόστολον, τὴν Ὀκτώηχον, τὸ Ψαλτήριον, τοὺς 24. Οἶκους τῆς Θεοτόκου, περιεχομένους εἰς ἓν βιβλιάριον, τὴν Παιδαγωγίαν, καὶ τὴν Σύνοψιν ἣθελεν εἶσθαι βέβαια τετυπωμένον καὶ τὸ Μ. Ὁρολόγιον, ὡς προεκηρύχθη διὰ τοῦ πρώτου αὐτῆς Ἡμερολογίου, ἂν ἡ ἐκ τῆς κακοκαιρίας ἔλλειψις τοῦ ἀναγκαίου χαρτίου δὲν διέκοπτε πρὸς τινὰ καιρὸν τὴν τύπωσιν αὐτοῦ· τώρα δὲ πλουτοῦσα καλῶς εἰς τοῦτο, σπεύδει ἀδιακόπως μὲ ζῆλον θερμὸν εἰς τὴν τελείωσιν αὐτοῦ, καὶ μετ' ὀλίγον θέλει προσάξει καὶ τοῦτο εἰς τοὺς ἀγαπητοὺς Ὀμογενεῖς της, καὶ ἀκολούθως ἄλλα, καὶ πάλιν ἄλλα.

Περὶ δὲ τοῦ πλουτισμοῦ τῶν ἰδίων της βιβλίον σιωπᾶ ἡ Τυπογραφία αὕτη, μάταιον καὶ ἀλαζονικὸν νομίζουσα τὸ νὰ σαλπίζῃ λόγους γάυρους τε καὶ ἠδονικὸς περὶ πραγμάτων, τὰ ὁποῖα ἅμα ἐμφανιζόμενα αὐτὰ περὶ ἑαυτῶν μαρτυροῦσιν ἀναντιρρόπως· ἀφίνει δὲ εἰς τοὺς σοφοὺς τοῦ ἔθνους νὰ κρίνωσι περὶ αὐτῶν, οἵτινες, ἐλεύθεροι ὄντες τοῦ ὀλεθρίου φθόνου, καὶ τοῦ ἀληθοῦς καλοῦ ἐρασταὶ θερμοί, καταφάσκουσι καὶ ἀποφάσκουσι φιλοσοφικῶς περὶ πάντων.

Κρίνει ὅμως ἀναγκαῖον νὰ δηλοποιήσῃ εἰς τοὺς Ὀμογενεῖς τοῦτο μόνον, ὅτι ἔχουσα Διορθωτὴν τῶν ὁποίων τυπῶνει βιβλίων τὸν γνωστὸν Π. Φιλιππίδην, πείθεται ἐτοίμως εἰς αὐτόν, ἀκριβῶς τυπῶνουσα τὰ αὐ-

τοῦ διορθώματα, καὶ πᾶν ἄλλο παράγγελμα αὐτοῦ διορθωτικὸν πιστῶς ἐκτελοῦσα γνωστοποιεῖ δὲ τοῦτο, ὅχι διὰ κενὸν δοξάριον, ἀλλ' εἰς βεβαίωσιν τῶν Ὁμογενῶν, ὅτι τὰ ἐκδιδόμενα βιβλία ζυγοστατοῦνται ὑπὸ Λογίου ὁμογενοῦς, ἕνεκα τοῦ ὁποίου καὶ μόνον ἐνέκρινε καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ νὰ ἐπιγράφη εἰς πᾶν ὑπ' αὐτοῦ θεωρηθὲν καὶ διορθωθὲν βιβλίον.

Οὕτως ἐργαζομένη ἡ τοῦ Γλυκῆ Τυπογραφία, πιστεῦει ὅτι καλῶς θεραπεύει τοὺς Ὁμογενεῖς της. Εἰς δεῖγμα δὲ εὐγνωμοσύνης διὰ τὴν πρὸς αὐτὴν Ὑμετέραν πολῦτιμον εὐνοίαν, Σᾶς προσφέρει τὸ παρὸν ἐτήσιον Ἡμερολόγιον πεποικιλμένον μὲ τὰς εἰκόνας τῶν τεσσάρων Ὁρῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ, καὶ μὲ εἰς πᾶσαν μίαν τούτων προσηκούσας νέας στιχηρὰς ψῆδας, πρὸς διατριβὴν τινῶν, ἐὰν ἦναι τινὲς τοιούτων ἐρασταί· καὶ δι' αὐτοῦ εὐλικρινῶς πρὸς Ὑμᾶς προσφωνεῖ:

Εἴητε, φίλοι Ὁμογενεῖς,
 Εὐθουμοὶ πάντες καὶ εὐτυχεῖς!
 Ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς Τυπογραφίας
 ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΓΛΥΚΥ

Τῆ 1. Ἰουλίου 1845. ἐν Βενετίᾳ.

* A1645.— Ἡμερολόγιον καὶ σεληνοδρόμιον τοῦ ἔτους 1846 Ἐν Βενετίᾳ Ἐκ τῆς Ἑλλην. Τυπογραφίας τοῦ Φοίνικος

32ο, σ. 64+30 γιὰ τὸ Ἰταλικὸ ἡμερολόγιο: *Giornale e Lunario per l' anno 1846 Venezia Tommaso Filippi.*

ΕΒΕ Π 1141—, Μαρκιανὴ Βιβλιοθήκη Βενετίας: *Strenne* 1368.

Περιεχόμενα: σ. 3 - 6: *Εἵδησις*. σ. 7 - 56: Ἡ συνήθης ἡμερολογιακὴ ὕλη. σ. 57 - 58: *Ποικίλα*. Ἀγχίνια Ἰσμηνίου τοῦ Θηβαίου σ. 59 - 64: *Μερικὰ Τραγούδια τοῦ Θεάτρου Μεταφρασθέντα ἀπὸ τὸ Ἰταλικόν.*

Ἀναδημοσιεύεται, ἐδῶ, ἡ «Εἵδησις» τοῦ ἐκδότη:

ΕΙΔΗΣΙΣ. Προσφέρουσα τὸ παρὸν ἡμερολόγιον ἡ Τυπογραφία τοῦ Φοίνικος εἰδοποιεῖ ὅτι ἐξέδωκεν ἤδη εἰς φῶς καὶ τὸ Ἀνθολόγιον. Μὴ φειδομένη οὔτε κόπων, οὔτε ἐξόδων, ὡς ἀπέδειξε καὶ διὰ τῶν ἄλλων ἐκκλησιαστικῶν βιβλίων τὰ ὁποῖα ἐξῆλθον ἀπὸ τὰ πιεστηριάτης, καὶ θέλουσα νὰ καταστήσῃ τὸ χρῆσιμον τοῦ Ἀνθολογίου βιβλίον, ὅσο τὸ δυνατόν, τελειότερον, ὅχι μόνον κατέβαλε πᾶσαν ἐπιμέλειαν εἰς τὴν τυπογραφικὴν του διόρθωσιν, ἀλλὰ καὶ ὁδηγὸν ἔχουσα τὴν ἔκδοσιν τῶν μνηαίων, τοῦ Πεντηκοσταρίου καὶ τῶν ἄλλων ἐκκλησιαστικῶν βιβλίων, τὴν ἐπιδιορθωθεῖσαν παρὰ τοῦ ἔλλογιμοτάτου ἐν

Ἱερομονάχους Βαρθολομαίων Κουτλουμουσιανοῦ, ἐπρόσθεσεν εἰς αὐτὸ τὰ τυπικὰ τῶν ἐπισήμων ἐορτῶν καὶ πολλὰ ἐλλείποντα τροπάρια. Εἰσήξεν εἰς ἄλλα ὅσας διορθώσεις ἔκαμεν ὁ ῥηθεις Ἱεροδιδάσκαλος. Ἀνεπλήρωσε τὰς ἐλλειποῦσας ἀκολουθίας τινῶν ἐορταζομένων ἁγίων, ὡς τὴν τοῦ Μ. Ἀθανασίου, τοῦ Ἱερομάρτυρος Χαραλάμπους καὶ ἄλλων, καὶ ἐν γένει τὸ ἐπλούτισε τοσοῦτον, ὥστε ὁ σεβάσμιος τῆς ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας κληρὸς θέλει εὐρεῖ τὴν νέαν ταύτην ἔκδοσιν τοῦ Ἀ ν θ ο λ ο γ ί ο υ πολὺ ὑπερέχουσαν τῶν μέχρι τοῦ δὲ γενομένων.

Τείνουσα πάντοτε ἡ ἐλληνικὴ αὐτὴ Τυπογραφία εἰς τὸ νὰ προτιμᾷ μᾶλλον τὴν ὠφέλειαν τοῦ ἔθνους εἰς ὃ ἀνήκει, παρὰ τὴν πολλὴν ἀπόλαυσίν της, κοινοποιεῖ ὅτι ἀπὸ τὴν πρώτην τοῦ Ἀγούστου τῶν 1845 θέλει καταβιβάσει τὴν τιμὴν τῶν μικρῶν Ψαλτηρίων, Ὀκτωήχων, καὶ Παιδαγωγίων 20 πρὸς τὰ %. ἀπὸ τὴν ἤδη ὑπάρχουσαν εἰς τὸν κατάλογόν της.

Πρὸς τούτοις σπεύδει νὰ δηλοποιήσῃ τοὺς φίλους ὁμογενεῖς ὅτι πλουτισθεῖσα ἀπὸ νέους χαρακτῆρας καὶ ἐπανεξήσασα τὸν αἰθμόν τῶν πιεστηρίων της δύναται, τοῦ λοιποῦ, νὰ δεχθῆ παραγγελίας ὁποιασδήποτε τυπώσεως βιβλίων διὰ λογαριασμόν ἄλλων.

Τρέφουσα χρηστὰς ἐλπίδας ὅτι θέλει λάβει παρὰ τῶν ὁμογενῶν διαταγὰς τυπώσεων ὑπόσχεται ἀκριβῆ ἐκ πλήρωσιν, ταχεῖαν ἐκτέλεσιν τῶν τυπογραφικῶν ἐργασιῶν, καὶ συγκατάβασιν εἰς τὰς ὅσον εἶναι δυνατὸν μετριωτάτας τιμὰς.

Ἐρόσθε

* **A1646.** — Ἡμερολόγιον καὶ σεληνοδρόμιον τοῦ 1847 ἔτους Ἐν Βενετίᾳ Ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς Τυπογραφ. Νικολάου Γλυκῆ Ὀδοῦ Ἀγ. Ἀντωνῖνος. Ἀρ. 5481.

32ο, σ. 64+32 γιὰ τὸ ἡμερολόγιον σὲ ἰταλικὴ γλώσσα: *Giornale per l'anno 1847 Venezia A spese dell' editore.* — EBE II 1139—, Μαρκιανὴ Βιβλιοθήκη Βενετίας: *Strenne* 1369.

Ἀναδημοσιεύεται, ἐδῶ, ἡ «Ἐἶδησις» τοῦ τυπογράφου (σ. 3 - 6):

ΕΙΔΗΣΙΣ. ΑΓΑΠΗΤΟΙ ΟΜΟΓΕΝΕΙΣ! Ἐκ τῶν ἔργων αὐτῶν ἱκανῶς ἐπληροφορήθητε τὸν ἔνθερον τῆς τοῦ Γλυκῆ Τυπογραφίας ζῆλον ὑπὲρ τῆς δόξης τε καὶ ὠφελείας τῶν Ὀμογενῶν της· διὸ περιττὸς κρίνεται καὶ ἴσως ὀχληρὸς πᾶς ἔπαινος καὶ σύστασις αὐτῆς πρὸς ἄνδρα, οἳ τινες καὶ γινώσκον τῶν πραγμάτων ἱκανὴν ἀπέκτησαν, καὶ τοῦ ὄντος ἀγαθοῦ ἀγάπην ἔχουσιν ἔμφυτον. Πρὸς ἐκείνους δέ, ὅσοι κατὰ δυστυ-

χίαν στερούμενοι τοῦ νοεροῦ φωτός, ἀδυνατοῦσιν ἀνεπαισθήτως εἰς τὴν διάκρισιν καὶ ἐκλογὴν τοῦ καλοῦ, (καὶ τοιοῦτοι θεία χάριτι ὀλίγοι εἶναι, καὶ ἔτι ὀλιγώτεροι κατ' ὀλίγον θὰ ὑπάρχουν) εἰς τοὺς τοιοῦτους μάταιος ὁ ἔπαινος ἤθελεν εἶσθαι· ὅθεν τούτους συμπαθῶν τις φιλανθρωπῶς πρέπει νὰ τοὺς εὐχηθῆ ἕκ καθαρᾶς καρδίας τὸ ὑγιαίνειν.

Δίκαιον ὅμως πάντοτε καὶ εὐάρεστον εἶναι νὰ εἰδοποιήσῃ τοὺς φιλοκάλους Ὅμογενεῖς τῆς πᾶν ὅ,τι μέλλει νὰ πράξῃ εἰς βελτίωσιν πλειότεραν τῶν ἐκδιδόμενων βιβλίων τῆς.

Καθὼς ἐπεμελήθη ἐξ ἀρχῆς μὲ ζῆλον ἔνδοξον διὰ τοῦ ὁμογενοῦς γνωστοῦ Διορθωτοῦ τῆς νὰ καλλωπίσῃ τὰ βιβλία τῆς τὸν οὐσιώδη καλλωπισμόν, τὴν ἀκριβῆ δηλαδὴ καὶ πλήρη διόρθωσιν· μὲ τὸν αὐτὸν ζῆλον θέλει φροντίσει νὰ εἰσάξῃ εἰς ὅλα ὅσα μέλλουν ἐφεξῆς νὰ τυπωθῶσι βιβλία καὶ τὸν ἐποσειώδη στολισμόν, νέους χαρακτῆρας καὶ ὠραίους, ὁμοίους ἐκείνων, μὲ τοὺς ὁποίους ἐτυπώθη τὸ Μ. Ὁρολόγιον καὶ ὁ Ἀπόστολος πρὸς μεγαλιτέραν τῶν Ὅμογενῶν τῆς εὐχαρίστησιν.

Τοιαῦτα ἔργα προσφέρουσα πρὸς Ὑμᾶς Κύριοι, δὲν ἀμφιβάλλει ἢ Τυπογραφία αὕτη εἰς τὴν ἐπίτευξιν τῆς ἐπιθυμητῆς πολυτίμου Ὑμῶν εὐνοίας. Ὅθεν ἐν χαρᾷ σᾶς εὔχεται εὐλοκρινέστατα καὶ διὰ τοῦ τρίτου τούτου Ἡμερολογίου παρὰ Θεοῦ τοῦ δοτῆρος τῶν ἀγαθῶν ὑγείαν σταθράν, καὶ διαρκῆ εὐτυχίαν.

Ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς Τυπογραφίας
ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΓΑΥΚΗ

Τῆ 7. Μαΐου 1846. ἐν Βενετία.

* **A1647.** — Ἡμερολόγιον καὶ σεληνοδρόμιον τοῦ ἔτους 1849 Ἐν Βενετία Ἐκ τῆς Ἑλλην. Τυπογραφίας τοῦ Φοίνικος

32ο, σ. 64+30 γιὰ τὸ ἰταλικὸ ἡμερολόγιον: *Giornale e Lunario per l' anno 1849 Venezia Tommaso Filippi.*—ΕΒΕ Π 1141—, Γεννάδειος Βιβλιοθήκη: Ρ.604.1. Περιεχόμενα: Μόνον ἡ συνήθης ἡμερολογιακὴ ὕλη.

* **A1648.** — Ἡμερολόγιον καὶ σεληνοδρόμιον τοῦ ἔτους 1853 Ἐν Βενετία Ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ τυπογραφείου τοῦ Ἁγίου Γεωργίου

32ο, σ. 64+32 γιὰ τὸ ἰταλικὸ ἡμερολόγιον: *Giornale e Lunario per l' anno 1853. Venezia Antonio di Tom. Filippi.*—ΕΒΕ Π. 1143—, Μαρκιανὴ Βιβλιοθήκη Βενετίας: *Strenne* 1372.

Περιεχόμενα: Ἡ συνήθης ἡμερολογιακὴ ὕλη καὶ σ. 55-64: *Ποικίλα* (διάφορα ποιηματάκια).

* **A1649.**—Ὁ Ἀπροφήτευτος **Καζαμίας** τοῦ 1853. Ὁ Διανομὲς τῆς Ἐφημερίδος τῶν Μαθητῶν Τοῖς Συνδρομηταῖς αὐτῆς χαί-

ρειν.— Τὴν συνήθειαν τοῦ κόσμου ἱερὸν νομίζω ἕρον, Σᾶς προσφέρω Κύριοί μου ἓνα Καζαμίαν δῶρον. Κ' εὐτυχῶς τὸ νέον ἔτος εὐχομαι Σας νὰ χαρῆτε, Ως δ' ἀντίδωρον ἄς δώσῃ καθεὶς ἕτι προαιρεῖται.— Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τοῦ τυπογραφ. καὶ λιθογραφ. Ἴω. Ἀγγελοπούλου. (Ὁδὸς Ἀθηνᾶς ἀριθ. 274.) 1853

8ο, σ. 2 χ.ἀρ.+ (γ')—δ'+(1)—32.— Βιβλιοθήκη Βουλῆς.

* **A1650.**—**Ἡμερολόγιον καὶ σεληνοδρόμιον** τοῦ ἔτους 1854 Ἐν Βενετίᾳ Ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς Τυπογραφίας τοῦ Φοίνικος

16ο, σ. 63+1 χ.ἀρ.— Μαρκιανὴ Βιβλιοθήκη Βενετίας: Strenne 1373.

* **A1651.**—**Ἡμερολόγιον καὶ σεληνοδρόμιον** τοῦ 1855 Ἐν Βενετίᾳ Ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ Τυπογραφείου τοῦ Ἀγίου Γεωργίου.

32ο, σ. 64.— Βιβλιοθήκη ΕΣΗΕΑ.

Περιεχόμενα: Ἡ συνήθης ἡμερολογιακὴ ὕλη καὶ στίς σ. 59-64: *Ποικίλα* (ποιήματα).

* **A1652.**— Τοῦ διασήμεου ἀστρονόμου **Καζαμία Ἡμερολόγιον** προγνωστικὸν περιέχον Γενικὴν ἔποψιν τοῦ ἔτους 1856. Τὰς διαφόρους φάσεις (τέταρτα) τῆς Σελήνης μὲ σημείωσιν τῶν ἐν αὐτοῖς σημβησομένων.— Τὰς βασιλικὰς, ἔθνικὰς καὶ θρησκευτικὰς ἑορτάς.— Τὰς ἀναχωρήσεις καὶ ἀφίξεις τῶν ταχυδρομείων καὶ ἀτμοκινήτων.— Τὰς ἀτυχεῖς ἡμέρας ἐκάστου μηνός.— Διάφορα ἀστεῖα. Εἰκονογραφίας. Τὸν Αὐτοκράτορα Ἀλέξανδρον, Β'. πασῶν τῶν Ῥωσσιῶν.— Τὴν Αὐτοκράτειρα, καὶ τὸν Μέγαν Δούκα Κωνσταντῖνον.— Τὸ σχέδιον τοῦ Κρόνστατ. Ἐκδοσις δευτέρα. Ἀθῆναι Τύποις Μιλτιάδου Κ. Γκαρπολᾶ. 1855.

8ο, σ. 32+2 λ. μὲ 4 εἰκόνες ἐκτὸς κειμένου. Στὸ ὀπισθόφυλλο: «Τιμᾶται λεπ. 75» — Βιβλιοθήκη ΕΣΗΕΑ.

Στὸ ὀπισθόφυλλο δημοσιεύεται ἡ ἀκόλουθη ἀνκρίνωσις:

Φίλοι Ἀναγνωσταί. Πολλὰ ἡμερολόγια ὑπὸ τὸ ὄνομα Καζαμία, ἐκδίδονται κατ' ἔτος εἰς διάφορα τῆς Ἰταλίας μέρη καὶ εἰς αὐτὴν ἀκόμη τὴν Φαέντζαν, ὅπου ὑπάρχει ὁ ἀληθὴς καὶ γνήσιος Καζαμίας τυπὸνται μυριάδες φυλλάδια, τὰ ὅποια πωλοῦσι καὶ κηρύττουσι ὡς τὰ τοῦ Καζαμία. Τὸ αὐτὸ πράττουσίν τινες εἰς τε τὴν Τουρκίαν καὶ Ἑλλάδα, ἡμεῖς ὅμως εὐτυχῆσαντες νὰ ἀποκτήσωμεν πρὸ ἐτῶν ἀνταποκριτὴν ἀξιόλογον εἰς τὴν πατριδα τοῦ Καζαμία, ἐλάβομεν καὶ πάλιν προσφάτως δι' αὐτοῦ τὸ παρὸν γνήσιον καὶ ἀλάνθαστον ἡμερολόγιον τοῦ

ἀληθοῦς Καζαμία, ὅτι δὲ τὸ παρὸν ἡμερολόγιον εἶναι γνήσιον, τὸ ἀπέδειξε καὶ αὕτη ἡ κοινὴ γνώμη, ζητοῦσα νὰ προμηθευθῇ Καζαμία Τύποις Μιλτιάδου Γκαρπολά.

Κατὰ τὸ τρέχον ὅμως ἔτος, ὁ ἀδελφός μου Ἀλέξανδρος ἐξέδωσε Καζαμίαν, τὸν ὁποῖον κηρύττει γνήσιον καὶ ἀλάνθαστον, (καὶ ὅτι πάντοτε ἐκ τοῦ Τυπογραφείου του ἐξεδίδετο καὶ ὅτι καταχριστικῶς οἰκιοποιούμεθα τὸν Καζαμίαν Γκαρπολά.) Ὅθεν παρακαλῶ τοὺς Κ. Ἀναγνώστας ἵνα παρατηρήσουν, ἐὰν ἀπὸ τὸ 1848 μέχρι σήμερον, δὲν φέρουν τὰ μέχρι τοῦδε ἐκδοθέντα ἡμερολόγια τὸν ἡμέτερον τύπον, ἢ τοῦ ἀδελφοῦ μου.

Εἶμαι εὐέλπις ὅτι οἱ Κ. Ἀναγνώσται θέλουν παρατηρήσει ὅτι τὸ παρ' ἐμοῦ ἐκδοθὲν ἡμερολόγιον εἶναι γνήσιον καὶ ἀλάνθαστον προστούτοις καὶ ὅλαι αἱ ἐν αὐτῷ προῤῥήσεις κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ἐπαλήθευσαν.

Τῇ 9 Νοεμβρίου 1855.

Ἐδῶσθε

Ὁ ἐκδότης

ΜΙΑΤ. Κ. ΓΚΑΡΠΟΛΑΣ

* **A1653.**— Προφητικὸν Ἡμερολόγιον τοῦ διασήμου ἀστρονόμου **Καζαμία**. Μετ' εἰκονογραφιῶν. Διὰ τὸ ἔτος 1856 (Τιμᾶται λεπτὰ 80). Ἐν Ἀθήναις, Ἐκ τῆς τυπογραφίας Ἀνδρέου Κορομηλά. (Ὅδος Ἐρμού, Ἀριθ. 215.)

80, σ. 61+1 χ.ἀρ. Στὸ ἐξώφυλλο, μετὰ τὸ «(Ὅδος Ἐρμού, Ἀριθ. 215)» ἔχει ξανά τὴν ἐνδειξή: 1856.— Βιβλιοθήκη ΕΣΗΕΑ.

Στὸ ὑπισθόφυλλο δημοσιεύεται ἡ ἀκόλουθη ἀνκοίνωσις:

ΦΙΛΑΤΑΤΟΙ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΙ. Εἶναι μὲν ἀληθές ὅτι ὁ Ὑψιστος, μὴ θέλων νὰ ἤμεθα ὅλως ἐν τῷ σκότει, ἠνδόκησε νὰ διαγράψῃ ἐν τοῖς αἰθεροῖς κόσμοις τοῦ μέλλοντος τὰ διαβήματα, ἀλλὰ εἶναι ἐπίσης ἀληθές, ὅτι τὸ δύσκολον τοῦτο ἔργον εἶναι ἀντικείμενον μεγάλης ἐπιστήμης, καὶ οὐχὶ τοῦ τυχόντος ἴδιον. Λέγομεν δὲ τοῦτο, διότι καὶ ἐν Ἑλλάδι, καθὼς καὶ ἐν Ἰταλίᾳ, πολλὰ μὲν κατ' ἔτος ἐκδίδονται ἡμερολόγια, ἀλλὰ τὰ πλεῖστα τούτων, ἵνα μὴ εἴπωμεν ἅπαντα, γέμονσι σφαλμάτων, καὶ σφαλμάτων παχυλῶν, καὶ οὐχ ἥττον ἔχουσι τὴν ἀδιακρισίαν νὰ τιτλοφορῶνται μὲ τοῦ ΚΑΖΑΜΙΑ τὸ ἔνδοξον ὄνομα. Εἶδαμεν τῷ ὄντι κατὰ τύχην δύο Καζαμίας (ἅς τοὺς ὀνομάσωμεν οὕτω, ἀφοῦ τὸ θέλων) τοῦ 1856, ἐκδοθέντας ἐν Ἀθήναις πρὸ ὀλίγου, καὶ ἠπορησαμεν σφόδρα διὰ τὸ μέγεθος καὶ τὴν πληθὺν τῶν σφαλμάτων, καὶ ἔτι περισ-

σότερον διὰ τὸ μέγεθος τῆς ἀδικίας τοῦ νὰ θέσωσι τὸ ὄνομα τοῦ διασήμου Καζαμία, εἰς ἡμερολόγιον, ὄχι μόνον ἀνάξιον τοῦ ὀνόματός του, ἀλλὰ καὶ αὐτοῦ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἡμερολογίου. "Ἐν μάλιστα ἐξ αὐτῶν, ὀλίγου δεῖν νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι συνετάχθη ὑπὸ Ἰνδοῦ, διότι οὐδεμία ἐν αὐτῷ ἐκ τῶν ἑορτῶν μας εἶναι ὀρθή, καὶ οὐδεμία ἐκλείψις ἀληθείας, καὶ δὲν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ἕνεκα τούτου εἰς οὐδὲν ἄλλο, παρὰ μόνον εἰς ἐκεῖνον, ὅστις ὅταν ἀποφασίσῃ νὰ νυμφευθῆ, θελήσῃ νὰ μάθῃ, πόσον μῆκος πρέπει νὰ ἔχῃ ἢ μύτη τῆς συζύγου του! "Ἐν ἄλλο πάλιν ἐπίσης, ἀφοῦ δὲν εἶναι ἀθῶον τῆς κλοπῆς τοῦ ὀνόματος τοῦ Καζαμία, δὲν εἶναι ἀπηλλαγμένον καὶ τῶν περὶ τὰς ἑορτὰς ἀμαρτημάτων, καὶ πολλὰς ἀμφιβολίας μᾶς παρέχει καὶ ὡς πρὸς τὴν γνησιότητα τῆς οὐρανόθεν τῶν προφητειῶν του καταγωγῆς. Καὶ τῇ ἀληθείᾳ ὅταν ὁ Καζαμίας δὲν δύναται νὰ σοὶ λέγῃ μὲ ἀκριβείαν, τὰς ἑορτὰς, τὰς ἐκλείψεις, τὰ τέταρτα τῆς Σελήνης, καὶ τὰς μεταβολὰς τῆς ἀτμοσφαιρᾶς καὶ τῆς πολιτικῆς, ἢ τὸ χειρότερον ὅταν σοὶ λέγῃ ψεύδη, καὶ περιορίζεται μόνον εἰς τὸν πανηγυρικὸν τῶν ἐπ' ἀμαθείᾳ διαπροσφάντων, μὲ τὸν προνοητικὸν βέβαια σκοπὸν τοῦ νὰ ἀπολαύσῃ καὶ ὁ συντάκτης αὐτοῦ μετὰ ταῦτα παρ' ἄλλων τὸ ἴδιον, δὲν εἰξεύρομεν εἰς τί δύναται νὰ σοὶ χρησιμεύσῃ.

Τὰ ὀλίγα ταῦτα ἐκρίναμεν ἀναγκαῖον νὰ σᾶς εἴπωμεν, διὰ νὰ προφυλάξωμεν τὸ μὲν βαλάντιόν σας ἀπὸ μάταιον ἔξοδον, ὑμᾶς δὲ ἀπὸ τὰ ψεύδη τῶν ψευδεπιγράφων Καζαμιῶν. Τὸ παρὸν ὅμως Ἡμερολόγιον, ἀντίγραφον γνήσιον τοῦ καθ' ἡμετέρας Καζαμίας, ἐπιδιορθωθὲν πρὸς τούτοις ἐν Ἀθήναις ὑπὸ ἀνδρὸς δοκίμου, καὶ ἐν δεόντι ὑπὸ ἀστρονόμου, ἔχει ἀνοικτὰς τὰς ἀγκάλας του εἰς τοὺς διψῶντας προφητειῶν ἀληθῶν, καὶ σώζει πάντας ἀπὸ τῶν ἀστρολόγων, τῶν μὴ βλεπόντων καθαρώς τὸν ὀρίζοντα (κατὰ τὴν ἰδίαν των ὁμολογίαν).

"Ἐρῶσθε.

* **A1654.** — Τοῦ διασήμου ἀστρονόμου **Καζαμίου Ἡμερολόγιον** προγνωστικὸν τοῦ βισέκτου ἔτους 1856. Περιέχον: Γενικὴν ἔποψιν τὰς διαφόρους φάσεις (τέταρτα) τῆς Σελήνης καὶ τὰ ἐν αὐταῖς συμβησόμενα. — Τὰς Βασιλ. Ἐθνικὰς καὶ Ἐρησκευτικὰς ἑορτὰς. — Τὰς ἀναχωρήσεις καὶ ἀφίξεις τῶν ταχυδρομείων καὶ Ἀτμοπλοίων. — Προφητείας ἀξιολόγους. — Χαρτοσκοπίαν. — Διηγῆματα, ἀστεῖα, διάφορα. — Εἰκονογραφίας τῶν ἐπισημοτέρων μαχῶν, κτλ. Ἀθήνησι, τύποις Ἀλεξάνδρου Γκαρπολά. 1856.

80, σ. 64 + 2 χ.ἀρ. Στὸ ὀπισθόφυλλο: «Τιμᾶται λεπτὰ 75». Πολλὰς ξυλογραφίας. Στὴς σ. 41 - 47: «Ἡμερολόγιον τοῦ Ἀνατολικοῦ πολέμου». — Πβ. ΓΜ 7007. — Βιβλιοθήκη Μ. Χαριτάτου.

* **A1655.**— Τοῦ διασήμου ἀστρονόμου **Καζαμία Ἡμερολόγιον** προγνωστικὸν περιέχον Γενικὴν ἔποψιν ἐπὶ τοῦ ἔτους 1856 Τὰς διαφόρους τῆς σελήνης φάσεις μετὰ σημειώσεων τῶν ἐν αὐταῖς συμβησομένων.— Τὰς βασιλικὰς, ἔθνικὰς καὶ θρησκευτικὰς ἐορτάς.— Τὰς ἀναχωρήσεις καὶ ἀφίξεις τῶν τε ταχυδρομείων καὶ ἀτμοκινήτων.— Τὰς ἐκλείψεις τοῦ τε Ἡλίου καὶ τῆς Σελήνης.— Διάφορα ἀστεῖα καὶ διαφόρους μαντείας.— Τὰς ἀτυχεῖς ἐκάστου μηνὸς ἡμέρας.— Περὶ ἐκλογῆς Συζύγου ἐξ ἀμφοτέρων τῶν φυλῶν, πρὸς παραγωγὴν τέκνων ὠραίων.— Εἰκονογραφαίαι διάφοροι. Ἀστεροσκοπεῖον Ἀθηνῶν. Ἀθήνησι, Τύποις Σοφοκλέους Γκαρπολᾶ. Κατὰ τὴν ὁδὸν Ἐρμοῦ. Ἀρθ. 55. 1856

8ον, σ. 40+3 λ.+4 γ.ἀρ.— Βιβλιοθήκη Βουλῆς —, Βιβλιοθήκη Μ. Χαριτάτου.

* **A1656.**— **Ἡμερολόγιον καὶ σεληνοδρόμιον** τοῦ ἔτους 1857 Ἐν Βενετίᾳ Ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς Τυπογραφίας τοῦ Φοίνικος

16ο, σ. 63+1 λ.— Μαρκιανὴ Βιβλιοθήκη Βενετίας: Strenne 1376.

* **A1657.**— Τοῦ διασήμου ἀστρονόμου **Καζαμία Ἡμερολόγιον** προγνωστικὸν περιέχον Γενικὴν ἔποψιν τοῦ ἔτους 1859. Ἀστεροσκοπεῖον Ἀθηνῶν. Ἐν Ἀθήναις, Τύποις Σοφοκλέους Κ. Γκαρπολᾶ. 1859.

8ο, σ. 48+2 γ.ἀρ.— Βιβλιοθήκη ΕΣΗΕΑ.

* **A1658.**— Τοῦ διασήμου ἀστρονόμου **Καζαμία Ἡμερολόγιον** προγνωστικὸν περιέχον Γενικὴν ἔποψιν τοῦ ἔτους 1859. Περιλήψεις τῶν ἐμπεριεχομένων [. . .] (Ἐκδόσις τρίτη ἐπὶ τὸ τελειότερον) Ἐν Ἀθήναις τύποις Δ. Ἀθ. Μαυρομαμάτη 1859.

8ο, σ. 40+2 γ.ἀρ.— Οἱ δύο πρῶτες ἐκδόσεις λαυθάνουν.— Βιβλιοθήκη Βουλῆς —, Βιβλιοθήκη ΕΣΗΕΑ.

* **A1659.**— Ὁ περίφημος **Καζαμίας**. Τοῦ βισέκτου ἔτους 1860. (Ἔτος Ζ'). Ἐν Ἀθήναις. 1859

8ο, σ. 48.— Στὸ ὀπισθόφυλλο: «Τιμᾶται λεπτὰ 75».— Βιβλιοθήκη Βουλῆς. Στὸ ὀπισθόφυλλο δημοσιεύεται ἡ ἀκόλουθη ἀγγελία:

ΑΓΓΕΛΙΑ ΣΠΟΥΔΑΙΟΤΑΤΗ. Ὅλαι αἱ περὶ τῶν φάσεων τῆς Σελήνης καὶ αἱ περὶ τοῦ Ἡλίου σημειώσεις δύο Ἰταλικῶν ἡμερολογίων τοῦ 1860, φερόντων ψευδωνύμους τὸν τίτλον τοῦ Καζαμία τὰ ὁποῖα ἐλάβομεν ἐξ Ἰταλίας, καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἡμερολογίου τῆς Βενετίας καθὼς καὶ ἄλλων ἡμερολογίων, ἐκδοθέντων ἐνταῦθα, εἶναι ἐσφαλμένοι.

Ἐξ ἐναντίας αἱ τοῦ παρόντος, ἐρανισθεῖσαι ἀπὸ τὰ ἀσφαλέστερα ἡμερολόγια τῆς Γαλλίας καὶ Ἀγγλίας καὶ ἐξακριβωθεῖσαι ἐν Ἀθήναις ὑπὸ Ἑλληρος ἐπιστήμονος, εἶναι καὶ ἀκριβέσταται καὶ λεπτομερεῖς. Ἄρκει νὰ ῥίψη ἐν βλέμμα ὁ ἀναγνώστης εἰς τοῦτο διὰ νὰ πεισθῇ ὅτι δὲν ἀντεγράψαμεν ἀνεξετάστως ξένα ἡμερολόγια. Θέλει ἐπίσης παρατηρήσει, ὅτι δὲν ἔγινεν ἐνταῦθα μέχρι τῆς σήμερον δηλαδή, τὴν σημείωσιν τῆς ἀξομειώσεως τῶν ἡμερῶν καὶ τῶν νυκτῶν ὑπολογισθεῖσαν, ὅχι κατὰ τὸν μεσημβρινὸν τῆς Ἰταλίας, ὅπως μέχρι τοῦδε ἀλλὰ κατὰ τὸν τῶν Ἀθηρῶν.

* **A1660.**— Τοῦ διασήμου ἀστρονόμου **Καζαμία Ἡμερολόγιον** προγνωστικὸν περιέχον Γενικὴν ἔποψιν τοῦ ἔτους 1860. Περιλήψις τῶν ἐμπεριεχομένων. Διάφοροι τῆς σελήνης φάσεις μετὰ σημειώσεων τῶν ἐν αὐταῖς συμβησομένων.— Αἱ Βασιλικαί, ἔθνικαὶ καὶ θρησκευτικαὶ ἑορταί. Αἱ ἀναχωρήσεις καὶ ἀφίξεις τῶν τε ταχυδρομείων καὶ ἀτμοκινήτων.— Αἱ ἐκλείψεις τοῦ τε Ἡλίου καὶ τῆς Σελήνης.— Πίναξ τῶν νομισμάτων — Τοκολόγιον παντοτεινόν.— Τὰς ἀνατολάς καὶ δύσεις τοῦ ἡλίου καὶ τὸ μέγεθος τῶν ἡμερῶν καὶ νυκτῶν.— Γεωργικὸν ἡμερολόγιον. Ἀστεῖα διάφορα.— Χρονολογικὸς πίναξ τοῦ Ἰταλικοῦ πολέμου.— Εἰκονογραφαὶ διάφοροι. Βίκτωρ Ἐμμανουὴλ Βασιλεὺς τῆς Σαρδηνίας. Καβούρ Προθυπουργὸς αὐτοῦ. Γαριβάλδης στρατηγὸς τῆς Σαρδηνίας κτλ. Ἐν Ἀθήναις Τυπογραφεῖον Δ.Α. Μαυρομαμάτη. 1860.

80, σ. 44+3 εἰκ. ἐκτὸς κειμένου. Στὸ ἐξώφυλλο: (Ἐκδοσις δευτέρα). Τιμῆται λεπτά 75.— Βιβλιοθήκη Μ. Χαριτάτου.

Στὸ ὀπισθόφυλλο δημοσιεύεται τὸ ἀκόλουθο κείμενο:

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ. Πολλοὶ κατ' ἔτος ἐκδίδουσιν ὑπὸ τὸ ὄνομα *Καζαμία* διάφορα ἡμερολόγια, τὰ ὁποῖα εἶναι ἢ συρροή ἐκ τῶν τοῦ παρελθόντος ἔτους ἡμερολογίων, ἢ μεταφράσεις ἐκ τῶν Γερμανικῶν πρὸς ἀπόδειξιν δὲ τῆς ἀληθείας ταύτης ἄρκει νὰ ῥίψη τις ἐν βλέμμα ἐπὶ τοῦ ἐσχάτως ἐκδοθέντος ἡμερολογίου καὶ παραβάλλη αὐτὸ μὲ τὸ ἡμέτερον ὅπως πεισθῇ ὅτι καὶ αἱ φάσεις τῆς σελήνης καὶ αἱ ἐκλείψεις τοῦ τε ἡλίου καὶ τῆς σελήνης εἶναι ὅλως διόλου λανθασμένοι, ἐνῶ ἡμεῖς ἐλάβαμεν αὐτὰς καθὼς καὶ τὰς ἀνατολάς καὶ δύσεις τοῦ ἡλίου ἀπὸ τὸν ἐνταῦθα ἀξιότιμον Καθηγητὴν τῶν μαθηματικῶν καὶ τῆς ἀστρονομίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ καὶ διευθυντὴν τοῦ Ἀστεροσκοπείου Κύριον Παππαδάκην.

Ἐλπίζομεν δὲ τὸ ἐρχόμενον ἔτος, Κύριοι, νὰ Σᾶς δώσωμεν, σὺν Θεῷ, *Καζαμίαν* καθ' ὅλα Εὐρωπαϊκόν, καὶ χρήσιμον εἰς τὴν κοινωνίαν.

* **A1661.**— Τοῦ διασήμου ἀστρονόμου **Καζαμία Ἡμερολόγιον** προγνωστικὸν περιέχον Γενικὴν ἔποψιν τοῦ Βισέκτου ἔτους 1860. Περιλήψεις τῶν ἐμπεριεχομένων. Διάφοροι τῆς σελήνης φάσεις μετὰ σημειώσεων τῶν ἐν αὐταῖς συμβησομένων— Αἱ Βασιλικαί, ἐθνικαί καὶ θρησκευτικαὶ ἑορταί. Αἱ ἀναχωρήσεις καὶ ἀφίξει. τῶν τε ταχυδρομείων καὶ ἀτμοκινήτων.— Αἱ ἐκλείψεις τοῦ τε Ἡλίου καὶ τῆς Σελήνης.— Πίναξ τῶν νομισμάτων— Τοκολόγιον παντοτεινόν.— Τὰς ἀνατολάς καὶ δύσεις τοῦ ἡλίου καὶ τὸ μέγεθος τῶν ἡμερῶν καὶ νυκτῶν.— Γεωργικὸν ἡμερολόγιον. Ἀστεῖα διάφορα. Ἐξήγησις τῶν παιγνιοχάρτων.— Χρονολογικὸς πίναξ τοῦ Ἰταλικοῦ πολέμου.— Εἰκονογραφαὶ διάφοροι. Βίκτωρ Ἐμμανουὴλ Βασιλεὺς τῆς Σαρδηνίας, Καβούρ Προθυπουργὸς αὐτοῦ Γαριβάλδης στρατηγὸς τῆς Σαρδηνίας κτλ. (Ἐκδοσις Τρίτη) Ἐπηυξημένη καὶ διορθωμένη, περιέχουσα συγχρόνως καὶ τὸ νέον Ἑλλ. δρομολόγιον τῶν ἀτμοκινήτων, Τιμᾶται Δραχμῆς. Ἐν Ἀθήναις τυπογραφεῖον Δ.Α. Μαυρομαμάτη. 1859.

8ο σ. 50+4 χ.ἀρ.— Ἡ τρίτη ἔκδοσις εἶναι χρονολογημένη 1859, ἐνῶ ἡ δευτέρη 1860.— Βιβλιοθήκη Βουλῆς.

* **A1662.**— Ἡμερολόγιον καὶ σεληνοδρόμιον τοῦ ἔτους 1861 Ἐν Βενετίᾳ Ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς Τυπογραφίας τοῦ Φοίνικος

32ο, σ. 63+1 χ.ἀρ.— Βιβλιοθήκη ΕΣΗΕΑ—,Μαριανὴ Βιβλιοθήκη Βενετίας: Strenne 1337.

Περιεχόμενα: Ἐκτὸς τῆς συνήθους ἡμερολογιακῆς ὕλης στίς σ. 55 - 63: Ἡ κόμη τῆς Σοφίας (διήγημα).

* **A1663.**— Τοῦ διασήμου ἀστρονόμου **Καζαμία Ἡμερολόγιον** προγνωστικὸν περιέχον Γενικὴν ἔποψιν τοῦ ἔτους 1861. Ἀστεροσκοπεῖον Ἀθηνῶν Ἐκδοσις δευτέρα ὑπὸ Σοφοκλέους Κ. Γκαρπολά. Ἀθῆναι.

8ο, σ. 45+1 χ.ἀρ. Στὴν τελευταία σελίδα: Τύποις Φ. Καραμπίνη καὶ Κ. Βάφα.— Στὸ ἐξώφυλλο παραλείπεται ἡ ἔνδειξις: «Ἀστεροσκοπεῖον Ἀθηνῶν ἔκδοσις δευτέρα».— Βιβλιοθήκη Μ. Χαριτάτου.

* **A1664.**— Τοῦ διασήμου ἀστρονόμου **Καζαμία Ἡμερολόγιον** προγνωστικὸν Μετ' εἰκονογραφῶν διὰ τὸ ἔτος 1861. Περιλήψεις τῶν ἐμπεριεχομένων. 1. Ἀνατολὴ καὶ δύσις τοῦ Ἡλίου, καὶ μέγεθος τῶν ἡμερῶν καὶ νυκτῶν ἐν Ἀθήναις.— 2. Αἱ Βασιλικαί, ἐθνικαὶ καὶ θρησκευτικαὶ ἑορταί.— 3. Ἀναχωρήσεις καὶ ἀφίξεις τῶν ταχυδρομείων.— 4. Δρομολόγιον ὀριστικὸν καὶ ἀκριβὲς τῶν ἑλλ. ἀτμοκινήτων, καθὼς καὶ τῶν Γαλλικῶν, Αὐστριακῶν καὶ Ῥωσικῶν.— 5. Ναῦλοι

ἐπιβατῶν.— 6. Τὰς ἀτυχεῖς ἡμέρας ἐκάστου μηνός.— 7. Αἱ ἐκλείψεις τοῦ τε ἡλίου καὶ τῆς σελήνης.— 8. Πίναξ τῶν νομισμάτων (ταρίφα.— 9. Τὰς ἐποχὰς καὶ τὸ πασχάλιον.— 10. Τὸ μηνολόγιον μὲ τὰς σημειώσεις τῶν διαφόρων φάσεων τῆς σελήνης καὶ τῶν ἐν αὐταῖς συμβησομένων.— 11. Ποικίλλα ἐξήγησις τῶν παιγνιοχάρτων.— 12. Ἀστεῖα διάφορα.— 13. Μ έ τ ρ α κ α ι σ τ α θ μ ἄ τῶν εὐρωπαϊκῶν μεταφερόμενα εἰς τὴν τουρκικὴν ὁκᾶ καὶ πῆχυν — 14. Τραχῳδιον τοῦ Κρινολίνου.— 15. Εἰκονογραφίαι διάφοροι κτλ. Τιμᾶται Δραχμῆς. Ἐν Ἀθήναις Τυπογραφεῖον Δ.Α. Μαυρομαμάτη. 1860.

8ο, σ. 47+1 χ.ἄρ.— Βιβλιοθήκη Βουλῆς.

* **A1665.**— Τοῦ διασήμου ἀστρονόμου **Καζαμία Ἡμερολόγιον** προγνωστικὸν διὰ τὸ ἔτος 1862 Περίληψις τῶν ἐμπεριεχομένων. [Ἐναχω]ρήσεις καὶ ἀφίξεις τῶν ταχυδρομείων.— Δρομολόγιον τῶν Ἑλλη[νικῶν, Γαλ]λικῶν, Αὐστριακῶν καὶ Ῥωσικῶν ἀτμοκινήτων.— Ναῦλοι τῶν [...] — Δρομολόγιον τῶν Ἑλλ. Λεοφορειῶν.— Ἀνατολὴ καὶ δύσεις τοῦ [...] μέγεθος τῶν ἡμερῶν καὶ νυκτῶν.— Βασιλικαί, ἔθνικαὶ καὶ θρη[σκευτικαί] ἑορταί.— Τὰς εὐτυχεῖς καὶ ἀτυχεῖς ἡμέρας ἐκάστου μηνός.— Τὰς [...] καὶ τὸ Πασχάλιον.— Τὸ μηνολόγιον μὲ τὰς σημειώσεις τῶν διαφόρων φάσεων τῆς Σελήνης, καὶ τῶν ἐν αὐταῖς συμβησομένων.— Αἱ ἐκλείψεις[...] Ἡλίου καὶ τῆς Σελήνης.— Ἀστεῖα, Εἰκονογραφίαι, κτλ. Τιμᾶται λεπτὰ 75. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τοῦ τυπογραφείου Κ. Μηλιάδου καὶ Σ. Ἰγνατιάδου. (Ὁδὸς Αἰσχύλου, Ἀριθ. 321). 1861

8ο, σ. 3 χ.ἄρ.+4—40+6 χ.ἄρ.— Τὸ ἀντίτυπο ποῦ χρησίμεψε γι' αὐτὴ τὴν περιγραφὴ εἶναι φθαρμένο. Μέσα σὲ ἀγκύλες συμπλήρωσα τίς λέξεις ποῦ λείπουν.— Βιβλιοθήκη Βουλῆς.

* **A1666.**— Τοῦ διασήμου ἀστρονόμου **Καζαμία Ἡμερολόγιον** προγνωστικὸν τοῦ ἔτους 1862 Περιέχον Γενικὴν ἔποψιν τοῦ ἔτους 1862. Τὰς διαφόρους φάσεις (τέταρτα) τῆς Σελήνης μὲ σημείωσιν τῶν ἐν αὐταῖς συμβησομένων. Τὰς Βασιλικὰς, Ἐθνικὰς καὶ Θρησκευτικὰς ἑορτάς. Τὰς ἀναχωρήσεις καὶ ἀφίξεις τῶν Ταχυδρομείων καὶ Ἀτμοκινήτων. Προγνωστικὰ διάφορα. Ἀνέκδοτα, ἀστεῖα κτλ. ὑπὸ Α.Κ.Γ. Ἔτος Β'. Ἐκδίδεται ὑπὸ Νικολάου Β. Νάκη. Ἐν Ἀθήναις τύποις Δημητρίου Καρακατσάνη. Ὁδὸς Ἁγίου Μάρκου ἀριθ. 188. 1861

8ον, σ. 1 χ.ἄρ.+2 - 48.— Βιβλιοθήκη Βουλῆς.

* **A1667.**— Τοῦ διασήμεου ἀστρονόμου **[Κ]αζαμία [Ἡμερολόγιον** προγνωστικὸν Μετ' εἰκονογραφιῶν διὰ τὸ ἔτος 1862. Περίληψις τῶν ἐμπεριεχομένων. [Ἀνατολ]αὶ καὶ δύσεις τοῦ Ἡλίου μέγεθος τῶν ἡμερῶν καὶ νυκτῶν ἐν Ἀθήναις.— [Αἱ Βασιλικ]αί, ἔθνικαὶ καὶ θρησκευτικαὶ ἑορταί.— Ἀναχωρήσεις καὶ ἀφίξεις τῶν [ταχυδρομεί]ων καὶ ἀτμοκινήτων, καὶ αἱ τιμαὶ τῶν ναύλων.— Τὸ νέον γραμματό[σημον].— Ἐμπορικαὶ πανηγύρεις ἐν Ἑλλάδι.— Ἐποχαὶ καὶ Πασχάλιον.— Γενικὴ [ἔποψις τῶν] συμβησομένων.— Αἱ ἀτυχεῖς ἡμέραι καὶ αἱ ἐκλείψεις τῆς τε σελήνης [καὶ τοῦ ἡλίου].— Τὸ μηνολόγιον μὲ τὰς διαφόρους φάσεις τῆς σελήνης.— Προφητεῖαι [. . .] Ὠρωσκόπιον διὰ τοὺς ἄνδρας καὶ τὰς γυναῖκας.— Πίναξ τῶν νομισμά[των, Διά]φορα. Τραγῳδιον εἰς τὸν φυλάττοντα στρατιώτην σ κ ο π ὀ ς (βάρδια). [Εἰκονο]γραφία. Τὰ δώδεκα ζῳδια, ὁ Γαριβάλδης, ἡ Ἑλλάς. (Ἔτος Δ΄.) Τιμᾶται Δραχμῆς. Ἐν Ἀθήναις Τυπογραφεῖον Δ.Α. Μαυρομαμάτη. 1861.

80, σ. 51+3 χ.ἀρ.— Συμπλήρωσα μέσα σὲ ἀγκύλες τὶς λέξεις τοῦ τίτλου ποὺ δὲν διακρίνονται καλὰ στὸ ἀντίτυπο ποὺ χρησίμεψε γι' αὐτὴ τὴν περιγραφή.— Βιβλιοθήκη Βουλῆς.

* **A1668.**— Τοῦ διασήμεου ἀστρονόμου **Καζαμία Ἡμερολόγιον** προγνωστικὸν Μετ' εἰκονογραφιῶν διὰ τὸ ἔτος 1863. Περίληψις τῶν ἐμπεριεχομένων. Ἀνατολαὶ καὶ δύσεις τοῦ Ἡλίου μέγεθος τῶν ἡμερῶν καὶ νυκτῶν ἐν Ἀθήναις.— Αἱ βασιλικαί, ἔθνικαὶ καὶ θρησκευτικαὶ ἑορταί.— Ἀναχωρήσεις καὶ ἀφίξεις τῶν τε ταχυδρομεῖων καὶ ἀτμοκινήτων, καὶ αἱ τιμαὶ τῶν ναύλων.— Πίναξ τῶν νομισμάτων.— Ἐμπορικαὶ πανηγύρεις ἐν Ἑλλάδι.— Ἐποχαὶ καὶ Πασχάλιον.— Γενικὴ Ἐποψις τῶν συμβησομένων.— Αἱ ἀτυχεῖς ἡμέραι καὶ αἱ ἐκλείψεις τῆς τε σελήνης καὶ τοῦ ἡλίου.— Τὸ μηνολόγιον μὲ τὰς διαφόρους φάσεις τῆς σελήνης.— Νόμος περὶ Ἐθνοφυλακῆς ἐν Ἑλλάδι.— Ὠρωσκόπιον διὰ τοὺς ἀσθενεῖς.— Τραγῳδιον.— Εἰκονογραφία. Τὰ δώδεκα ζῳδια, οἱ ἐν Ναυλίῳ καὶ Κύθνω ἐπαναστᾶται. (Ἔτος Ε΄. Ἐκδοσις Α΄.) Τιμᾶται Δραχ. 1. Ἐν Ἀθήναις τυπογραφεῖον Δ.Α. Μαυρομαμάτη. 1862.

80, σ. 64.— Βιβλιοθήκη Μ. Χαριτάτου. Στὸ ὀπισθόφυλλο δημοσιεύεται ἡ ἐξῆς «Εἰδοποίησις»:

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ. Πολλοὶ κατ' ἔτος ἐκδίδουσι ὑπὸ τὸ ὄνομα Καζαμία διάφορα ἡμερολόγια· τινὲς μάλιστα ἔσπευσαν ἐφέτος νὰ τυπώσωσι τοιαῦτα χωρὶς νὰ προσμένωσι τὴν ἐκδοσιν τῶν εὐρωπαϊκῶν, ὥστε δὲν εἶναι εἰμὴ ἀπλή μετατύπωσις ἢ συρῶσφι τῶν τοῦ παρελθόντος ἔτους. Ἐπιθυμοῦντες ὁμως ἡμεῖς νὰ δίδωμεν εἰς τὸ κοινὸν κατ' ἔτος

Καζαμίαν ὠφέλιμον εἰς πάντα ἄνθρωπον ἐφροντίσαμεν νὰ καταστήσωμεν αὐτὸν ποικίλον, ὡς ἐκ τῆς ἐκλογῆς τῆς ὕλης, προσθέσαντες εἰς τὸ τέλος αὐτοῦ καὶ τὸν νεωστὶ ἐκδοθέντα περὶ Ἐθνοφυλακῆς Νόμον.

* **A1669.**— Τοῦ διασήμου ἀστρονόμου **Καζαμία Ἡμερολόγιον** προγνωστικὸν Μετ' εἰκονογραφιῶν διὰ τὸ ἔτος 1863. Περίληψις τῶν ἐμπιεριομένων. Ἀνατολαὶ καὶ δύσεις τοῦ Ἡλίου μέγεθος τῶν ἡμερῶν καὶ νυκτῶν ἐν Ἀθήναις.— Αἱ ἐθνικαὶ καὶ θρησκευτικαὶ ἑορταί.— Ἀναχωρήσεις καὶ ἀφίξεις τῶν τε ταχυδρομείων καὶ ἀτμοκινήτων, καὶ αἱ τιμαὶ τῶν ναύλων.— Πίναξ τῶν νομισμάτων.— Ἐμπορικαὶ πνηγύρεις ἐν Ἑλλάδι.— Ἐποχαὶ καὶ Πασχάλιον.— Γενικὴ ἔποψις τῶν συμβησομένων.— Αἱ ἀτυχεῖς ἡμέραι καὶ αἱ ἐκλείψεις τῆς τε σελήνης καὶ τοῦ ἡλίου.— Τὸ μνηολόγιον μὲ τὰς διαφόρους φάσεις τῆς σελήνης.— Ἡμεροσκόπιον διὰ τοὺς ἀσθενεῖς.— Ὑμνος ἀδόμενος κατὰ τὴν ἔξωσιν τοῦ Ὁθωνος.— Βιογραφία τοῦ Ἀλφρέδου.— Εἰκονογραφία. Τὰ δώδεκα ζῶδια, ὁ Ἀλφρέδος, οἱ ἐν Ναυπλίῳ καὶ Κύθνῳ ἐπαναστᾶται ὁ Γαριβάλδης. (Ἔτος Ε'. Ἐκδοσις Ε'. ἐπηυξημένη.) Τιμᾶται Δρ. Χμῆς. Ἐν Ἀθήναις Τυπογραφεῖον Δ. Α. Μαυρομαμάτη. 1862.

8ο, σ. 42+1 χ.ἀρ.+1 λ.— Γιὰ τὴν πρώτη ἐκδοσὴ βλ. ἐδῶ, ἀρ. Α1666. Οἱ τρεῖς ἐνδιάμεσοι ἐπανεκδόσεις (δεύτερη, τρίτη, τετάρτη) λαμβάνουν.— Βιβλιοθήκη Βουλῆς.

Δ' ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΕΙΣ ΣΤΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΚΙΝΗ-ΜΕΞΑ

Δημοσιεύω ἐδῶ περιγραφῆς ἀπὸ αὐτοψία ἡμερολογίων ποὺ στῆ Βιβλιογραφία Γκίνη - Μέξα καὶ σὲ προσθήκης τῆς (Πίου, *Un projet*, ὁ.π.= Ἐρανιστῆς), τ. ΙΓ' 1976, σ. 89 ἐξ.) ἐνσωματώθηκαν ἀπὸ ἐμμεσες ἐνδείξεις.

* **360.**— **Μηνολόγιον** πρόχειρον τοῦ χιλιστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ πέμπτου Ἔτους. 1805. Μετὰ προσθήκης τῶν μηνῶν Ἑλλήνων, Ἐβραίων τε, καὶ Τούρκων, καὶ ἄλλων Διαφόρων ἀξιολόγων εἰδήσεων. Ἐνετίησι. Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων.

12ο, σ. 48.— Βιβλιοθήκη Κ.Θ. Δημαρχ.

Περιεχόμενα: σ. 2: *Περίληψις* σ. 3: *Χρονολογία μερικὴ* — *Ἐποχαὶ* σ. 4: *Πασχάλιον* σ. 5: *Εἶδησις* (πότε ἄρχονται τὰ ἐμπορικὰ πανηγύρια εἰς Λεβάντε, καὶ εἰς Λειψίαν.) σ. 7: *Σεληνοδρόμιον* σ. 8: *Προγνωστικὸν* σ. 9 - 39: *Ἐορτολόγιον* σ. 40: *Μῆνες τῶν παλαιῶν Ἑλλήνων* σ. 42: *Ἀριθμοὶ* σ. 44: *Πόθεν ἔλαβον τὴν ὀνομασίαν τὰ ἰβ'. Σημεῖα τοῦ Ζωδιακοῦ.*

* **A1471.**—**Ἡμερολόγιον καὶ σεληνοδρόμιον** τοῦ ἔτους 1843. Ἐν Βενετία Ἐκ τῆς Ἑλλην. Τυπογραφίας τοῦ Φοίνικος

32ο, σ. 64+30 γιὰ τὸ ἰταλικὸ ἡμερολόγιον: *Giornale e Lunario per l' anno 1843 Venezia Tommaso Filippi.*— EBE II 1141 —, Μαρκιανὴ Βιβλιοθήκη Βενετίας: Strenne 1368.

Περιεχόμενα: σ. 3 - 9: *Εἶδησις* σ. 10 - 11: *Ἐποχαί* σ. 12 - 13: *Προγνωστικὸν* σ. 14: *Πασχάλιον* σ. 45 - 54: *Ἐορτολόγιον* σ. 55 - 60: *Ἐπιστολὴ διπλοῦ νοήματος* σ. 60-61: *Γνωμικά τινα* σ. 61 - 63: *Γρίφος* σ. 63 - 64: *Ἐρωτικόν: Σύντροφος* (*Ἐκ τῶν τοῦ Χριστοπούλου*)— *Λύσις τῶν Γρίφων.*

* **4371.**—**Ἡμερολόγιον καὶ σεληνοδρόμιον** τοῦ ἔτους 1847 Ἐν Βενετία Ἐκ τῆς Ἑλλην. Τυπογραφίας τοῦ Φοίνικος

32ο, σ. 64+30 γιὰ τὸ ἰταλικὸ ἡμερολόγιον: *Giornale e Lunario per l' anno 1847 Venezia Tommaso Filippi.*— EBE II 1141.

Περιεχόμενα: Ἐκτὸς τῆς συνήθους ἡμερολογιακῆς ὕλης, στίς σ. 47 - 64: *Ποικίλα: Ὁ πτωχὸς τῶν Παρισίων.*

* **10765.**— Προφητικὸν **ἡμερολόγιον** τοῦ διασήμεου ἀστρονόμου **Καζαμία**. Μετ' εἰκονογραφιῶν. Διὰ τὸ ἔτος 1855. (Τιμᾶται λεπτ. 80.). Ἐν Ἀθήναις. Ἐκ τῆς τυπογραφίας Ἀνδρέου Κορομηλαῦ. (Ὀδὸς Ἐρμού, Ἀριθ. 215). 1855.

8ο, σ. 68.— Βιβλιοθήκη Βουλῆς.

* **A1539.**—**Ἡμερολόγιον καὶ σεληνοδρόμιον** τοῦ 1859 Ἐν Βενετία Ἐκ τοῦ Ἑλλην. Τυπογραφείου τοῦ Ἀγίου Γεωργίου.

32ο, σ. 47+1 λ. καὶ 28+12 χ.ἀρ. γιὰ τὸ ἰταλικὸ ἡμερολόγιον: *Giornale e Lunario per l' anno 1859 Venezia Ant. Tom. Filippi.*— EBE II 1143.

Περιεχόμενα: Ἐκτὸς ἀπὸ τὴν συνήθη ἡμερολογιακὴ ὕλη καί: Νέο νομισματικὸ σύστημα στὴν Αὐστρία.

* **A1550.**— Τοῦ διασήμεου ἀστρονόμου **Καζαμία Ἡμερολόγιον** προγνωστικὸν τοῦ ἔτους 1861. Περιέχον γενικὴν ἔποψιν τοῦ ἔτους 1861. Τὰς διαφόρους φάσεις (τέταρτα) τῆς Σελήνης μὲ σημείωσιν τῶν ἐν αὐταῖς συμβησομένων. Τὰς Βασιλικὰς Ἐθνικὰς καὶ Θρησκευτικὰς Ἐορτάς. Τὰς ἀναχωρήσεις καὶ ἀφίξεις τῶν Ταχυδρομείων καὶ Ἀτμοκινήτων. Προγνωστικὰ διάφορα. Μικρὰς μυθιστορίας, διάφορα, κτλ. Ὑπὸ *Α.Κ.Γ.* Ἐν Ἀθήναις, τύποις τοῦ Μέλλοντος τῆς Πατρίδος. Ὀδὸς Ἀγίου Μάρκου ἀριθ. 188. 1860

8ο, σ. 48. Ἡ περιγραφή τοῦ Πιου, *Un projet*, ὁ.π., ἀρ. 303 [= A1550], στηρίζεται μόνον στὸ ἐξώφυλλο αὐτοῦ τοῦ Καζαμία, ὅπου ἀντὶ «Ὑπὸ Α. Κ. Γ.» ἔχει: «ἔτος Α' Ἐκδίδεται ὑπὸ Νικολάου Β. Νάκη».— Βιβλιοθήκη Μ. Χαριτάτου.

Ε' ΛΑΝΘΑΝΟΥΣΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΩΝ

Ἀπὸ διάφορες πηγές καὶ κυρίως ἀπὸ πληροφορίες ποὺ παρέχουν γνωστές ἐκδόσεις ἡμερολογίων, μποροῦμε νὰ ἐπισημάνουμε ἀρκετές ἐκδόσεις ἡμερολογίων τῶν ὁποίων δὲν ἔχει ἐντοπισθεῖ, ἀκόμη, ἀντίτυπο. Δημοσιεύω, ἐδῶ, τὸν σχετικὸ πίνακα καὶ γιὰ νὰ ὁλοκληρώσω τὴν εἰκόνα σχετικὰ μὲ τὶς ἐκδόσεις ἡμερολογίων στὰ χρόνια 1800-1863 καὶ μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ εὐκολυνθεῖ ἡ ἀνέυρεση ἀντιτύπων τους. Γνωρίζουμε, λοιπόν, ὅτι λανθάνουν οἱ ἀκόλουθες, τουλάχιστον, ἐκδόσεις ἡμερολογίων:

1. 1800 Πατριαρχικοῦ τυπογραφείου. Κωνσταντινούπολη¹⁵⁰.
2. 1800 ἢ 1801 Θεοδοσίου. Βενετία¹⁵¹.
3. 1824 Γλυκῆ. Βενετία¹⁵².
4. 1826 Γλυκῆ. Βενετία¹⁵³.
5. 1828 Almanacco Ναννούτσι. Κέρκυρα¹⁵⁴.
6. 1829 Almanacco Ναννούτσι. Κέρκυρα¹⁵⁵.
7. 1830 Almanacco Ναννούτσι. Κέρκυρα¹⁵⁶.
8. 1831 Γλυκῆ. Βενετία¹⁵⁷.
9. 1833 Ἀνδρέλα. Βενετία¹⁵⁸.
10. 1834 Ἀνδρέλα. Βενετία¹⁵⁹.
- 11α, 1845 Γλυκῆ. Βενετία^{159α}.
11. 1838 Μηρολόγιον, τυπ. Ἡλιάδου - Χρηστίδων. Βουκουρέστι¹⁶⁰.

150. Βλ. Φ. Ἡλιού, *Προσθήκες*, ἔ.π., σ. 213.

151. αὐτ., σ. 327, ἀρ. 281.

152. Βλ. Φ. Ἡλιού, *Νέες σημειώσεις γιὰ τὰ τραβήγματα*, ἔ.π., πίν. I, ἀρ. 14.

153. αὐτ., πίν. I, ἀρ. 27.

154. Πβ. Ἔσπερος Ἀνδρέα Λασκαράτου, ἔκδ. Α.Γ. Παπαγεωργίου, τ. I', Ἄθ. 1959, σ. κε'.

155. αὐτ.

156. αὐτ.

157. Ἀπὸ ἐνδειξὴ στὸν πρόλογο τοῦ Μηρολογίου τοῦ 1832 τοῦ Γλυκῆ (πβ. Ph. Pliou, *Un projet*, ἔ.π., σ. 52).

158. Βλ. Φ. Ἡλιού, *Νέες σημειώσεις*, ἔ.π., πίν. I, ἀρ. 94.

159. αὐτ., ἀρ. 126.

159α. Βλ. Φ. Ἡλιού, *Νέες σημειώσεις*, ἔ.π., πίν. I, ἀρ. 274.

160. Ἀντίτυπο τοῦ ἡμερολογίου δὲν ἔχει βρεθεῖ. Σίγουρο ὅμως εἶναι ὅτι τυπώθηκε, διότι στὸ βιβλίο: *Χαρίτωτος Ἀφροδισιεύς τῶν περὶ Χαίρεαν καὶ Καλλιρόην ἐρωτικῶν διηγημάτων λόγοι ὀκτώ...* Ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ Τυπογραφείου Ἡλιάδου καὶ Χρηστίδων, Βουκουρέστι 1838, στίς δύο τελευταῖες σελίδες, ὑπάρχει: «Κατάλογος τῶν ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ Τυπογραφείου ἐτοιμῶν βιβλίων τῶν αὐταδέλφων Μιχαὴλ καὶ Συμεῶν Χρηστίδων», ὅπου ἀναφέρεται καὶ τό: *Μηρολόγιον Παντοτεινόν*.

12. 1856 Γκαρμπολᾶ. α' έκδοσ. Ἀθῆναι¹⁶¹.
13. 1857 The Oriental Year Book. Σμύρνη¹⁶².
14. 1857 Χρυσαλλίς, Βενετία¹⁶³.
15. 1859 Μαυρομαμάτη. α' έκδοσ. Ἀθῆναι¹⁶⁴.
16. 1859 Μαυρομαμάτη. β' έκδοσ. Ἀθῆναι¹⁶⁵.
17. 1860 Μαυρομαμάτη. α' έκδοσ. Ἀθῆναι¹⁶⁶.
18. 1861 Γκαρμπολᾶ. α' έκδοσ. Ἀθῆναι¹⁶⁷.
19. 1863 Μαυρομαμάτη. β' έκδοσ. Ἀθῆναι¹⁶⁸.
20. 1863 Μαυρομαμάτη. γ' έκδοσ. Ἀθῆναι¹⁶⁹.
21. 1863 Μαυρομαμάτη. δ' έκδοσ. Ἀθῆναι¹⁷⁰.

Μάνος Χαριτάτος

161. Βλ. πὺ ἀνω, σ. 126, ἀρ. Α1652.

162. Γνωρίζουμε τὴ δεύτερη έκδοσ.

163. Τὴν έκδοσ τοῦ ἡμερολογίου αὐτοῦ γνωρίζουμε ἀπὸ ὑποσημείωσιν στὴν σ. 151 τοῦ ἰδίου ἡμερολογίου τοῦ ἔτους 1860.

164. Τὴν έκδοσ τοῦ ἡμερολογίου γνωρίζουμε ἀπὸ τὴν Εἴδησιν τοῦ ἡμερολογίου τῆς Χρυσαλλίδος τοῦ 1858, ὅπου γίνεται μνεία γιὰ «τάς χαλκογραφίας τοῦ παρελθόντος ἔτους».

165. Γνωρίζουμε τὴν τρίτη έκδοσ, τὸν ἴδιον χρόνον.

166. Βλ. τὴν προηγούμενη σημείωσιν.

167. Γνωρίζουμε τὴ δεύτερη έκδοσ, τὸν ἴδιον χρόνον.

168. Γνωρίζουμε τὴ δεύτερη έκδοσ, τὸν ἴδιον χρόνον.

169 - 170. Γνωρίζουμε τὴν πρώτη καὶ τὴν πέμπτη έκδοσ τοῦ ἰδίου χρόνου. Βλ. ἐδῶ ἀρ. Α1666 καὶ Α1667.